

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
«ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ»
2021 - 2027

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

1^{ης} ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ
ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ

19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ **«ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ»** **2021 – 2027**

1η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ **ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ** **«ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ και ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΟΧΗ»** **2021-2027**

Χαιρετισμός Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων κ. Γιάννη Τσακίρη

Χαιρετισμός Προέδρου Επιτροπής Παρακολούθησης, κας Νίκης Δανδόλου

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

1. Έγκριση της Ημερήσιας Διάταξης.
2. Απόφαση Συγκρότησης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027.
3. Έγκριση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Παρακολούθησης.
4. Εισήγηση της Προέδρου της Επιτροπής Παρακολούθησης.

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

1. Παρουσίαση βασικών στοιχείων Προγράμματος.

2. Ενημέρωση σχετικά με τις επόμενες ενέργειες της ΕΥΔ ως προς τις διαδικασίες Εξειδίκευσης, Έγκρισης της Μεθοδολογίας και των Κριτηρίων Επιλογής Πράξεων και τον Προγραμματισμό Προσκλήσεων.
3. Ενημέρωση για θέματα Επικοινωνίας και Προβολής.
4. Άλλα θέματα.

III. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Παρουσίαση βασικών στοιχείων Προγράμματος.
 - Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΕΥΘΥ)
 - Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι (ΕΥΣΣΑ)
 - Αξιολόγηση και Σχέδιο Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ)
 - Υποστήριξη Δικαιούχων (ΕΥΣΣΑ).
 - Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο + την προγραμματική περίοδο 2021-2027 (ΕΥΣΕΚΤ)
2. Άλλα θέματα.

IV. Συζήτηση - Παρεμβάσεις

V. Συμπεράσματα – Αποφάσεις.

19 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2022

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ν. ΔΑΝΔΟΛΟΥ

I. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΜΕΡΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Ν. ΔΑΝΔΟΛΟΥ): Καλησπέρα σε όλες και όλους. Σας καλωσορίζουμε στην 1^η πανηγυρική Επιτροπή Παρακολούθησης του νέου Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» του ΕΣΠΑ 2021-2027.

Κύριε Υπουργέ ευχαριστούμε για την παρουσία σας, ο κ. Γενικός Γραμματέας μας έκανε την τιμή στην πρωινή συνεδρίαση, σε αυτή δε θα μπορέσει, εκπροσωπείται. Κύριοι και κυρίες Γ. Γραμματείς, κ.κ. Πρόεδροι Οργανισμών και Δικαιούχων του Προγράμματος, κ.κ. Προϊστάμενοι των

Διαχειριστικών Αρχών, Επιτελικών Δομών και αγαπητοί συνεργάτες της Διαχειριστικής Αρχής και των Φορέων των Υπουργείων, σας ευχαριστούμε όλους για την παρουσία σας και βεβαίως, αγαπητοί εκπρόσωποι της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, επίτιμοι προσκεκλημένοι μας σε κάθε Επιτροπή Παρακολούθησης, σήμερα είμαστε στην ευχάριστη θέση να συνεδριάζουμε για το νέο μας Πρόγραμμα, το μεγαλύτερο Πρόγραμμα του νέου ΕΣΠΑ 2021-2027.

Θα ήθελα χωρίς άλλη καθυστέρηση, να καλέσω τον κ. Υπουργό να μας κάνει την τιμή για την παρέμβασή του

Γ. ΤΣΑΚΙΡΗΣ: Να ευχαριστήσω πάρα πολύ για την πρόσκληση. Κυρίες και κύριοι προσκεκλημένοι από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συνάδελφοι, συνεργάτες, έχουμε πολλές πρωτιές, από τα πρώτα προγράμματα που εγκρίθηκαν, επιχειρησιακά, το Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή», η 1^η Επιτροπή Παρακολούθησης σε ό,τι αφορά τα Τομεακά και νομίζω και τα Περιφερειακά, δεν είχαμε ακόμα κάτι.

Και, όπως είπε και η κα Ειδική Γραμματέας, είναι το μεγαλύτερο Τομεακό Πρόγραμμα που έχουμε σ' αυτό το ΕΣΠΑ και έρχεται σε μια στιγμή η οποία είναι, θα έλεγα, κρίσιμη σε ό,τι αφορά το σχεδιασμό και την υλοποίηση δράσεων που αφορούν τόσο στην εκπαίδευση αλλά και άλλο τόσο στην Κοινωνική Συνοχή.

Δυστυχώς, από τη μια κρίση περνάμε στην άλλη, ξεκινώντας με τη 10ετή οικονομική κρίση, περνώντας στην κρίση του κορονοϊού, μπαίνοντας τώρα και καθώς είμαστε καλά μέσα στην ενεργειακή κρίση. Όλες αυτές οι κρίσεις που ξεκινούν πάντα ως οικονομικές, τελικά το μεγαλύτερο αντίκρισμα το έχουν στην κοινωνία.

Και νομίζω, όπως και το προηγούμενο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα συνέβαλλε τα μέγιστα στην Κοινωνική Συνοχή και στην ενίσχυση των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, έτσι και αυτό, ο στόχος του θα πρέπει να είναι κατ' αρχάς οι πολιτικές που έχουμε από κοινού σχεδιάσει με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αλλά και μια ευελιξία στο να καλύψουμε ανάγκες οι οποίες δημιουργούνται απ' όλες αυτές τις κρίσεις που περνάμε, είτε είναι κρίσεις οι οποίες μας έρχονται απ' έξω και λίγα μπορούμε να κάνουμε, είτε

είναι κρίσεις ενδογενείς, οι οποίες δημιουργούνται σε περιοχές της Ελλάδας, από διάφορα γεγονότα.

Και πάλι να σας ευχαριστήσω για τη συμμετοχή σας, να σας ευχηθώ καλές εργασίες, καλή αρχή, καλές δράσεις και καλή απορρόφηση. Ευχαριστώ πολύ.

Έγκριση της Ημερήσιας Διάταξης

Απόφαση Συγκρότησης της Επιτροπής Παρακολούθησης του Προγράμματος «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» 2021-2027

Έγκριση Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας της Επιτροπής Παρακολούθησης

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ κ. Υπουργέ για την παρουσία και την παρέμβασή σας. Θα συνεχίσουμε με τα διαδικαστικά μας που είναι η έγκριση της ημερήσιας διάταξης και οφείλω ως Πρόεδρος σύμφωνα με τον Κανονισμό, να συγκροτήσουμε επίσημα σε αυτή την Επιτροπή, τη σύνθεση της Επιτροπής Παρακολούθησης για τη νέα προγραμματική περίοδο, καθώς και να εγκρίνουμε από κοινού τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Παρακολούθησης.

Τα έχετε όλα ηλεκτρονικά λογικά και μέσω της πλατφόρμας του διαύλου και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Συνεπώς, θα παρακαλούσα αν έχω την έγκριση των μελών της Επιτροπής, με ενημερώνουν ότι υπάρχει απαρτία, άρα αν οι παρόντες και οι παρούσες συμφωνείτε, να θεωρήσουμε την ημερήσια διάταξη και τον Κανονισμό καθώς και τη συγκρότηση της Επιτροπής, εγκριθέντα.

ΜΕΛΗ: Εγκρίνονται.

Εισήγηση της Προέδρου της Επιτροπής Παρακολούθησης

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θα κάνω μια πρώτη εισαγωγική παρέμβαση, θα μιλήσουμε λίγο για το Πρόγραμμα και στη συνέχεια θα ήθελα να δώσω το λόγο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ακολούθως να περάσουμε στις τεχνικές παρουσιάσεις του Προγράμματος.

Καλώς ορίσατε και πάλι κ. Υπουργέ και κ.κ. συνεργάτες της Επιτροπής Παρακολούθησης. Έχουμε σήμερα τη θεσμική διαδικασία της έναρξης της νέας προγραμματικής περιόδου όσον αφορά το Τομεακό Πρόγραμμα Ανθρώπινου Δυναμικού και Κοινωνικής Συνοχής, της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.

Όπως ειπώθηκε και από τον κ. Υπουργό αποτελεί, και αυτό ήταν επιλογή, το μεγαλύτερο Πρόγραμμα σε προϋπολογισμό του νέου ΕΣΠΑ στο σύνολό του από τα Τομεακά Προγράμματα και τα Περιφερειακά Προγράμματα. Η τάξη μεγέθους του Προγράμματος είναι άνω των 4 δις ευρώ σε δημόσια δαπάνη.

Και βεβαίως, είχαμε χάρις στην καλή συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αλλά και βεβαίως με εσάς, τους συνεργάτες μας από τα συναρμόδια Υπουργεία, τη δυνατότητα να είναι από τα πρώτα εγκεκριμένα Προγράμματα ανάμεσα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. μια γρήγορη έγκριση η οποία επιτρέπει βεβαίως την εξάλειψη του χρηματοδοτικού κενού που είθισται να υπάρχει μεταξύ των προγραμματικών περιόδων, σε συνδυασμό με την ολοκλήρωση της απορρόφησης, την ολοκλήρωση της εκταμίευσης των κοινοτικών πόρων της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου, 2014-2020, η οποία όπως γνωρίζετε, ολοκληρώνεται στις 31/12/2023.

Η γρήγορη ολοκλήρωση απορρόφησης του ενός και η γρήγορη έγκριση του άλλου προγράμματος, αυτομάτως μας δίνουν τη δυνατότητα να μειώσουμε πολύ το χρηματοδοτικό αυτό κενό, που όπως καταλαβαίνουμε όλοι, ειδικά στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο που πρόκειται για δράσεις που αφορούν και τις κοινωνικές δομές, φυσικά δεν μπορούν να μείνουν ούτε μέρα χωρίς χρηματοδότηση, καθώς επίσης και τις δράσεις της εκπαίδευσης, τα σχολεία, τα Πανεπιστήμια, η σχολική χρονιά, το ακαδημαϊκό έτος. Όλα αυτά έχουν μια συνέχεια, η οποία πρέπει να μένει διαρκώς κατά το δυνατό καλυμμένη, αλλά θα πρέπει επίσης να πούμε πως πλέον πηγαίνουμε σε μια άλλη εποχή, καλυμμένη μεν αλλά, όπως έχουμε συζητήσει και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο μετά από αρκετές προγραμματικές περιόδους όπου η στόχευση ήταν σε κάποιες παραδοσιακές, όπως όλοι γνωρίζουμε, δράσεις, να μπορεί να έχει τη δυνατότητα οι δράσεις αυτές μεταφερόμενες και σ' ένα καθεστώς βιωσιμότητας και στον κρατικό

προϋπολογισμό, ν' ανοίξει ένα περιθώριο για νέου τύπου δράσεις, οι οποίες έχουν προωθηθεί και εγκριθεί μέσα στο Πρόγραμμα και νέα πεδία πολιτικών.

Ως παράδειγμα, αναφέρω την έμφαση στις ενεργητικές πολιτικές της απασχόλησης, βεβαίως καθώς και στην απασχόληση των νέων, όπου και λόγω της πανδημίας του Covid και όχι μόνο, εν πάση περιπτώσει, είχαν κάποια καθυστέρηση ενώ τώρα υπάρχει μια νέα στρατηγική προς αυτή την κατεύθυνση και επιθυμούμε μαζί και με το συναρμόδιο Πολιτικής, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, να δούμε περισσότερες δράσεις σε αυτό τον τομέα πέραν και των παραδοσιακών, της κοινωφελούς εργασίας που γνωρίζουμε κτλ.

Αντίστοιχα δίνεται έμφαση σε πεδία όπως η Πολιτική για το Παιδί, η Εγγύηση για το Παιδί και μέσα από τα ΠΕΠ, τα Περιφερειακά Προγράμματα, αλλά και μέσα από συστημικές δράσεις του νέου δικού μας Προγράμματος καθώς επίσης και σημαντικές παρεμβάσεις, με έμφαση στην δημογραφική πολιτική και την ισότητα και την οικογένεια ευρύτερα, δράσεις για την κοινωνική καινοτομία και οικονομία, επιχειρηματικότητα.

Όλα αυτά, το πεδίο της δραστηριοποίησης της κοινωνίας των πολιτών και των κοινωνικών εταίρων, το οποίο επίσης στη χώρα μας, χρήζει βελτίωσης τόσο στο αποτύπωμά του, υπάρχουν βεβαίως πάντοτε οι προθέσεις, αλλά πλέον θα υπάρχει και η χρηματοδότηση ώστε ν' αναπτυχθούν και οι αντίστοιχοι θεσμοί και πιλοτικές δράσεις καινούργιες.

Και βεβαίως του χρόνου, το επόμενο έτος 2023, θα υπάρχει και επίσημη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, θα υπάρχει και σύντομη παρέμβαση στη συνέχεια, είναι Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων. Η Ελλάδα δεν είχε μέχρι στιγμής τη θέση που της αρμόζει στο ευρωπαϊκό επίπεδο, στην ευρωπαϊκή κατηγοριοποίηση στο θέμα των δεξιοτήτων, είναι ευκαιρία τόσο από το παρόν Πρόγραμμα, όσο και από τα άλλα Προγράμματα με τα οποία υπάρχουν συνέργειες, το Πρόγραμμα της Ανταγωνιστικότητας, το Πρόγραμμα του Ψηφιακού Μετασχηματισμού, το Πρόγραμμα της Δίκαιης Μετάβασης, τα Περιφερειακά Προγράμματα όπως και το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, να υπάρξει μια μεγάλη παρέμβαση στο πεδίο των δεξιοτήτων, στην αναβάθμισή τους, στο riskilling and skilling των εργαζομένων, των ανέργων, των νέων αλλά και μέχρι οποιαδήποτε ηλικία.

Και προς αυτή την κατεύθυνση υπάρχει ήδη η αναβάθμιση του θεσμικού πλαισίου, τόσο από το Υπουργείο Παιδείας όσο και από το Υπουργείο Εργασίας και προσβλέπουμε στη υλοποίηση και εκεί, καινοτόμων δράσεων.

Τέλος, όλα αυτά ανοίγουν μια νέα εποχή, με παρακαταθήκη βεβαίως την κληρονομιά της εμπειρίας, όλων σας, των στελεχών, των Διαχειριστικών Αρχών, των Επιτελικών Δομών, των Φορέων Υλοποίησης, όλων των Οργανισμών οι οποίοι συμμετέχουν τόσο στη διαμόρφωση σε επίπεδο πολιτικής, όσο και στην υλοποίηση των έργων και δράσεων αυτού του Προγράμματος, ώστε να έχουμε μια καλή αρχή και μια καλή συνέχεια, υπό τα εχέγγυα και της διαφάνειας των κοινοτικών πόρων, στα οποία πάντα αποδίδουμε έμφαση ως Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, τη μη επιβάρυνση των εθνικών πόρων και τη βέλτιστη αξιοποίηση της ευκαιρίας που μας δίνεται μέσα από αυτό το Πρόγραμμα και τις συνέργειές του, να έχουμε ένα πολλαπλάσιο ει δυνατόν αποτέλεσμα για τη χώρα.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας και για την εργασία σας. Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Υπουργό για την παρουσία του. Θα ήθελα να δώσω το λόγο στην αγαπητή κα Kauffmann για την εισαγωγική παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

B. KAUFFMANN: Ευχαριστώ πάρα πολύ κα Πρόεδρε. Αγαπητά μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης, καλό σας απόγευμα. Χαίρομαι πάρα πολύ που είμαι σήμερα εδώ με τους συναδέλφους, σ' αυτή την εναρκτήρια εκδήλωση για το νέο Πρόγραμμα «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή» που όπως είπαμε, θα καλύψει την περίοδο 2021-2027 και εγκρίθηκε στις 22 Ιουνίου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω τις Ελληνικές Αρχές για την πολύ εποικοδομητική συνεργασία κατά την προετοιμασία και να σας συγχαρώ, ειδικά την Ειδική Γραμματέα, την κα Δανδόλου, των Δράσεων Ευρωπαϊκού Ταμείου, την κα Μανώλη και τα Υπουργεία Παιδείας και Εργασίας αλλά ξέρουμε ότι είναι και πάρα πολλοί παράγοντες που συμμετέχουν σ' αυτή την πολύ σημαντική προετοιμασία.

Όπως ήδη μας είπε και ο Υπουργός, περάσαμε από διαδοχικές κρίσεις και σήμερα είμαστε σε μια συζήτηση που εντάζει, η πανδημία δεν έχει περάσει πλήρως αλλά την ίδια στιγμή, είδαμε κι αυτή την εισβολή της Ρωσίας

στην Ουκρανία που θέτει, όχι μόνο μια πολύ μεγάλη απειλή στον ουκρανικό πληθυσμό αλλά και τις πολύ μεγάλες συνέπειες που έχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ελλάδα, ενέχοντας πολλές κοινωνικές προκλήσεις σε θέματα απασχόλησης.

Την ίδια στιγμή, πέρα από αυτή την τρέχουσα κρίση βέβαια, βλέπουμε ότι έχουμε και αυτές τις σημαντικές προκλήσεις όπως είναι οι δημογραφικές προκλήσεις και η μετάβαση προς μια ψηφιακή, Πράσινη Οικονομία. Πιστεύω ότι σ' αυτό το πλαίσιο, το πρόγραμμα είναι πραγματικά πολύ σημαντικό για να στηρίξει την Ελλάδα σε αυτή τη συγκυρία.

Η Ελλάδα, όπως και άλλα κράτη μέλη έχει θέσει όραμα και στόχους για το 2030, στόχους απασχόλησης, τουλάχιστον 71% του πληθυσμού να έχει απασχόληση, 20-64, τουλάχιστον το 40% όλων των ενηλίκων να έχουν κατάρτιση κάθε χρόνο μέχρι το 2030 και να μειωθεί κατά 7,3% μέχρι το 2030 ο αριθμός των ατόμων που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας και διατρέχουν τον κίνδυνο κοινωνικού αποκλεισμού.

Όλα αυτά είναι πολύ σημαντικά και σίγουρα όλα αυτά στο πλαίσιο της υλοποίησης του πυλώνα των κοινωνικών δικαιωμάτων και έτσι η Ελλάδα μεταβαίνει σε μια πιο δίκαιη οικονομία γεμάτη με θέσεις εργασίας. Και νομίζω ότι είναι πολύ σημαντικό σ' αυτό το πλειοψηφία που έχουμε ένα άλλο πολύ σημαντικό Πρόγραμμα, το Ταμείο Ανάκαμψης, το RRF.

Έτσι λοιπόν, όλες οι συνέργειες, θα αξιοποιηθούν γιατί δείχνουν συμπληρωματικότητα και είναι πολύ σημαντική αυτή η συνέργεια και βέβαια θα πρέπει να τύχουν πολύ στενής παρακολούθησης, ώστε τα μέτρα του Προγράμματος, πραγματικά να υλοποιηθούν και να έχουμε το καλύτερο αποτύπωμα, το καλύτερο value for money.

Σίγουρα θα έχουμε παρακολουθήσεις τακτικά που θα κάνουμε μαζί για τις συμπληρωματικότητες και για τα χρονικά όρια, πώς αυτά τα δυο Προγράμματα θα συμπορεύονται, θα συνυπάρχουν και θα διερευνώνται τακτικά μέσα από τις επιθεωρήσεις αυτές οι συνέργειες.

Κάτι άλλο που ήθελα ν' αναφέρω επίσης είναι η αρχή της συνεργασίας και της εταιρικότητας. Ξέρετε πάρα πολύ καλά, αυτό να συνεχίσει να υπάρχει, και βέβαια απαιτεί ευρύτατη και συνολική, συνεκτική διαβούλευση, οι κοινωνικοί εταίροι, όλοι οι εθνικοί παράγοντες, η κοινωνία

των πολιτών, που αντιπροσωπεύουν τις ομάδες στόχο του Προγράμματος, να συνεργάζονται και αυτό ακριβώς θα πρέπει να γίνεται σε όλα τα στάδια του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της υλοποίησης.

Μια άλλη σημαντική πτυχή έχει να κάνει με τους αναγκαίους πρόσφορους όρους και αυτό που ξέρουμε γι' αυτή την περίοδο, είναι ότι οι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι θα πρέπει να καλύπτονται κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου και πάλι θα υπάρχει και θα παρακολουθούνται μέσα από την Επιτροπή Παρακολούθησης, μέσα από τις ετήσιες συναντήσεις επιθεώρησης μεταξύ της Διαχειριστικής Αρχής και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Αυτό να έχουμε στο νου και είναι σημαντικό να ξέρουμε ότι είμαστε κοντά στο να ολοκληρώσουμε τους αναγκαίους όρους για τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, για τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης και στρατηγικές, πολιτικές για την εκπαίδευση – κατάρτιση. Υπάρχουν πάλι αναγκαίοι πρόσφοροι όροι για την Υγεία, για τους Ρομά, πρέπει να γίνει περισσότερη δουλειά από τις Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αλλά δουλεύουμε προς αυτή την κατεύθυνση.

Αν εστιάσουμε τώρα στο Πρόγραμμά μας, «Ανθρώπινο Δυναμικό και Κοινωνική Συνοχή», πραγματικά στηρίζει σημαντικές μεταρρυθμίσεις όπως είναι το νέο επιχειρηματικό μοντέλο και της φροντίδα της πρώιμης παιδικής ηλικίας, αυτές είναι δράσεις παρέμβασης που είναι πολύ σημαντικές να ενισχυθεί η κοινωνική συνοχή σε εθνικό επίπεδο.

Θα έλεγε κανείς ότι η Ελλάδα έχει κάνει μια σημαντική πρόοδο στον τομέα των δεικτών της αγοράς εργασίας και κυρίως αναφέρομαι στο ποσοστό ανεργίας το οποίο έχει μειωθεί. Βέβαια εκεί πάντα έχει να κάνει με το πώς βλέπουμε το ποτήρι, μισοάδειο ή μισογεμάτο. Σαφώς έχει συντελεστεί μια ξεκάθαρη πρόοδος και το βλέπουμε αυτό.

Την ίδια στιγμή βέβαια αν δείτε ότι το διπλάσιο από τον κοινοτικό μέσο όρο, καταλαβαίνουμε ότι παρά τη βελτίωση χρειάζονται επιπρόσθετες προσπάθειες γι' αυτό και με χαρά βλέπουμε ότι σ' αυτό το πρόγραμμα, το στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης υπάρχει και περιλαμβάνει πιο αποτελεσματικά μέτρα

ενεργοποίησης και εξατομικευμένης υποστήριξης στους αιτούντες εργασία, επίσης επενδύσεις στην αγορά εργασίας θα είναι αποτελεσματικές.

Παρά την πρόοδο, υπάρχει το ποσοστό αυτό ανεργίας, αλλά υπάρχει ακόμη πιο υψηλό το ποσοστό της νεανικής απασχόλησης που είναι πάλι το διπλάσιο του κοινοτικού μέσου όρου οπότε αυτό είναι μια ανησυχία, γι' αυτό λοιπόν είναι πολύ σημαντικό το πλαίσιο που αφορά στις πολιτικές και στις δράσεις και τις πρωτοβουλίες της νεανικής απασχόλησης.

Χαιρόμαστε πάρα πολύ που το Πρόγραμμα εστιάζει πολύ στην απασχόληση των νέων με επένδυση 930 εκατομμυρίων, 14,1% του σχετικού κεφαλαίου και αυτό είναι η προτεραιότητα στους νέους. Έτσι λοιπόν, ο στόχος είναι πρόσβαση στην απασχόληση, στη σωστή μετάβαση από το σχολείο στην αγορά εργασίας, απασχόληση, εκπαίδευση, κατάρτιση και θα εφαρμοστεί μέσα από τη χαρτογράφηση, μέσα από δράσεις outreach και μια εξατομικευμένη προσέγγιση στο πλαίσιο της Youth Guarantee σύστασης και πάντα σε συνέχεια με όλα όσα έχουν γίνει στο προηγούμενο Πρόγραμμα.

Σ' αυτό το πλαίσιο λοιπόν, θα ήθελα να πω ότι στηρίζουμε πολύ τις προσπάθειές σας να διαμορφώσουμε εκ νέου αυτό το σχέδιο δράσης για τους νέους και όλες τις δράσεις για τους νέους που μας έχουν υποβληθεί. Θα ήθελα να ευχαριστήσω πολύ τις Αρχές του Υπουργείου Εργασίας γιατί μας συμβουλευτήκαν εγκαίρως μ' έναν τρόπο αρκετά διαδραστικό, ώστε να σχεδιάσουμε αυτό το βασικό στρατηγικό πλαίσιο των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης για όλους τους ανέργους και ειδικά τους νέους ανέργους.

Σε ό,τι αφορά τις δεξιότητες, υπάρχουν επίσης πολύ σημαντικές επενδύσεις που έχουν προγραμματιστεί, για παράδειγμα συμπεριληπτική εκπαίδευση, εκπαίδευση ενηλίκων που έχουν το δυναμικό να βελτιώσουν πάρα πολύ τις δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού και έτσι να έχουμε πιο βιώσιμες μακρόπνοες επενδύσεις σε εργατικό δυναμικό με δεξιότητες.

Κι εδώ υπάρχουν κάποιες προκλήσεις. Για παράδειγμα, υπάρχει η ανάγκη να κάνουμε τη διαφορά, δηλαδή να μεταβούμε προς ένα πιο ψηφιακό «πράσινο» μέλλον με πιο ανθεκτικά και βιώσιμα κοινωνικά συστήματα, ένα μονοπάτι λοιπόν που θα προστατεύει τους πιο ευάλωτους και θ' αντιμετωπίζει τη διακριτική μεταχείριση, την ανισότητα και τη φτώχεια.

Σε όλα αυτά οι δεξιότητες μπορούν να παίξουν έναν σημαντικό ρόλο. Μια άλλη πρόκληση έχει να κάνει με τα προσόντα του εργατικού δυναμικού και θα λέγαμε ότι αυτά τα προσόντα δεν ανταποκρίνονται απόλυτα στις ανάγκες των εργοδοτών. Πολλές φορές μιλάμε για τη μη ταύτιση των προσόντων ειδικά σε πρακτικό επίπεδο, άρα λοιπόν η μεταρρύθμιση του συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης είναι πολύ σημαντική και όπως ξέρετε, το επίπεδο ψηφιακών δεξιοτήτων είναι πάρα πολύ σημαντικό στο πλαίσιο αυτό.

Υπάρχουν λοιπόν πολλά που πρέπει να γίνουν, να τα πετύχουμε και αυτό δείχνει, υπογραμμίζει πόσο είναι σημαντικός ο στόχος που έθεσε η Ελλάδα για την εκπαίδευση των ενηλίκων. Δηλαδή μέχρι το 2030, το 40% των ενηλίκων να εκπαιδεύεται κάθε χρόνο.

Και αυτό βέβαια συνάδει και με το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων που μάλιστα μας είπε και η Ειδική Γραμματέας στην εναρκτήρια ομιλία της, όπου βέβαια η Γενική Διεύθυνση Απασχόλησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δουλεύει πολύ για την υλοποίησή του και αυτό σημαίνει ότι θα υπάρχουν πολλές ευκαιρίες και πολλές πρωτοβουλίες, ειδικά ενόψει της επόμενης χρονιάς και μεγαλύτερη έμφαση στο upskilling, στις ψηφιακές δεξιότητες, στην επένδυση στην Εκπαίδευση. Και ταιριάζει πολύ αυτό με το δικό σας Πρόγραμμα.

Είναι πολύ ξεκάθαρο για όλους ότι όταν γίνεται ή επένδυση ως προς τις δεξιότητες, προσπαθούμε πάντα ν' αντιμετωπίζουμε κάποια θέματα, όπως για παράδειγμα ξεκινάμε από τον κοινωνικό αποκλεισμό, η καινοτομία, η πρόοδος ευημερίας στη χώρα, όλα αυτά άπτονται όλων αυτών και πώς μπορεί να διασφαλιστεί η μελλοντική ανταγωνιστικότητα.

Σχετικά με τον κοινωνικό αποκλεισμό, πάνω από 400 εκατομμύρια θα μπορούν να έχουν πρόσβαση, να καλυφθούν από το Πρόγραμμα, αν και έχει μειωθεί ο κίνδυνος της φτώχειας αλλά βέβαια, επειδή υπάρχουν προκλήσεις πληθωριστικού τύπου, συρρίκνωση της αγοραστικής δύναμης, μπορεί τέλος αυτού του έτους να δούμε και μια αύξηση του ποσοστού των ατόμων που διατρέχουν τον κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Άρα λοιπόν, αυτά τα 400 εκατομμύρια που είναι αφιερωμένα στην αντιμετώπιση του θέματος, είναι σημαντικά και ξέρουμε ότι η Ελλάδα πάλι έχει από τα υψηλότερα ποσοστά σε κοινωνικό αποκλεισμό και φτώχεια, κυρίως σε αγροτικές περιοχές. Και βέβαια, υπάρχει ένα μεγαλύτερο ποσοστό στα παιδιά, 32% στην Ελλάδα, 24% στον κοινοτικό μέσο όρο και είναι πολύ μεγάλη η ανησυχία.

Δεν είδαμε βέβαια κάποια μείωση σ' αυτό, το ποσοστό δηλαδή φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στα παιδιά, είναι αρκετά υψηλά τα ποσοστά, γι' αυτό πραγματικά είμαστε ευγνώμονες που έχει αναγνωριστεί και ένα πολύ σημαντικό ποσοστό από αυτά τα 400 θα πάνε στα παιδιά, 140, για ν' αντιμετωπισθεί ο κίνδυνος της φτώχειας των παιδιών.

Για εμάς είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό, πάντα σε συμφωνία με το Σχέδιο Δράσης του Child Guarantee σίγουρα οι ανάγκες των παιδιών θα τύχουν υποστήριξης μέσα από συστηματικές δράσεις από τα πρώτα βήματα και σε όλη την παιδική τους ηλικία, για ν' αντιμετωπισθεί η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός σε εθνικά και περιφερειακά επίπεδα και σίγουρα οποιαδήποτε μεταρρύθμιση θεσμική με σκοπό τη βελτίωση της κατάστασης των παιδιών, θα τύχει υποστήριξης ώστε να υπάρχουν τα συστημικά θεμέλια για την υλοποίηση των δράσεων της κοινωνικής συνοχής, που θα υλοποιηθούν σε Περιφερειακά Προγράμματα.

Και αυτό θα δείξει μια πολύ σημαντική συμπληρωματικότητα. Και να πω, ότι 400 εκατομμύρια για την υποστήριξη των πιο στερημένων μειονεκτούντων μέσα σ' ένα εύρος δράσεων, υπάρχουν μέσα σ' αυτό το Πρόγραμμα και αυτό είναι πολύ σημαντικό, δηλαδή συμπληρωματικά μέτρα αυτής της στήριξης θα σχετίζονται με άλλες προτεραιότητες του Προγράμματος για απασχόλησης, με εκπαίδευση για κοινωνική καινοτομία ώστε οι συμμετέχοντες να επωφεληθούν από ένα πολύ μεγάλο φάσμα ολοκληρωμένων υπηρεσιών.

Έτσι λοιπόν, απέναντι σε όλες αυτές τις σημαντικές προκλήσεις είμαστε εδώ για να βοηθήσουμε τις Εθνικές και Περιφερειακές Αρχές για να βρεθεί ο βέλτιστος τρόπος που θα πορευθούμε και φυσικά είμαστε ανοιχτοί εδώ για σας, για οποιαδήποτε στήριξη που θα χρειαστείτε.

Χαίρομαι πάρα πολύ και ανυπομονώ για τη συνέχεια αυτής της συνάντησης, να δούμε τι άλλα σχέδια έχετε. Ευχαριστούμε πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ήταν νομίζω μια εξαιρετική σύνοψη όλου του Προγράμματος σε λίγα λόγια, μαζί και με τα βασικά σημεία των προκλήσεων ανά τομέα που γνωρίζετε όλοι, ή το πεδίο στο οποίο πρέπει να εξελιχθούμε και να βελτιωθούμε. Θα τ' αναλύσουμε στη συνέχεια βεβαίως.

Να δώσω το λόγο στο Γενικό Διευθυντή του ΕΣΠΑ, εκπροσωπώντας τον Γενικό Γραμματέα του ΕΣΠΑ. Κύριε Φίρμπα έχετε το λόγο.

II. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

I. ΦΙΡΜΠΑΣ: Ευχαριστώ κι εγώ, όπως είπε και η Ειδική αναπληρώνω τον Γενικό μου Γραμματέα, τον Δημήτρη Σκάλκο, έχετε το χαιρετισμό του και την αμέριστη συμπαράσταση στο δύσκολο έργο που ξεκινά σήμερα για τη νέα προγραμματική περίοδο.

Ξεκινά σήμερα βεβαίως στην πράξη επίσημα η υλοποίηση, αλλά πίσω από τη σημερινή εναρκτήρια εκδήλωση στην ουσία που είναι αυτή η 1^η Επιτροπή Παρακολούθησης, κρύβεται πάρα πολλή δουλειά σχεδόν με όλους σας γύρω από το τραπέζι.

Γι' αυτή τη δουλειά, θα ήθελα, εκπροσωπώντας το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, να ευχαριστήσω τόσο την Ειδική Γραμματέα για την εξαιρετική συνεργασία που είχαμε στο σχεδιασμό του Προγράμματος, την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης αλλά και όλες τις επιτελικές δομές που είχαν εμπλοκή, τους κοινωνικοοικονομικούς εταίρους που εκ των πραγμάτων εμπλέκονται στα στάδια της διαβούλευσης και φυσικά, τους συνεργάτες μας γιατί έτσι θεωρώ ότι είναι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ένας στενός μας συνεργάτης για τη σκληρή μεν, αλλά νομίζω αποτελεσματική διαπραγμάτευση που είχαμε μέχρι να εγκριθεί όχι μόνο αυτό το Πρόγραμμα, αλλά όλα τα Προβλήματα του ΕΣΠΑ.

Για όσους δε γνωρίζουν και ενδεχομένως βρίσκονται πρώτη φορά σε μια τέτοια εκδήλωση, η χώρα μας δεν ενέκρινε απλά πρώτη το ΕΣΠΑ εδώ και πάρα πολύ καιρό, κάτι που πολλές χώρες δεν το έχουν ολοκληρώσει

ακόμα, αλλά έχει εγκρίνει και το σύνολο των Τομεακών και Περιφερειακών της Προγραμμάτων.

Και το μόνο που απομένει προς έγκριση τις επόμενες ημέρες και σίγουρα πριν το τέλος του χρόνου είναι το κεντρικό Πρόγραμμα για την Τεχνική Βοήθεια, για το οποίο και η ελληνική πλευρά και η ευρωπαϊκή πλευρά επιφυλάσσει αυτή την περίοδο ιδιαίτερη δραστηριοποίηση στο κομμάτι που αφορά στην υποστήριξη δικαιούχων και ξέρω πάρα πολύ καλά, γιατί έχω μιλήσει με αρκετούς από εσάς, ότι οι δικαιούχοι για να μπορέσουν να ενοποιήσουν τα καλοσχεδιασμένα, όπως σωστά λέει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Προγράμματα, πρέπει να υποστηριχθούν. Και θα δώσουμε κατά το δυνατόν τη μεγαλύτερη δυνατή υποστήριξη και κεντρικά.

Εμείς, ως Εθνική Αρχή Συντονισμού, έχουμε την πεποίθηση και το λέω κουβαλώντας και τα χρόνια εμπειρίας που έχω στον τομέα των Κοινοτικών Προγραμμάτων, ότι τούτη τη φορά, το ΕΣΠΑ δεν είναι απλά το μεγαλύτερο που είχαμε, αλλά είναι και εκείνο το οποίο πραγματικά μπορεί ν' αναδείξει μια πραγματική στροφή στο υπόδειγμα το αναπτυξιακό μας.

Αν δει κανείς τα νούμερα και τη στόχευση, θα διαπιστώσει ότι δεν είναι business as usual, ότι υπάρχει μια έμφαση και μάλιστα μεγαλύτερη από τα τυπικά όρια που απαιτούσαν οι κανονισμοί, για μια σειρά από σημαντικές στρατηγικές επιλογές – στόχους πολιτικής, όπου το ΕΣΠΑ έχει δώσει πάρα πολύ μεγαλύτερη έμφαση από την προβλεπόμενη θεματική συγκέντρωση, για να χρησιμοποιήσω ξύλινη γλώσσα, του ΕΣΠΑ, που λέγαμε στην προηγούμενή μας συνεδρίαση.

Την έμφαση δηλαδή σε συγκεκριμένες πολιτικές των πόρων, στο κομμάτι που αφορά το στόχο Πολιτικής 1 και που έχει να κάνει με την έξυπνη Ευρώπη, δηλαδή την έξυπνη Ελλάδα, όπου βλέπουμε επιχειρηματική ενίσχυση, καινοτομία, Ψηφιακό Μετασχηματισμό και ούτω καθ' εξής, το στόχο Πολιτικής 2 που αφορά στο πρασίνισμα της Ευρώπης αλλά και της Ελλάδας που δίνεται πάρα πολύ μεγάλη έμφαση και εδώ πέραν των ορίων που προβλέπονται, το στόχο Πολιτικής 3 που για πρώτη φορά μετά από τόσα χρόνια που αφορά στις υποδομές Μεταφορών πέφτει ποσοστιαία, είναι μονοψήφιο το ποσοστό του και αυτό είναι μια πραγματικότητα της αλλαγής του υποδείγματος και στο στόχο Πολιτικής 4 στον οποίο εντάσσεται και το πρόγραμμα για το οποίο συζητάμε σήμερα, μαζί βέβαια και με τα

Περιφερειακά Προγράμματα, όπου όχι απλά εδώ εσείς ως Επιτροπή Παρακολούθησης παρακολουθείτε το μεγαλύτερο, όπως ήδη ειπώθηκε, Πρόγραμμα της νέας περιόδου, αλλά και συνολικά στο ΕΣΠΑ, οι πόροι για το Κοινωνικό Ταμείο είναι πρωτόγνωρα αυξημένοι, είναι σημαντικότεροι και αν κανείς προσθέσει σ' αυτούς και τους συμπληρωματικούς πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης, θα διαπιστώσει ότι έχουμε τους πόρους και πρέπει να βρούμε τον τρόπο να τους επενδύσουμε στον άνθρωπο όσο πιο αποτελεσματικά γίνεται.

Τέλος, είναι πάρα πολύ σημαντικό να ξέρουμε γιατί και εδώ το Κοινωνικό Ταμείο έχει σημαντικό ρόλο και συνεισφορά, είναι ο στόχος πολιτικής που θέλει την Ευρώπη άρα και την Ελλάδα, πιο κοντά στους πολίτες μέσα από Ολοκληρωμένες Χωρικές Επενδύσεις, τα περίφημα Ολοκληρωμένα Σχέδια Επενδύσεων, τη Βιώσιμη Αστική Ανάπτυξη, όπου κυρίως στα αστικά κέντρα είναι γνωστό ότι εντοπίζεται πληθώρα θυλάκων και φτώχειας και ανεργίας και κοινωνικού αποκλεισμού.

Και ο συνδυασμός των πόρων του ΕΤΠΑ που είναι αυξημένοι σημαντικό έναντι της προηγούμενης περιόδου αλλά και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ESF+), νομίζω ότι θα μπορέσουν ν' αποδώσουν εξαιρετικά αποτελέσματα.

Εμείς τώρα, ως Εθνική Αρχή Συντονισμού, έχουμε προλειάνει, προετοιμάσει το έδαφος κατά το δυνατόν και με την πίεση του χρόνου που υπάρχει, διότι θυμίζω ότι από την επίσημη έγκριση των Προγραμμάτων μέχρι την έναρξη των Επιτροπών Παρακολούθησης έχουν περάσει λιγότερο από τρεις μήνες. Και σ' αυτό το διάστημα, υποστηρίξαμε μια δική σας κατ' αρχάς δραστηριότητα στο ν' αναδιαρθρωθούν, να ξαναστηθούν οι Διαχειριστικές Αρχές.

Ψηφίσαμε τον καινούργιο νόμο για το ΕΣΠΑ ο οποίος είναι αυτός που θα διέπει θεσμικά όλη τη νέα προγραμματική περίοδο. Προετοιμάσαμε και στείλαμε στις Διαχειριστικές Αρχές ένα μεγάλο κομμάτι του θεσμικού πλαισίου του συστήματος διαχείρισης και ελέγχου, που φτάνει, σ' αυτή τη πρώτη φάση τουλάχιστον, μέχρι τη δυνατότητα να βγαίνουν οι προσκλήσεις και να γίνονται και οι εντάξεις, ταυτόχρονα στήνοντας και τον πληροφοριακό, να το πω έτσι, μηχανισμό για να τα υποδεχθεί όλα αυτά και μιλάω για το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα που έχει προετοιμαστεί

για να δεχθεί όλες τις διαδικασίες, όπως και ένα καινούργιο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα για τις κρατικές ενισχύσεις.

Είναι πράγματα τα οποία εκκρεμούν στο να εκδοθούν και αναμένονται να εκδοθούν στο αμέσως επόμενο διάστημα, και δεν το λέω έτσι στον αέρα, αλλά εντός του Νοεμβρίου, που θα κλείσουν αυτό τον απαιτούμενο κύκλο των θεσμικών κειμένων που απαιτούνται για την απρόσκοπτη υλοποίηση των Προγραμμάτων.

Αν μου επιτρέψει η Ειδική Γραμματέας κι επειδή ενδέχεται να χρειαστεί ν' αποχωρήσω κάποια στιγμή, να προσθέσω, γιατί αυτά περίπου θα έλεγα και στο κομμάτι για το σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, θ' αναφερθώ σ' ένα 'αγαπημένο' κομμάτι της φίλης μου και πολύ παλιάς συναδέλφου, της Νίκης, που έχουμε συνεργαστεί πάρα πολλά χρόνια αποτελεσματικά και που αναφέρεται στην εξειδίκευση των Προγραμμάτων.

Επειδή η εξειδίκευση των Προγραμμάτων διαπιστώθηκε ότι αποτελούσε σε κάποιες περιπτώσεις, μια ενδεχομένως εξωγενή, εκτός συστήματος διαχείρισης καθυστέρηση, αποφασίσαμε ν' απλοποιήσουμε αυτή τη διαδικασία στο μέγιστο κατά τη γνώμη μας τουλάχιστον, δυνατό βαθμό. Τι επιδιώξαμε και τι κάναμε:

Το ένα είναι ότι περιορίσαμε και στο εύρος των σημείων αλλά και στο μέγεθος ακόμα και στα όρια των χαρακτήρων, την εξειδίκευση μετατρέποντάς την σ' ένα όργανο Διοίκησης, το οποίο αποτελεί τη βάση, την απαραίτητη βάση για τη συνομιλία και προετοιμασία των Διαχειριστικών Αρχών με τις επιτελικές δομές ή εκεί όπου δεν υπάρχουν, με τους αρμόδιους φορείς, ώστε να προετοιμάζεται κατά δράση και όχι συνολικά, δε θ' απαιτείται κάθε φορά να ξανατροποποιείται το σύμπαν, κάθε φορά να έχουμε μια συνοπτική αποτύπωση του τι θέλουμε να κάνουμε, με πόσα λεφτά θα το κάνουμε, σε ποιους δικαιούχους θ' απευθυνθούμε, τι δείκτες επιδιώκουμε.

Αυτό θ' αποτελεί τη βάση πάνω στην οποία εσείς ως Επιτροπή Παρακολούθησης, η απόφαση για την εξειδίκευση θα είναι με τον αρμόδιο Πολιτικό Προϊστάμενο της εκάστοτε Διαχειριστικής Αρχής, σε συνδυασμό με τα κριτήρια επιλογής των δράσεων τα οποία είναι απόλυτη και κανονιστική αρμοδιότητά σας, θα έρχονται σ' εσάς όταν θα είναι έτοιμα και σε συνδυασμό με μια άλλη, νέα κανονιστική πρόβλεψη, ότι οι Επιτροπές Παρακολούθησης

πρέπει τρεις φορές κατ' έτος να ενημερώνονται για τον προγραμματισμό των προσκλήσεων ώστε να προετοιμάζονται και οι δικαιούχοι, θα έχετε την ευχέρεια να ξέρετε ποια κριτήρια έρχονται σ' εσάς για να τα εγκρίνετε, προκειμένου να υλοποιηθούν ποιες δράσεις. και θα έχετε μια συνοπτική εικόνα των δράσεων.

Προσπαθήσαμε λοιπόν να το περιορίσουμε στο απολύτως απαραίτητο διοικητικό και τίποτε άλλο εργαλείο, προκειμένου να έρθουν στο τραπέζι που είναι απαραίτητο, τόσο οι αρμόδιοι τομείς πολιτικής, όσο και η Διαχειριστική Αρχή για να κάνει τη δουλειά της όσο το δυνατόν καλύτερα.

Νομίζω ότι η νέα προγραμματική περίοδος θα περάσει τις αρχικές δυσκολίες, όλοι τα έχουμε ξαναζήσει, οι περισσότεροι από δω, αλλά πολύ γρήγορα, μα πάρα πολύ γρήγορα, θα βρει έναν ρυθμό τέτοιο που θα επιτρέψει να έχουμε, όπως έχουμε και σήμερα, εξαιρετικά υψηλά ποσοστά υλοποίησης, απορροφήσεων, εντάξεων, για να υλοποιηθεί αποτελεσματικά και αποδοτικά, επιτρέψτε μου να πω, όχι απλά το πιο μεγάλο, αλλά κατά τη γνώμη μου ίσως το πιο σημαντικό για τον άνθρωπο και την κοινωνία μας, πρόγραμμα που έχουμε να υλοποιήσουμε στη νέα προγραμματική περίοδο.

Ευχαριστώ για μια ακόμη φορά και την Ειδική Γραμματέα και τη Διαχειριστική Αρχή και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για την εξαιρετική συνεργασία που είχαμε. Καλή δύναμη σε όλους και εμείς πάντα ως Εθνική Αρχή Συντονισμού θα είμαστε δίπλα σας με ανοιχτές πόρτες και emails για ν' απαντάμε σε κάθε σας ανάγκη, κατά το δυνατόν. Ευχαριστώ πολύ.

Παρουσίαση βασικών στοιχείων Προγράμματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Φίρμπα. Έχουμε μπει σε ορισμένες πιο τεχνικές συζητήσεις, είναι χρήσιμη απολύτως η ενημέρωση, νομίζω και οι περισσότεροι εκ των φορέων ουσιαστικά σήμερα θέλουν να ξέρουν και πότε θα πούμε το «ανοίξαμε και σας περιμένουμε». Θα το πούμε.

Βεβαίως αυτή είναι η πρώτη διαδικασία που γίνεται, όπως ακριβώς είναι τα στελέχη μας, έμπειρα στις διαδικασίες αυτές, γιατί ξέρετε όλοι, θα πρέπει να γίνει το νέο ΟΠΣ ΕΣΠΑ 2021-2027, το οποίο είναι σε ένα ώριμο στάδιο και χωρίς τεράστιες αλλαγές από το νυν, θα έρθουν οι κατάλληλες οδηγίες, το νέο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου θα είναι έτοιμο,

βεβαίως και στην πληρότητά του καλό θα ήταν να έχουμε την αποτύπωση και το εγχειρίδιο των διαδικασιών ενιαία, ει δυνατόν βεβαίως και με κάποιες απλουστεύσεις, που εργάζεται εδώ και καιρό και η Εθνική Αρχή Συντονισμού και έχει διαβουλευθεί μαζί μας και με τις επιτελικές δομές.

Ελπίζουμε πραγματικά και προσβλέπουμε σε κάποιες απλουστεύσεις του συστήματος, βεβαίως τηρώντας τα εχέγγυα της επιστήμης της Διαχείρισης Έργων όπως οφείλουμε.

Μετά από αυτά τα στάδια, θα τα πούμε πιο αναλυτικά στον προγραμματισμό των ενεργειών, συνάδουν με τις οδηγίες της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, και για τη γρήγορη ενεργοποίηση των Προγραμμάτων.

Το λέγαμε και στο διάλειμμα, παρ' ό,τι υπάρχει και το Ταμείο Ανάκαμψης το οποίο εκ παραλλήλου και ειδικά την επόμενη τριετία συμπίπτει με την έναρξη του νέου ΕΣΠΑ, πάντα παραμένει η πίεση και για την έναρξη, καταλαβαίνω κι από σας σα δικαιούχους και σα συναρμόδια Υπουργεία για τη γρήγορη ενεργοποίηση των Προγραμμάτων και είμαστε όλοι μπροστά σ' αυτές τις προκλήσεις της μεταβατικής περιόδου και επικάλυψης των δυο περιόδων και εντατικοποίησης της εργασίας που βεβαίως χρειάζεται απ' όλους.

Αλλά νομίζω ότι το σύστημα θα είναι έτοιμο να υποδεχθεί και με τη διαδικασία της εξειδίκευσης, να μπαίνει σ' ένα πιο συγκεκριμένο πλαίσιο, τι σημαίνει, αν μου επιτραπεί να πω κάποιες χρηστικές οδηγίες: Δε θα εισηγούμαι εγώ ως Πρόεδρος της Επιτροπής Παρακολούθησης στα Μέλη της Επιτροπής έργο-έργο εφεξής, ήταν μια διαδικασία πάρα πολύ επιβαρυνμένη σε αυτή την περίοδο και ακριβώς ήταν αδύνατο όπως καταλαβαίνετε, να σας συντονίσουμε να αποστέλλετε τον προγραμματισμό των δράσεών σας σ' έναν κοινό τόπο. Οπότε γινόταν η εργασία της Διαχειριστικής Αρχής πάρα πολύ δύσκολη και οι γραπτές διαδικασίες διαρκείς, νομίζω είχαμε 40 γραπτές διαδικασίες.

Αυτό νομίζω κουράζει και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και όλους εμάς και μπορεί να μην αποδίδεται και η σημασία πλέον που πρέπει. Άρα, τι αλλάζει; Η εξειδίκευση ήταν έτσι κι αλλιώς ένα πρώιμο στάδιο, δεν ήταν μέσα

στο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου, πάντως σε κάθε περίπτωση σημαίνει ότι είναι το proposal stage, το στάδιο της πρότασης, της πρώτης ενημέρωσης.

Εμείς θα σας καλούμε, όπως εγκρίνονται και θα εγκριθούν τα κριτήρια και η μεθοδολογία της επιλογής των δράσεων που θα μπουν στο Πρόγραμμα όπως πάντοτε, θα βγαίνουν οι προσκλήσεις που θα σας καλούμε να μας υποβάλλετε τις κατ' αρχήν προτάσεις σας επί ευρύτερων πεδίων, όχι σαν έργο, αλλά σαν κατηγορίες έργων και ομοειδή έργα. Σαν γενικές περιγραφές, ανά προτεραιότητα του Προγράμματος.

Οι προτεραιότητες δε του Προγράμματος είναι πολύ ευρείες και ακολουθούν, όπως έχουν εγκριθεί και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για παράδειγμα θα πω, μια Προτεραιότητα είναι η απασχόληση των νέων που είναι, όπως ανέφερε και η κα Kauffmann 1 δις ευρώ περίπου, 930 εκατομμύρια, γιατί μέσα από αυτό το Πρόγραμμα το Τομεακό, εξυπηρετείται ενιαία όλος ο εθνικός στόχος του ΕΣΠΑ για την απασχόληση των νέων.

Ο στόχος ήταν 12% κατ' ελάχιστον απ' τον Κανονισμό της ΕΕ, η Ελλάδα αποφάσισε και πρόκειται να επενδύσει 14% του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στους νέους και μέσα από την προτεραιότητά μας στο Πρόγραμμα αυτό που θα αφορά δράσεις και στο πεδίο της Απασχόλησης που πάντα αφορούσε προφανώς, πλέον και στο πεδίο της Εκπαίδευσης, αλλά και, ει δυνατόν, σε άλλα σημειακά πεδία απασχόλησης των νέων σε μια ευρύτερη πολιτική.

Αυτό τι σημαίνει συνεπώς; Ότι όταν θα εγκρίνουμε τα κριτήρια και τις προτεραιότητες με τη συνεργασία μας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα σας καλέσουμε να υποβάλλετε και να ενεργοποιηθεί στη συνέχεια όλη η διαδικασία, αλλά μια πρώτη ενημέρωση, ας το πω έτσι, των προθέσεων, του τι είναι επιθυμητό να προχωρήσει πρώτο σε πρόσκληση και στη συνέχεια, κατά τα δεδομένα ένταξη κτλ., των έργων.

Και βεβαίως η εξειδίκευση δε θα έχει οικονομικά στοιχεία όπως είπε και ο Γενικός Διευθυντής, δεν έχει άλλωστε κανένα απολύτως νόημα να μαζεύουμε εξειδικεύσεις 8 δις ευρώ, τη στιγμή που διαθέτουμε 3 ή 4. Είναι πολύ απλό, εμείς έχουμε, εγώ τουλάχιστον από τον κ. Γεωργιάδη και τον κ. Τσακίρη, έχω την εξουσιοδότηση να διαχειρίζομαι μόνον τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του Προγράμματος, με μόνη εξαίρεση την Υπουργική

Απόφαση υπερδέσμευσης, όποτε και αν αυτή δίνεται και υπό το πλαίσιο το συγκεκριμένο που αυτή δίδεται. Αυτός είναι ο διαθέσιμος προϋπολογισμός. Βεβαίως νομίζω, αν μου επιτρέπτε, ότι δεν τίθεται θέμα υλοποίησης, ωριμότητας των δράσεων και εντατικοποίησης των προσπάθειών μας. Εκτιμώ ότι μαζί και με το Ταμείο Ανάκαμψης δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή έλλειμμα χρηματοδότησης, όσο μεγάλες κι αν είναι πάντοτε οι ανάγκες.

Επίσης ν' αναφέρω, δεν έκανα μια ειδική μνεία πριν και πράγματι είναι σημαντικό να πούμε, ότι το πρόγραμμα αυτή τη στιγμή, ακολουθώντας βεβαίως τον κανονισμό και τις διατάξεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+, περιλαμβάνει ως ένα ενιαίο Ταμείο πλέον και άλλα δυο Ταμεία, το πρώην Ταμείο - Πρωτοβουλία Απασχόλησης των Νέων που ήταν διακριτό Ταμείο σε αυτή την προγραμματική περίοδο 2014-2020, όπως γνωρίζετε οι περισσότεροι, καθώς και το πρώην ΤΕΒΑ, το Ταμείο Επισιτιστικής Βοήθειας για τους Απόρους.

Επίσης εξυπηρετείται μέσα από το δικό μας Τομεακό Πρόγραμμα και ο στόχος για τις δράσεις της Υλικής Στέρησης του ΕΣΠΑ, το οποίο ήταν 6% υποχρέωση του Κανονισμού, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου να απευθύνεται σε αυτές τις δράσεις και η Ελλάδα έχει επιλέξει αυτό το Πρόγραμμα συνολικά επίσης, να εξυπηρετεί τον εθνικό αυτό στόχο και λίγο παραπάνω από το 6%, αν δεν κάνω λάθος το κάναμε στρογγυλό στα 400 εκατομμύρια Ευρώ.

Και όπως είπε και η κα Kauffmann θα δούμε, απεύχομαι, για τον άλλο λόγο, να χρειαστεί να γίνει μεγαλύτερη μετακίνηση πόρων προς την προτεραιότητα για τους απόρους, γιατί αυτό θα σημαίνει άλλα πράγματα.

Επίσης το Πρόγραμμα συμβάλλει όπως γνωρίζετε σε συνεργασία με τα υπόλοιπα Τομεακά Προγράμματα και τα ΠΕΠ και στον εθνικό στόχο και στον κοινοτικό στόχο της κοινωνικής ένταξης, καθώς επίσης και της θεσμικής ενδυνάμωσης, όπως πάντα των κοινωνικοοικονομικών εταίρων και της Κοινωνίας των Πολιτών που επίσης είναι μια καινοτόμος διάσταση του Κανονισμού αυτής της περιόδου που καλούμαστε να εφαρμόσουμε.

Θα διατρέξουμε από κοινού με την Προϊσταμένη και τα στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής, παρουσιάσεις για την ενημέρωσή σας, νομίζω είναι

χρήσιμο που βρισκόμαστε όλοι και πραγματικά πιστεύω στον εκπαιδευτικό ρόλο για όλους μας, επιμορφωτικό ρόλο των Επιτροπών Παρακολούθησης και είναι ευκαιρία μιας και είχαμε καιρό να συναντηθούμε δια ζώσης λόγω της πανδημίας, για να σας ενημερώσουμε και στη συνέχεια, αφού ενημερωθείτε, σας δώσουμε αυτές τις κατευθύνσεις από κοινού με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα κάνουμε ένα γύρο του τραπέζιού βεβαίως γιατί αυτή είναι μια πιο ελεύθερη ατζέντα, η ημερήσια διάταξη της Επιτροπής Παρακολούθησης, καθώς δεν έχουμε σήμερα πορεία των έργων να εγκρίνουμε ή να παρουσιάσουμε, αλλά να συζητήσουμε λίγο πιο ελεύθερα μεταξύ μας, πριν να μπούμε στα βαριά οικονομικά.

Λίγα λόγια για το πώς σχεδιάσαμε το Πρόγραμμα. Ήταν μια διαδικασία σε συνέχεια της έγκρισης των βασικών στοιχείων του ΕΣΠΑ, τον Ιούλιο του 2021, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα συναρμόδια Υπουργεία, με την Εθνική Αρχή Συντονισμού για τους αναγκαίους όρους που είμαστε τυχεροί αν θέλετε και στην περίπτωση μας οι αναγκαίοι όροι αφορούν εθνικού επιπέδου στρατηγικές.

Το περιβάλλον σχεδιασμού του Προγράμματος, δε θα μείνω αναλυτικά, παραμένουμε μια χώρα με σημαντική ανεργία που βεβαίως έχει μειωθεί τα τελευταία χρόνια παρά την πανδημία, επομένως αυτό είναι σημαντικό. Και επιπλέον, τα είπαμε και στην πρωινή συνεδρίαση, και με τη συνδρομή του ΕΣΠΑ και όλων των Προγραμμάτων των Τομεακών και Περιφερειακών, στη συγκράτηση της ανεργίας, με την αποζημίωση Ειδικού Σκοπού στο ΕΚΤ και άλλα μέτρα βεβαίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο ΕΤΠΑ, με την επιστρεπτέα προκαταβολή, την επιδότηση των τόκων των υφισταμένων επιχειρήσεων και άλλα, μέχρι τις μάσκες σε γηροκομεία ή σε κοινωνικές δομές. Και βεβαίως, τις κινητές μονάδες ελέγχου του κορονοϊού ή άλλες παρεμβάσεις για την Υγεία. Νομίζω ότι αυτό ήταν ένα σημαντικό στοιχείο σχετικά ενθαρρυντικό. Βεβαίως είμαστε μια χώρα με πολύ σοβαρό δημογραφικό πρόβλημα, όλα αυτά υπάρχουν και παραμένουν. Έγινε η ανάλυση μέσα στο Πρόγραμμα, δε θα σας απασχολήσω πολύ με αυτό.

Το σημείο που προανέφερα, το Πρόγραμμα εδράζεται σε μια ομπρέλα εθνικών στρατηγικών, οι οποίες όλες, η πλειονότητά τους αν δεν κάνω λάθος, σχεδιάστηκαν, υλοποιήθηκαν, εκπονούνται πολύ πρόσφατα, άρα είναι επικαιροποιημένες στρατηγικές οι οποίες θα μας δώσουν τη

δυνατότητα να έχουμε επικαιροποιημένες δράσεις, σύγχρονες δράσεις και οι περισσότερες από αυτές, είναι και ταυτόχρονα αναγκαίοι όροι.

Συγκρατώ εδώ και τονίζω για όλους μας, αυτό που είπε και η κα Kauffmann, το οποίο συνέβαινε και πριν αλλά προαιρετικά, τώρα είναι υποχρεωτικό, άρα είναι δουλειά μας, πάντα ήταν, αλλά τώρα περισσότερο, που είναι η παρακολούθηση στο διηνεκές, στην εξέλιξη όλου του Προγράμματος, των αναγκαίων όρων, καθώς άλλωστε οι αναγκαίοι όροι, αυταπόδεικτα, αφού είναι εθνικές στρατηγικές, οφείλουμε να τις διασφαλίζουμε σε όλη την υλοποίηση του Προγράμματος, όχι μόνο για να μπει ένα τικ στον αναγκαίο όρο, «ναι» ή «όχι», «εκπληρώθηκε ή όχι», να αποδεικνύουμε σε όλη τη διάρκεια του Προγράμματος ότι οι δράσεις σχεδιάζονται και υλοποιούνται και τις διαχειριζόμαστε σε συνάφεια με την αντίστοιχη εθνική στρατηγική και αυτό θα παρακολουθείται κι από εμάς και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Οι Ευρωπαϊκές Στρατηγικές και η νομοθεσία, είναι πολύ εξειδικευμένο και ευαίσθητο το θεσμικό πλαίσιο, εδώ έχουμε και νέες παρεμβάσεις από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, υπάρχουν νέες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες όπως η πρωτοβουλία για τις δεξιότητες, προαναφέρθηκε, η πρωτοβουλία ALMA που επίσης αναφέρεται στο Πρόγραμμά μας και καινούργιες, επικαιροποιημένες εκδόσεις των Κανονισμών, πιο στοχευμένες, καθώς και βεβαίως οι Αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων, που εφαρμόζονται και μέσα από το δικό μας Πρόγραμμα.

Εδώ ακολουθεί ένας χρήσιμος πίνακας, που χτες συζητήσαμε όταν εργαστήκαμε σε πιο στενό κύκλο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην ετήσια συνάντηση που είχαμε, όπως είθισται, μας ζητήθηκε ν' αντιπαραβάλουμε και κάναμε μια αντιπαραβολή, 1) των ειδικών συστάσεων για τη χώρα, οι οποίες προκύπτουν από το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο, που όλοι γνωρίζετε, 2) τους αναγκαίους όρους και 3) την αντίστοιχη συνεισφορά του Προγράμματος.

Θα εξελίξουμε τον πίνακα, γιατί ήταν μια πρώτη προσέγγιση και όπως καταλαβαίνετε έγινε κυριολεκτικά αυτές τις μια δυο μέρες, παρ' όλα αυτά νομίζω ότι είναι χρήσιμο και καθώς μας ζητήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και εμείς βρήκαμε πολύ χρήσιμη αυτή την άσκηση.

Όπως θα δείτε, εδώ είναι μια πρώτη προσέγγιση, απλά τα βασικά σημεία αποδεικνύουν τι: Ότι οι συστάσεις για τη χώρα, των Ευρωπαϊκών Θεσμών ευρύτερα, ουσιαστικά αντιστοιχίζονται στους αναγκαίους όρους που θέτει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις πληρωμές του συγκεκριμένου Προγράμματος αλλά και άλλων, των στόχων που αφορούν, άρα την απασχόληση, τις δεξιότητες και όλα αυτά και δίπλα, έχουμε ενδεικτικά, από την πληροφόρηση που έχουμε από εσάς, κάποια περιγραφή του πώς οι δράσεις που προγραμματίζετε, πρόκειται να συνεισφέρουν στην ικανοποίηση των αναγκών όρων, και άρα στην ικανοποίηση των ειδικών συστάσεων.

Και τι σημαίνει όλο αυτό; Στην ικανοποίηση του στόχου που κάθε φορά τίθεται. Γιατί δεν είναι κάτι άλλο από την αύξηση της απασχόλησης, από την αντιμετώπιση της ανεργίας, από τον εκσυγχρονισμό των θεσμών μας, από τη δημιουργία μηχανισμών που θα μπορούν να κάνουν αυτές τις σύγχρονες δράσεις κ.ο.κ.

Και νομίζω ότι αυτό θα έχει μια μεγάλη χρησιμότητα, να το εξελίξουμε και όταν θα είμαστε έτοιμοι να το μοιραστούμε και μαζί σας. Αποδίδεται εκεί λοιπόν η κάθε διάσταση για τη χώρα. Δε θα μπω αναλυτικά, αλλά πραγματικά νομίζω είναι χρήσιμο όταν σχεδιάζονται οι δράσεις και ειδικά αυτό που αναφέραμε, οι δράσεις οι οποίες είναι καινούργιου περιεχομένου ή καινούργιου τύπου από όλους εσάς, από τα συναρμόδια Υπουργεία, από τους Φορείς Υλοποίησης.

Έχουμε στο μυαλό μας όλοι μ' αυτό τον τρόπο και θα είναι εύληπτο, ποια είναι η αρχή που υπερίπταται όλων αυτών των παραινήσεων ή όρων. Θυμίζω ότι πρώτα απ' όλα κανονιστικά και θεσμικά πρέπει να βεβαιώνει η Διαχειριστική Αρχή ότι η εκάστοτε δράση συνάδει δια του αναγκαίου όρου, δια των υποχρεώσεών μας, αλλά και ευρύτερα, για την εκπλήρωση των στόχων που άλλωστε έχουν διμερώς και τα Υπουργεία, όλοι σας, όλοι μας, για τις ειδικές συστάσεις για τη χώρα, στο πλαίσιο των συνολικών μας ευρωπαϊκών υποχρεώσεων, εννοώ και πέρα από την Περιφερειακή Πολιτική και την Πολιτική Συνοχής.

Τώρα, οι στόχοι του Προγράμματος, ας πάμε σε μια περιγραφή, τα γνωρίζετε αλλά θα ήθελα να δώσω απλά έναν τόνο στο καθένα από αυτά. Εδώ είναι οι βασικές προτεραιότητες, τα σημεία που βλέπετε, η βελτίωση της

πρόσβασης στην απασχόληση, η ενίσχυση της απασχολησιμότητας, το κομμάτι του τομέα απασχόλησης, περιλαμβανομένης της έμφασης στους νέους έως 29 ετών, με τον ορισμό των κανονισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που βρίσκονται, με έμφαση προφανώς εκεί, σε αυτούς ιδιαιτέρως που βρίσκονται εκτός κάποιας εργασίας, εκτός απασχόλησης, εκτός εκπαίδευσης ή εκτός οποιασδήποτε διαδικασίας κατάρτισης.

Στη συνέχεια ο μεγάλος τομέα της Εκπαίδευσης, τα συστήματα Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης σε όλες τις βαθμίδες, περιλαμβανομένης και της ενίσχυσης της πρόσβασης χωρίς αποκλεισμούς, τη συμπεριληπτική Εκπαίδευση όπως αναφέρουμε καθώς και τη Δια Βίου Μάθηση, δηλαδή τη μάθηση και πέραν της τυπικής Εκπαίδευσης, στην άτυπη Εκπαίδευση καθώς και σε όλο το γενικό πληθυσμό μέχρι τις μεγαλύτερες ηλικίες και την περίφημη συνάφεια βεβαίως με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Η αντιμετώπιση της υλικής στέρησης, το ΤΕΒΑ είναι ξεχωριστή μας προτεραιότητα καθ' ό,τι ήταν διακριτό Ταμείο οπότε θελήσαμε να έχει και μέσα στο Πρόγραμμα, άρα μετά διοικητικά και για τα εσωτερικά μας σαν ΕΣΠΑ, τη διάκριση ως προτεραιότητα.

Η κοινωνική ένταξη, η ίση πρόσβαση και οι ποιοτικές Υπηρεσίες Υγείας, αυτό αφορά κυρίως σε συστημικές οριζόντιου χαρακτήρα παρεμβάσεις όπου έχει επίσης προβλεφθεί διακριτή προτεραιότητα στο Πρόγραμμα, καθώς και την προώθηση της Κοινωνικής Καινοτομίας, η οποία επίσης είναι διακριτή προτεραιότητα υποχρεωτικά από τον Κανονισμό αλλά εμείς θελήσαμε να δοθεί έμφαση, αν και δεν είναι πολύ μεγάλη η κατανομή των πόρων στο τελευταίο προς το παρόν. Εκτός αν επιλεγεί διαφορετικά ή εξελιχθούν αυτές οι δράσεις, είναι πολύ σημαντική για πολλούς λόγους, περιλαμβανομένου του γεγονότος ότι ακριβώς η κοινωνική καινοτομία δεν είχε εξελιχθεί ιδιαίτερα μέχρι τώρα, υπάρχει ένα θεσμικό πλαίσιο, σημειώνω, στην κοινωνική οικονομία το οποίο είναι σχετικά πρόσφατο αλλά σαφώς χρήζει βελτίωσης στην εφαρμογή. Εκεί, και μαζί με την Κοινωνία των Πολιτών, νομίζω είναι θέμα να γίνει μια περαιτέρω εξειδίκευση, όχι με τη δική μας έννοια, με την κανονική, του πώς μπορούν καλύτερα αυτές οι δράσεις να φτάσουν στο πεδίο και με πραγματικά παραδείγματα. Εκεί έχουμε θέμα ενημέρωσης υλοποίησης, θα το δούμε, αλλά νομίζω υπάρχει πεδίο δόξης λαμπρό για να συνεχίσουμε.

Δε θ' αναφέρω τη θεματική συγκέντρωση, τα είπα, η συμμετοχή στο στόχο και βεβαίως ν' αναφέρουμε το γεγονός ότι το Πρόγραμμα αυτό συνεισφέρει και σε μεγάλες, οριζόντιες θεματολογίες που διέπουν όλο το ΕΣΠΑ, περιλαμβανομένου του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων που ήδη έχω αναφέρει και βεβαίως, το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για τα δικαιώματα των ΑμεΑ. Σε αυτό πάντα υπήρχε έμφαση και στα προηγούμενα Προγράμματα, πολλώ δε μάλλον τώρα που υπάρχει ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης αντίστοιχα κι εκεί θα κληθούμε να δούμε πώς εφαρμόζεται και μέσα από δράσεις ανεξαρτήτως Τομέα, καθώς είναι υπό την Προεδρία της κυβέρνησης αυτή τη στιγμή συνολικά, η εποπτεία του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα δικαιώματα των ΑμεΑ, επίσης υπάρχει η προώθηση της «Γαλάζιας Ανάπτυξης» σαν διακριτού επίσης σημαντικού Τομέα σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Δεν είναι μόνο η «Πράσινη Οικονομία», την Ελλάδα την ενδιαφέρει και η «Γαλάζια Οικονομία», προφανώς, η κλιματική αλλαγή, η Συμφωνία του Παρισιού, ΟΗΕ κτλ., αντίστοιχα, πίσω στην κλιματική ατζέντα, τα γνωρίζετε.

Η συμβολή στην Εθνική Στρατηγική της «Έξυπνης Εξειδίκευσης», το Πρόγραμμα αυτό δεν είναι στο Συμβούλιο της «Έξυπνης Εξειδίκευσης» σαν υποχρεωτικό, ούτε είναι κλειδωμένο πάνω στην «Έξυπνη Εξειδίκευση». όπως το Πρόγραμμα της Ανταγωνιστικότητας, όπως ίσως γνωρίζετε.

Παρά ταύτα, το αναφέραμε και λίγο με την αφορμή του τομέα της Εκπαίδευσης, ίσως κι εδώ μπορούμε μη υποχρεωτικά, προαιρετικά, μόνοι μας, να αποφασίσουμε ή να δούμε ακριβώς ποιοι πρέπει να είναι κάποιοι πρώτοι τομείς προς τους οποίους κατευθυνόμαστε, για παράδειγμα, λέω ενδεικτικά, με τα ερευνητικά έργα του δικού μας σκέλους, ούτως ώστε κι εδώ να υπάρχει μια εστίαση και να μην είναι επί παντός επιστητού οι χρηματοδοτήσεις, καθώς έτσι δεν αντλείται το πολλαπλασιαστικό αποτέλεσμα που όλοι θέλουμε.

Επίσης το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης του Κινδύνου Καταστροφών, κι όμως τα ζούμε, είναι και αυτό θέμα δεξιοτήτων σε πολλούς τομείς, η Αρχή της Ισότητας των Ευκαιριών, προφανώς, τα ανοιχτά δεδομένα, η Σφραγίδα της Αριστείας, επίσης και αυτό έχει εμπειρία, το Πρόγραμμα της

Ανταγωνιστικότητας αλλά νομίζω και εδώ, είναι καλό να το διερευνήσουμε το πώς μπορεί ν' αξιοποιηθεί η Σφραγίδα Αριστείας του ευρωπαϊκού επιπέδου, πώς μπορεί να εφαρμοστεί στην αρχή ενδεχομένως πιλοτικά, αλλά γιατί όχι, και στο Ανθρώπινο Δυναμικό, να υπάρχουν τέτοια παραδείγματα.

Και το slide της απλοποίησης της διαχείρισης είναι λίγο βαρύ. Κι όμως είναι απλοποίηση, σε ορισμένα σημεία τουλάχιστον, που έχουμε κάνει μεγάλες προσπάθειες και πλέον με τον ψηφιακό μετασχηματισμό και του ΕΣΠΑ, γιατί όχι, θα είμαστε στην ευχάριστη θέση και νομίζω πολλοί από σας, όσοι είχατε ασχοληθεί με κρατικές ενισχύσεις, θα είναι διασυνδεδεμένο πλέον το ΟΠΣ του ΕΣΠΑ με το Πληροφοριακό Σύστημα των Κρατικών Ενισχύσεων και αυτό είναι από μόνο του νομίζω για τον ΟΑΕΔ, κάτι το οποίο θα διευκολύνει τη ζωή πάρα πολύ και τη Διαχειριστική Αρχή βεβαίως. Νομίζω ότι αυτά έχουν προκαλέσει πραγματικό πόνο σε ορισμένους εξ υμών και ημών. Οι αλλαγές στη διάσταση, προσπάθησα να το προαναφέρω, θα το σχηματοποιήσουμε καλύτερα και με το διάλογο μαζί σας σε ομαδοποιημένες προσκλήσεις ανά προτεραιότητα, το πολύ ανά ειδικό στόχο κάτω από την προτεραιότητα και ομοειδείς δράσεις, όχι ανά έργο στο επίπεδο αυτό.

Ανά έργο την αξιολόγηση την προβλέπει ήδη το σύστημά μας εδώ και πάρα πολλά χρόνια, είναι το Τεχνικό Δελτίο του έργου που είναι πάρα πολύ αναλυτικό. Σε αυτό γίνεται η αξιολόγηση, σε αυτό αξιολογείται η ένταξη, με αυτό γίνεται η έγκριση της χρηματοδότησης. Εκεί δε χρειάζεται να το επεκτείνουμε καθόλου, όλα τα στοιχεία που χρειαζόμαστε για ν' αξιολογήσουμε μια δράση είναι εκεί, άρα δεν έχει νόημα να την ξανα-αξιολογούμε νωρίτερα για κανένα λόγο στο πλαίσιο της εξειδίκευσης, ή μέρος αυτής, πολλώ δε μάλλον. Για τον ίδιο λόγο, η εξειδίκευση είναι και παραμένει ενδεικτική, ένα πρώτο στάδιο, όχι δέσμευση προϋπολογισμού, ούτε βεβαίωση επιλεξιμότητας.

Η εφαρμογή επίσης Προγραμμάτων ανοιχτού τύπου στην απασχόληση, όπου ανοιχτού τύπου τι σημαίνει θα σας τα εξηγήσουν καλύτερα οι συνάδελφοι, αλλά πλέον το βασικό είναι η εξατομικευμένη προσέγγιση, οι ατομικοί λογαριασμοί του κάθε ανέργου, δηλαδή κάποια στιγμή και ψηφιακά η κάρτα του ανέργου θα καθοδηγεί την εξέλιξή του.

Αυτό που ήταν ζητούμενο πάρα πολλά χρόνια και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για διαφόρους λόγους και ιστορικούς και διαχειριστικούς, ήταν δύσκολο.

Αυτή την περίοδο έχουμε δεσμευτεί από κοινού με το Υπουργείο Εργασίας ότι μόνο έτσι θα είναι τα Προγράμματα της Απασχόλησης, δηλαδή θα έχουν μια διαδρομή, ενδεχομένως και ψηφιακή, και εκεί θα προκύπτει τι χρειάζεται ο κάθε άνεργος, τι είδους για παράδειγμα εκπαίδευση - κατάρτιση θα πρέπει να κάνει ο εκάστοτε άνεργος ανάλογα με το προφίλ του, ούτως ώστε να βρει εργασία και στη συνέχεια θα τον ακολουθεί και στην εύρεση εργασίας, όλη αυτή τη διαδρομή και με βάση τα πιλοτικά που έχουν γίνει αλλά και με την εμπειρία των μεγάλων φορέων που έχουν εφαρμόσει αυτές τις δράσεις και γνωρίζουν τα θέματά τους.

Είναι νομίζω μοναδική ευκαιρία, αν κάνουμε σωστά Προγράμματα, που ελπίζουμε ότι θα κάνουμε σωστά Προγράμματα ανοιχτού τύπου για πρώτη φορά στην Ελλάδα, με τη ΔΥΠΑ, τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, νομίζω αυτό και μόνο θα είναι κάτι κεφαλαιώδες γι' αυτό το Πρόγραμμα, για το ΕΣΠΑ, για όλους, πολλώ δε μάλλον και για τη Νεανική Απασχόληση.

Θα μας επιτρέπει να συνδέσουμε έτσι και με συνέργειες και με τα άλλα Προγράμματα, τα Προγράμματα της Ανταγωνιστικότητας, όταν κάποιος γίνεται εργαζόμενος στη συνέχεια, αλλά και πάλι χρειάζεται εκπαίδευση - μετεκπαίδευση. Όλη αυτή η χαρτογράφηση της εργασιακής ζωής, είναι πάρα πολύ σημαντική.

Αντίστοιχα αναφέρθηκε το σκέλος των δεξιοτήτων, όπου με το νέο θεσμικό πλαίσιο του Υπουργείου Εργασίας και του Υπουργείου Παιδείας, υπάρχουν μητρώα, θα είναι ηλεκτρονικά, θα μπορούμε άρα να έχουμε δεδομένα γιατί μέχρι στιγμής μπορεί να μην ήταν εύληπτα δεδομένα, πάντως στις περισσότερες περιπτώσεις ήταν τα μόνα ίσως εθνικού επιπέδου δεδομένα, ήταν τα δεδομένα αυτού του Προγράμματος, του προηγούμενου που έδινε τα στοιχεία του ποιος ήταν, όπως είδαμε, ωφελούμενος κατάρτισης και σε ποιο τομέα.

Και βέβαια αυτό είναι τεράστια άσκηση, πάντα ο ωφελούμενος κατάρτισης κάποια στιγμή, πρέπει να πάμε και στο επόμενο φιλόδοξο

επεισόδιο για όλους μας, που είναι το αποτέλεσμα, ο άνεργος να γίνει εργαζόμενος. Άρα ο τελικός δείκτης, το αν ωφελήθηκε, δεν αφορά αν έμαθε μόνο κάτι και πήρε μια πιστοποίηση, αλλά πού αυτό οδήγησε, στο να έχει εργασία, καλύτερη εργασία ή άλλη εργασία.

Όπως επίσης, λίγα πράγματα μαθαίνουμε χωρίς να καταλήξουμε σε εργασία, υπάρχουν και αυτά βεβαίως, η Επιστήμη γενικότερα, οι Ψηφιακές Δεξιότητες για παράδειγμα του γενικού πληθυσμού για να μπορεί ν' ανταπεξέρχεται σε άλλες διαδικασίες, αυτά είναι στις συνέργειες με τα άλλα μας προγράμματα, αλλά είναι πολύ σημαντικό.

Αυτά νομίζω είναι θέματα τα οποία ήρθε πια το πλήρωμα του χρόνου, είμαι σίγουρη ότι πίσω από αυτό το τραπέζι πολλοί τ' ακούτε πάρα πολύ καιρό, πλέον όμως νομίζω ότι έχουμε την ωριμότητα και του θεσμικού πλαισίου και αν θέλετε, και με την καλή έννοια αναγκαστικά, κάνοντας το phasing out των παλιών δράσεων, ήρθε η ώρα για να γίνουν αυτές οι νέου τύπου και σχεδιασμού δράσεις στην Ελλάδα και αυτό θα είναι ένας πολύ μεγάλος κοινός μας στόχος.

Στη συνέχεια τα αναφέραμε, η συμπληρωματικότητα με τα Προγράμματα, θα πω ενδεικτικά: Όπως ξέρετε, ή για όσους δε γνωρίζετε, το Πρόγραμμα της Ανταγωνιστικότητας, το λέω και με το προηγούμενο πρώην καπέλο που είχα και για την εποπτεία του εκεί Προγράμματος, απευθύνεται στους εργαζομένους, ο τρόπος με τον οποίο στην Ελλάδα έχουμε επιλέξει να τα διαχωρίζουμε, είναι ότι εκείνο απευθύνεται στους εργαζόμενους και τους αυταπασχολούμενους, ενώ το δικό μας Πρόγραμμα, του Ανθρώπινου Δυναμικού, στους ανέργους, εννοώ για τα επίπεδα της εκπαίδευσης και κατάρτισής τους.

Άρα αυτός είναι ο βασικός μας διαχωρισμός, παραμένει και σε αυτή την περίοδο για να βγάζουμε άκρη και ο λόγος δε είναι άλλος από το ότι το Πρόγραμμα της Ανταγωνιστικότητας, έχει το κομμάτι προφανώς της παράλληλης αρμοδιότητας για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, όλο το κομμάτι της επιχειρηματικότητας και άρα οι δράσεις κατάρτισης για τους εργαζόμενους συνδυάζονται με τις ανάγκες της επιχειρηματικότητας όπως ταυτόχρονα, εκ παραλλήλου εκφράζονται ή θα προκηρύσσονται αντίστοιχα δράσεις και από το Πρόγραμμα αυτό.

Ενώ εμάς είναι το Πρόγραμμα που έχει σαν πρώτο στόχο να βγάλει τους ανθρώπους από την ανεργία προς την απασχόληση και αντίστοιχα στη συνέχεια να διασφαλίσει τη βιωσιμότητα της απασχολησιμότητάς τους. Ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός είναι ένα νέο Πρόγραμμα, βεβαίως προέρχεται και πιο παλιά από τη Ψηφιακή Σύγκληση, έχει ξανασυμβεί, άρα όλοι καταλαβαίνουμε τι εννοεί, τώρα πια και με νέα έμφαση, καθώς η πανδημία, δε χρειάζεται να το πω, έδωσε νέα έμφαση στις ψηφιακές ανάγκες όλων.

Εδώ αυτό που έχουμε πει είναι ότι ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός που επίσης έχει ένα μικρό μέρος του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, θα αναλάβει τις δεξιότητες των ατόμων μέσης και υψηλής ψηφιακής ωριμότητας, δηλαδή το πιο high tech, και τους δημοσίους υπαλλήλους πλην των εκπαιδευτικών που θα μπορούμε εμείς να επιμορφώνουμε με το δικό μας Πρόγραμμα και στελέχη της γενικής κυβέρνησης, καθώς και για το γενικό πληθυσμό, το σκέλος της Δια Βίου Μάθησης που αφορά τις ψηφιακές δεξιότητες, για παράδειγμα για τη χρήση της εφαρμογής gov.gr αλλά βεβαίως και άλλες κρατικές εφαρμογές, ιδιαίτερα για τις μεγάλες ηλικίες κτλ.

Το Πρόγραμμα της Δίκαιης Μετάβασης, επίσης γνωρίζετε, εκεί θα υπάρχει συμπληρωματικά με τις δικές μας δράσεις, η δυνατότητα πιο γεωγραφικής στόχευσης ή και κάποιων συγκεκριμένων τομέων που δε χρειάζεται για παράδειγμα να βγουν ενδεχομένως κρυφοί σε εθνικό επίπεδο, όπως είναι το δικό μας Πρόγραμμα που είναι πάντοτε εθνικής εμβέλειας οι δικές μας προκηρύξεις όπως ξέρετε, άρα εδώ υπάρχει μια συγκεκριμένη χωρική διάσταση στις περιοχές της απολιγνιτοποίησης όπως αυτές έχουν ορισθεί, δηλαδή Πελοπόννησος και Δυτική Μακεδονία, περιλαμβανομένων και των νησιών του Βορείου και Νοτίου Αιγαίου επίσης.

Το Ταμείο Ανάκαμψης τώρα. Εκεί νομίζω τα συναρμόδια Υπουργεία γνωρίζετε ίσως και καλύτερα από μας, καθώς και οι Επιτελικές δομές αφού σύμφωνα με το νέο Νόμο του ΕΣΠΑ, έχουν την αρμοδιότητα για το Ταμείο Ανάκαμψης. Άρα σε κάθε περίπτωση θα έχετε εικόνα για τις συνέργειες βεβαίως με το Ταμείο Ανάκαμψης σε κάθε τομέα πολιτικής.

Εμείς παραμένουμε original ΕΣΠΑ, αλλά τις συνέργειες βεβαίως με το ΤΑΑ πάντα θα τις συζητάμε και είμαι σίγουρη ότι θα μας απασχολήσουν

με την έννοια του κοινού μας προγραμματισμού, ο οποίος είναι απολύτως κρίσιμος, ειδικά για τα τρία πρώτα χρόνια στα οποία θα έχουμε την επικάλυψη της προγραμματικής περιόδου του ΕΣΠΑ με την ολοκλήρωση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας το 2026, καθώς και οι περισσότεροι δικαιούχοι μέσα στην αίθουσα, είμαι σίγουρη ότι έχουν ταυτόχρονα να υλοποιήσουν μεγάλες παρεμβάσεις από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας που αφορούν τους Τομείς Απασχόλησης και Εκπαίδευσης, και της Υγείας ενδεχομένως.

Τώρα τα διαδικαστικά μας τα είπαμε, κράτησαν ένα χρόνο ακριβώς οι διαπραγματεύσεις για το Πρόγραμμα, πήραμε την έγκριση στις 22 Ιουνίου 2022, μία από τις γρηγορότερες στην ΕΕ, και έχετε ηλεκτρονικά και έντυπα μπροστά σας το ολοκαίνουργιο πρόγραμμα ως Μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης.

Να πω και την τάξη μεγέθους την οικονομική, που γνωρίζετε βεβαίως από τη διαδικασία και της ολοκλήρωσης της έγκρισης και του επίσημου Προγράμματος που έχει δημοσιοποιηθεί και στην ιστοσελίδα μας και σ' εσάς ως συναρμόδιους φορείς από την πρώτη στιγμή.

Έχουμε λοιπόν τις συστημικές και οριζόντιες παρεμβάσεις, 165 εκατομμύρια ευρώ, το οποίο καλύπτει αυτό που λέει συν, να το πω για εμάς την Υγεία, η οποία δε μπορεί να έχει παρεμβάσεις τέτοιου τύπου αλλού στο ΕΣΠΑ και νομίζω ότι είναι και πολύ σημαντικό να προσέξουμε και αυτό τον τομέα. Αυτή τη φορά σε αυτό το ΕΣΠΑ, έχουμε περίπου ισοκατανομή αν θυμάστε στο νυν Πρόγραμμα μεταξύ του Τομέα Απασχόλησης και Εκπαίδευσης ήταν περίπου 65%-35% υπέρ της απασχόλησης, αυτή τη φορά είναι περίπου ισοκατανεμημένα, όχι ακριβώς 50%-50%, πάντως αρκετά κοντά η Απασχόληση με την Εκπαίδευση.

Έχουμε προβλέψει 25 εκατομμύρια ευρώ στην υποχρεωτική από τον Κανονισμό προτεραιότητα της Κοινωνικής Καινοτομίας που όμως θέλουμε ν' αναπτύξουμε και νομίζω και σα χώρα οφείλουμε ν' αναπτύξουμε, και υπάρχει η φιλοδοξία νομίζω και για νέο θεσμικό πλαίσιο αν δεν κάνω λάθος από το Υπουργείο Απασχόλησης κάποια στιγμή.

Και βεβαίως, όπως προαναφέρθηκε και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κι από εμάς, η μεγάλη προτεραιότητα της απασχόλησης των νέων,

το πρώην διακριτό Ταμείο που ενσωματώνεται πλέον στο ΕΚΤ και περιλαμβάνει περίπου 940 εκατομμύρια ευρώ, σχεδόν 1 δις ευρώ για δράσεις μόνο για τους νέους, μόνο για τις ηλικίες έως 29 ετών, σε οποιοδήποτε όμως πεδίο, όχι μόνο απασχόλησης, αλλά και εκπαιδευτικής διαδικασίας, ή ό,τι άλλο μπορούμε να σκεφτούμε που μπορεί να είναι επιλέξιμο σε αυτή τη διάσταση.

Επισιτιστική βοήθεια και υλική στέρηση, 400 εκατομμύρια ευρώ, το σκέλος της επισιτιστικής βοήθειας, οι μηχανισμοί, θα γίνονται από το Υπουργείο Εργασίας, τον ΟΠΕΚΑ όπως έχει ορίσει το νέο θεσμικό πλαίσιο. Τέλος η Τεχνική Βοήθεια, με π/υ κάτω από το 1% νομίζω του Προγράμματος, για τη βοήθεια τη δική σας και πάλι, όπως προδιαγράφει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, να είναι επιτρεπτό για να συνδράμει στην ολοκλήρωση των έργων στην ενίσχυση της θεσμικής σας και διοικητικής σας ικανότητας, όχι τόσο σε πάγια και λειτουργικά βέβαια.

Όλα τα ανωτέρω σε ένα επίπεδο 4,2 δισεκατομμυρίων Ευρώ στο σύνολο, δημόσιας δαπάνης.

Πριν να πάμε στα υπόλοιπα, να δώσουμε το λόγο στο Υπουργείο Εργασίας που είναι το καθ' ύλην αρμόδιο.

Κυρία Γιώτη παρακαλώ έχετε το λόγο.

Ε. ΓΙΩΤΗ: Αγαπητοί συνάδελφοι από τις Επιτελικές και τις Διαχειριστικές, συνεργάτες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, θα ήθελα να κάνω μια μικρή παρέμβαση για το Πρόγραμμα αυτό στη νέα προγραμματική περίοδο.

Κατ' αρχάς ν' αναφέρω ότι το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων έχει τη μέγιστη συμβολή σε αυτό το πρόγραμμα που μόλις παρουσιάστηκε, με σύνολο πόρων αν αθροίσουμε και τους πόρους του Ταμείου Ανάκαμψης στους τομείς αυτούς της πολιτικής και τους πόρους από τα ΠΕΠ, αθροίζουν περίπου 6 δις ευρώ για την επόμενη προγραμματική περίοδο για τον τομέα ενίσχυσης του Ανθρώπινου Δυναμικού.

Εμείς λοιπόν στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων εργαζόμαστε για ν' αναπτύξουμε τις στρατηγικές και τα πλαίσια των πολιτικών στους τομείς ενίσχυσης της απασχόλησης, όπως ειπώθηκε, σε απασχόληση για όλους χωρίς αποκλεισμούς, στους τομείς της κοινωνικής ένταξης, της πρόνοιας, της ισότητας, αλλά και σε ειδικότερους τομείς, όπως

είναι η δημογραφία, όπως είναι η κοινωνική και προσιτή στεγαστική πολιτική για τους νέους ανθρώπους.

Όλες αυτές οι πολιτικές έχουν σαφώς σε πρώτο πλάνο τον άνθρωπο και ειδικότερα τους συνανθρώπους μας που έχουν περισσότερη ανάγκη. Φροντίζουμε ώστε αυτές οι πολιτικές σ' ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο εργασιακό περιβάλλον το οποίο αντιμετωπίζει κρίσεις και αβεβαιότητες, να είναι σε εναρμόνιση με τις ευρωπαϊκές αντίστοιχες πολιτικές, με τις ευρωπαϊκές πολιτικές και τις κοινωνικές πολιτικές του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Έτσι λοιπόν, να αναφέρω συγκεκριμένα αυτά που ήδη ανέφερε η κα Δανδόλου προηγουμένως σε σχέση με το τι δουλειά έχουμε κάνει μέχρι τώρα. Πολύ πρόσφατα, έχει ολοκληρωθεί, η οποία είναι επικαιροποιημένη, η στρατηγική για τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης που θ' αποτελέσει τη βάση για την εξειδίκευση των δράσεών μας, είμαστε σ' επεξεργασία μιας ειδικότερης στρατηγικής για την απασχόληση των νέων, είναι στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αναμένουμε τα σχόλια για να οριστικοποιήσουμε.

Είναι γεγονός ότι στη κατηγορία αυτή θα πρέπει να κάνουμε πολλή δουλειά, η ανεργία όπως ειπώθηκε, συνολικά έχει πέσει τα τελευταία 3 χρόνια κατά 5 μονάδες, η ανεργία όμως των νέων εξακολουθεί να παραμένει σε υψηλά επίπεδα σε σχέση με τους μέσους όρους της Ευρώπης.

Ένα ακόμα Σχέδιο Δράσης το οποίο είναι σε εκπόνηση, αυτό που ειπώθηκε προηγουμένως και από την κα Δανδόλου, εκπονούμε την επικαιροποιημένη στρατηγική για την Κοινωνική Οικονομία, να θυμίσω ότι υπήρχε στρατηγική στην προηγούμενη περίοδο, δεν αξιοποιήθηκε επαρκώς και συνδυάζουμε με σχέδιο δράσης για την Κοινωνική Καινοτομία, έτσι ώστε ν' ανταποκριθούμε στην εξειδίκευση των δράσεων μέσα στο Προγράμματα για τις Κοινωνικές Επιχειρήσεις. Όλο αυτό θα είναι έτοιμοι περίπου σ' ένα δίμηνο για να μπορέσουμε ν' αρχίσουμε να συζητάμε δράσεις.

Τέλος, σε ό,τι αφορά το Τμήμα της Κοινωνικής Ένταξης, το άλλο κομμάτι του Υπουργείου μας έχει κάνει ήδη πολλή δουλειά, υπάρχει εγκεκριμένη εθνική στρατηγική για την Κοινωνική Ένταξη, εθνική στρατηγική για τους Ρομά, Σχέδιο Δράσης για το Παιδί, πιλοτικές δράσεις σε όλους αυτούς τους τομείς γίνονται μέσα από το Ταμείο Ανάκαμψης και εκτιμούμε ότι

θα τις επεκτείνουμε και μέσα από το Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ στα επόμενα χρόνια.

Και πρόκειται να κάνουμε στο κομμάτι της Κοινωνικής Ένταξης, επόμενα βήματα θα είναι Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση της φτώχειας, για την ενεργό γήρανση, για τη μακροχρόνια φροντίδα, έτσι ώστε να καλυφθούν όλοι αυτοί οι τομείς της πολιτικής στους οποίους δίνει το Υπουργείο μεγάλη έμφαση.

Παράλληλα, ειπώθηκε ήδη, υπάρχει και μια στρατηγική δεξιοτήτων η οποία έχει αναπτυχθεί και έχει συνταχθεί πάλι τους τελευταίους μήνες από το Υπουργείο και τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, σε συνδυασμό δε με τις αναντιστοιχίες που έχουν παρατηρηθεί μεταξύ δεξιοτήτων και αναγκών αγοράς εργασίας, μία άλλη δράση μας που ήδη έχουμε ξεκινήσει και θ' αναπτυχθεί μέσα στο επόμενο έτος, είναι να ενισχυθεί ο μηχανισμός διάγνωσης των αναγκών της εργασίας, να διασυνδεθεί με όλα τ' άλλα συστήματα με τα οποία συνομιλεί, κυρίως με τα συστήματα του Παιδείας έτσι ώστε να παίρνει συμβολή σε όλη τη διαδικασία του ενεργού πληθυσμού από τη φάση της εκπαίδευσης και την πορεία του μετά στην αγορά εργασίας.

Είναι και αυτό λοιπόν ένα έργο το οποίο είναι σ' εξέλιξη, με στόχο ν' αντιμετωπίσουμε το σχεδιασμό πια των Προγραμμάτων της επόμενης περιόδου, ν' ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς. Να πω, ειπώθηκε ήδη, ότι όλες αυτές οι στρατηγικές που ανέφερα και όλη αυτή η δουλειά, συναρτάται βέβαια και με την εκπλήρωση των αναγκών των όρων του Προγράμματος.

Να πω επίσης για το θεσμικό πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί τόσο με το νόμο του Παιδείας από το 2020 όσο και με τον πρόσφατο νόμο του Υπουργείου Εργασίας σε ό,τι αφορά ένα νέο πλαίσιο για την υλοποίηση της συνεχιζόμενης επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, ένα νέο πλαίσιο που προσβλέπει στην αναβάθμιση δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, με εισαγωγή διαφόρων μεταρρυθμίσεων όπως είναι η σύνδεση της κατάρτισης με την απασχόληση, η σύνδεση της κατάρτισης με την πιστοποίηση των γνώσεων, η δημιουργία ατομικών λογαριασμών δεξιοτήτων και η κινητοποίηση και ενεργοποίηση των δημοσίων Πανεπιστημίων, των δημοσίων ΑΕΙ στην παροχή της κατάρτισης, η αξιολόγηση των παρόχων κτλ.

Αυτό είναι ένα πλαίσιο το οποίο ευελπιστούμε ότι θα εφαρμόσουμε στο τρέχον πρόγραμμα, ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα της παρεχόμενης κατάρτισης μέσα από τα Προγράμματα Απασχόλησης και Κατάρτισης που θα εκπονούνται.

Να πω επίσης και να τελειώσω, ότι η Γενική Γραμματεία Ενίσχυσης της Απασχόλησης που συστάθηκε πρόσφατα στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, έχει ως ρόλο το συντονισμό των δράσεων και την αποτύπωση της συνεργασίας των δράσεων μέσα από όλα τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά εργαλεία, συμπεριλαμβανομένου του Ταμείου Ανάκαμψης, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η συμπληρωματικότητα και ν' αποφεύγονται τυχόν επικαλύψεις στην εξέλιξη και την εξειδίκευση των δράσεων από τα διάφορα χρηματοδοτικά εργαλεία.

Στα πλαίσια του συντονισμού, με τους μεγάλους Φορείς Υλοποίησης του Υπουργείου μας που θ' αναλάβουν και τις περισσότερες δράσεις, όπως είναι η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, όπως είναι η νέα Επιτελική Δομή του Υπουργείου Εργασίας, σε συνεργασία πάντα με τους κοινωνικούς εταίρους και την Κοινωνία των Πολιτών που θεωρούμε ότι είναι πολύ σημαντική η συμβολή τους για να σχεδιάσουμε καλύτερα τις δράσεις και πιο αποτελεσματικά.

Και τέλος, επιδιώκοντας ν' αξιοποιήσουμε αυτό που λέμε τα μαθήματα που πήραμε, από τις όποιες ανεπάρκειες του παρελθόντος, ευελπιστούμε ν' αξιοποιήσουμε με τον καλύτερο τρόπο τους διατιθέμενους πόρους. Ευχαριστούμε πάρα πολύ για τη συνεργασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε, είμαστε σε καλά χέρια όπως βλέπουμε. Θα ήθελα να έρθει στο βήμα ο κ. Κουτουλάκης, Γενικός Γραμματέας Νησιωτικής Πολιτικής, με πάντα πολλές ιδέες για το ΕΚΤ, που πρέπει πραγματικά να δούμε την επόμενη περίοδο.

Β. ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΗΣ: Άπαξ και περάσεις μια φορά από το ΕΚΤ, γίνεται ΕΚΤατζής, είναι δεδομένο, οπότε ανακαλώ και λίγο στη μνήμη την αντίστοιχη διαδικασία που έγινε τότε στο τρέχον Πρόγραμμα που ολοκληρώνεται. Οπότε είχαμε τη χαρά και είμαστε σε μια οικογένεια, νιώθω.

Ευχαριστούμε πάρα πολύ κατ' αρχάς για την πρόσκληση, τη συμμετοχή του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Δύσκολη η

προσπάθεια η οποία έγινε αλλά άκρως αποτελεσματική, θεωρώ ότι είναι το σημαντικότερο, αν με ρωτάτε, προσωπικά, Πρόγραμμα σε κάθε προγραμματική περίοδο αλλά νομίζω ότι η αρχιτεκτονική και η στόχευση στη νέα προγραμματική περίοδο, είναι ακόμη πιο συνεκτική, αν μου επιτρέπτε.

Εμείς ως Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, όπως πιθανώς γνωρίζετε, δεν έχουμε να διαχειριστούμε τον όγκο των πόρων που εσείς έχετε να διαχειριστείτε, αλλά έχουμε να διαχειριστούμε μια πολύ υψηλή ποιότητα δράσεων που εκτείνονται από την ουσία του ναυτικού επαγγέλματος για τη ναυτική εκπαίδευση.

Όπως πιθανώς οι περισσότεροι γνωρίζετε, η ναυτική εκπαίδευση στη χώρα αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργείου Ναυτιλίας σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας σε αρκετές πτυχές εφαρμογής, επομένως αυτό σημαίνει ότι έχουμε να χτίσουμε για το σημαντικότερο, μαζί με τον τουρισμό, οικονομικό κλάδο της χώρας, το ανθρώπινο δυναμικό που θα στηρίξει την εργασία στο μέλλον.

Αντιλαμβάνεστε τι σημαίνει και σε επίπεδο αναγκών επενδύσεων και ειδικά σε μια περίοδο όπου έχει αποτυπωθεί και στο Πρόγραμμα και θα θέλαμε να σας ευχαριστήσουμε πάρα πολύ για τη στενή συνεργασία που είχαμε κατά τη διάρκεια κατάρτισης του προγράμματος, και κυρίως να συγχαρούμε εδώ δημοσίως, δεν είμαστε για να λέμε μόνο τα καλά βέβαια, αλλά πρέπει να τα λέμε, για τη δουλειά που κάνετε στη Διαχειριστική, οφείλω να το πω, και στις επιτελικές δομές φυσικά, αλλά στη Διαχειριστική, όπου η δική μας επιτελική δομή, που για μένα λειτουργεί υποδειγματικά ως επιτελική δομή που καταφέρνει με δυσκολία να συγκεντρώσει τους τομείς δημόσιας πολιτικής που θεραπεύουμε και ειδικά στη ναυτική εκπαίδευση.

Έχουμε να επιδείξουμε πολύ καλά αποτελέσματα, όχι μόνο στην απορροφητικότητα, αλλά στην πολύ στοχευμένη παρέμβαση. Μεταξύ αυτών ν' αναφέρω δράσεις που έχουν να κάνουν με τη ναυτική εκπαίδευση από τα θέματα της λειτουργίας των Σχολών, την πρακτική εκπαίδευση, το Α' και το Β' εκπαιδευτικό ταξίδι.

Η αγαπητή Νίκη, η Ειδική Γραμματέας, τα γνωρίζει πάρα πολύ καλά, είναι δράσεις που έχουν αποτυπωθεί, για μας η ναυτική εκπαίδευση στο επόμενο Υπουργικό Συμβούλιο μάλιστα θα παρουσιαστεί και αυτό που έχει

συμφωνηθεί στο Εθνικό Σχέδιο του Κυβερνητικού Προγραμματισμού για τη μεταρρύθμιση στη ναυτική εκπαίδευση, αυτό έχει ήδη αποτυπωθεί και προσβλέπουμε στη υποστήριξη του Προγράμματος για την αναβάθμιση της δημόσιας ναυτικής εκπαίδευσης, για τις Σχολές και κυρίως τη λειτουργία.

Βρισκόμαστε σε μια πάρα πολύ ενδιαφέρουσα καμπή, διότι έχουμε σε πλήρη ανάπτυξη τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό της ναυτικής εκπαίδευσης, επομένως ήδη έχουν διαμορφωθεί οι καινοτόμες παρεμβάσεις σ' αυτό τον τομέα. Οι προτάσεις που έχουμε καταθέσει στον τομέα αυτόν, ξεπερνούν τα 150 εκατομμύρια για τη ναυτική εκπαίδευση και είναι δράσεις που έχουν δοκιμαστεί.

Δεν είναι απλώς λειτουργικές δαπάνες, είναι καθαρά αναπτυξιακές παρεμβάσεις που έρχονται ν' αναβαθμίσουν την ποιότητα της παρεχόμενης ναυτικής εκπαίδευσης. Αυτός είναι ένας κύκλος, απλώς καμιά φορά αξίζει να το επισημαίνουμε, γιατί όπως σας είπα, δεν είναι ο όγκος, αλλά είναι η ποιότητα των παρεμβάσεων και έχουμε καταφέρει μαζί με τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης Ναυτικών και την επιτελική μας δομή να διαμορφώσουμε στοχευμένες παρεμβάσεις που αποδίδουν και απορροφούν.

Να το πούμε και αυτό γιατί έχει τη σημασία του, να είναι δράσεις οι οποίες να έχουν στόχευση. Από κει και πέρα, επιτρέψτε μου ν' αναφέρω το εξής: Το ξέρετε ότι στο πλαίσιο της διαβούλευσης για την εθνική στρατηγική για την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική στο νησιωτικό χώρο, έχετε συμμετάσχει και εσείς και ευχαριστούμε για την ανταπόκριση, επιχειρούμε για πρώτη φορά να συνδέσουμε στοχευμένα αυτό το οποίο ενδεχομένως μπορεί να υλοποιείτο στο προηγούμενο Πρόγραμμα ή σε προηγούμενες περιόδους, τώρα έχει αποδειχθεί πόση σημασία έχει η κάθετη αξιοποίηση των πόρων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στο κομμάτι των ανέργων και των εργαζομένων στο άλλο Πρόγραμμα.

Και αναφέρομαι στα θέματα της «Γαλάζιας Οικονομίας», μετά την υπογραφή και της Ευρωπαϊκής Διακήρυξης της Μάλτας για τη βιώσιμη «Γαλάζια Οικονομία» έχει ήδη μπει σ' έναν πολύ συγκεκριμένο βηματισμό. Δεν αναφερόμαστε εδώ στο ναυτικό επάγγελμα, αναφερόμαστε όμως σε πολύ κρίσιμους τομείς, επαγγέλματα, ειδικότητες, τα οποία έρχονται να στηρίξουν έναν μετασχηματισμό αυτή τη στιγμή της ελληνικής οικονομίας, που ούτως ή άλλως, αν συνειδητοποιήσουμε τα οφέλη που μπορεί να δημιουργήσει σε

θέσεις απασχόλησης, βιώσιμες θέσεις απασχόλησης και εντάσεως εργασίας σε κάποια από αυτά με την αναγέννηση και του ναυπηγικού κλάδου κτλ., αναφερόμαστε σε μια ουσιαστική διέξοδο για τους άνεργους, αναφερόμαστε σε ουσιαστική διέξοδο βιώσιμης απασχόλησης για ειδικές ομάδες του πληθυσμού.

Βλέπω εδώ και τον εκπρόσωπο της ΕΛΑΝ ΠΑΣΣΕ με τον οποίο έχουμε στο παρελθόν συνεργαστεί, αναφερόμαστε για στοχευμένες παρεμβάσεις, σε στοχευμένα επαγγέλματα ή ειδικότητες που αναζητούμε τους εργαζόμενους σε αυτά. Χρησιμοποιώ παραδείγματα, απλώς για να καταλάβετε και τον τρόπο σκέψης, έχει ήδη αποτυπωθεί φυσικά στο Πρόγραμμα, για τον τρόπο με τον οποίο κινούμαστε.

Χαιρόμαστε που ως μεθοδολογία, η κατάρτιση – πιστοποίηση παραμένει το μοντέλο μεν, αλλά εμείς πρέπει να είμαστε ακόμη πιο αποτελεσματικοί στον τρόπο που σας υποβάλλουμε προτάσεις. Έχετε δημιουργήσει το πλαίσιο, πρέπει κι εμείς να κινητοποιηθούμε για να έχουμε πολύ πιο ποιοτικές προτάσεις μέσα στο πλαίσιο της κατάρτισης πιστοποίησης και απασχόλησης.

Επιτρέψτε μου να επισημάνω επίσης, την ανάγκη που έχουμε, το είπαμε και χθες στην Επιτροπή Παρακολούθησης του Προγράμματος για τη Δίκαιη Αναπτυξιακή Μετάβαση. Το αναφέρω αυτό γιατί το Πρόγραμμα της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης έχει αυτό που εμάς μας απασχολεί, η χωρική διάσταση των πολιτικών.

Είναι ίσως το μόνο Τομεακό που έχει χωρική και θεματική διάσταση, ευελπιστούμε ότι και το Πρόγραμμα του Ανθρώπινου Δυναμικού, θα καταφέρει να ενσωματώσει αυτή τη χωρική ιδιαιτερότητα που αφορά τη νησιωτικότητα, αν μου επιτρέψετε και νομίζω ότι εδώ πρέπει να εξασφαλίσουμε μια συμπληρωματικότητα.

Το είπα κι εχθές, ναι μεν υπάρχουν πολλοί πόροι, αλλά πρέπει να μπορούμε να σκεφτόμαστε συνδυαστικά. Στο πλαίσιο αυτό, στηρίζουμε τις Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις ειδικά στο κομμάτι της Κοινωνικής Οικονομίας και Καινοτομίας νομίζω ότι μπορούμε να επανέλθουμε πολύ σύντομα, με την κα Οικονόμου ούτως ή άλλως έχουμε σχετική συνεργασία και το προηγούμενο διάστημα.

Θα σας πω ένα παράδειγμα, το χρησιμοποιώ παντού, αγαπητή Νίκη εσύ το γνωρίζεις, για να καταλάβουμε λίγο ότι ό,τι συμβαίνει στα νησιά, παίρνετε έναν μεγεθυντικό φακό, ό,τι συναντάται σε κάποιες γειτονιές ενός αστικού χώρου, είναι ένας μεγεθυντικός φακός, είναι πολύ πιο έντονα τα φαινόμενα, στις μικρές νησιωτικές κοινωνίες, είτε αφορά την ανεργία, είτε αφορά την επισφάλεια της εργασίας, είτε αφορά την κοινωνική ένταξη, είτε αφορά σοβαρά κοινωνικά ζητήματα, απλώς κρύβονται, δεν είναι ότι δεν υπάρχουν.

Τι θέλω να πω: Έχει πολύ μεγάλη σημασία να μπορέσουμε ν' αντιληφθούμε τη χωρική ιδιαιτερότητα, μικρές κοινωνίες, τεράστια κοινωνικά ζητήματα, και στο κομμάτι της ένταξης. Το ότι δεν τα βλέπουμε δε σημαίνει ότι δεν υπάρχουν.

Επομένως αυτό θεωρούμε ότι θα γίνει μια πολύ καλή αξιοποίηση στοχευμένων παρεμβάσεων και επίσης, ο συνδυασμός με πρωτοβουλίες που έχουμε αναλάβει συνολικά από τα προγράμματα, π.χ., τα Greco Islands, αλλά και με τις πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης, υπάρχει μια υπαρκτή ανάγκη αυτή τη στιγμή να την καλύψουμε το επόμενο διάστημα, το οποίο δε θέλει όγκο, θέλει ποιότητα παρέμβασης.

Και θα πω το παράδειγμα για να δούμε λίγο τον τρόπο σκέψης και ευελπιστούμε ότι το Πρόγραμμα θα μπορέσει να μας υποστηρίξει σε αυτό. Η ανάγκη η οποία θα δημιουργηθεί από τεράστιες επενδύσεις για τα μικρά νησιά που θα γίνουν στον ενεργειακό, περιβαλλοντικό και λοιπό τομέα, επενδύσεις σε δημόσιες υποδομές ή και ιδιωτικές, που αφορούν τα φωτοβολταϊκά, περιβαλλοντικές υποδομές, μονάδες αφαλάτωσης, επενδύσεις σε περιβαλλοντικές κρίσιμες υποδομές.

Η επόμενη μέρα όμως, της συντήρησης και λειτουργίας ενδεχομένως, απαιτεί ένα ανθρώπινο δυναμικό το οποίο δε θα βρίσκεται πίσω από ακριβές συμβάσεις συντήρησης και λειτουργίας που θα πληρώνουμε εταιρείες του κέντρου, πρέπει να είναι ανθρώπινο δυναμικό που βρίσκεται στα νησιά σε καθημερινή παρουσία.

Τι σημαίνει αυτό: Σημαίνει ότι πρέπει το εργατικό δυναμικό που υπάρχει, άνεργοι, εποχιακά άνεργοι, εκεί θα πρέπει να ορίσουμε λίγο το

κομμάτι της μικρονησιωτικότητας, του ευάλωτου και της επισφάλειας. Κατανοώ ότι αναφερόμαστε στους ανέργους, θα χρειαστεί αυτοί οι άνθρωποι να λάβουν μια συγκεκριμένη κατάρτιση, πιστοποίηση για τεχνικές ειδικότητες οι οποίες είναι αναγκαίες την επόμενη μέρα και οι οποίες είναι στην καρδιά της «Γαλάζιας – Πράσινης Ανάπτυξης» από τις επενδύσεις που εμείς οι ίδιοι σε άλλα Προγράμματα θα έχουμε κάνει.

Ήδη, το παράδειγμα της Αστυπάλαιας, της Χάλκης, της Νάξου προσφάτως που ανακοινώσαμε σε σχέση με τη συνεργασία με την Amazon για τα ψηφιακά νησιά, δείχνουν το δρόμο που πρέπει παράλληλα να κινηθούν οι επενδύσεις του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής παράλληλα με τις επενδύσεις στο ανθρώπινο δυναμικό, είτε αφορά τους ανέργους είτε τους εργαζόμενους.

Προγράμματα λοιπόν στοχευμένα, τα οποία συνήθως δεν είναι κοστοβόρα αλλά πρέπει να είναι πιο στοχευμένα. Εκεί λοιπόν νομίζω ότι έχουμε λειτουργήσει όλοι αρκετά συμπληρωματικά, ώστε να μπορέσουμε να δοκιμάσουμε έστω πιλοτικά και επαναλαμβάνω, να σημειωθεί, η αξία του ν' αναδείξουμε τη μικρονησιωτικότητα ως πεδίο δοκιμών κι ένα test bed ενδεχομένως πολιτικών που σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα έχουν την αξία να δοκιμαστούν, πέρα από τις σημαντικές οριζόντιες εθνικές παρεμβάσεις που ορθά έχει σχεδιάσει το Υπουργείο Εργασίας όπως πάντα πράττει.

Επιτρέψτε μας πάντα να βάζουμε τη χωρική διάσταση σαν κάτι πλέον αναγκαίο και όχι από επιλογή ή ξέρετε, για τη νησιωτικότητα των δυο μηνών του καλοκαιριού. Για εμάς νησιωτικότητα σημαίνει παρουσία, βιώσιμες θέσεις απασχόλησης για 12 μήνες. Αυτό το αυτονόητο δεν είναι καθόλου αυτονόητο για τη νησιωτικότητα και αυτή είναι μια διάσταση που χαίρομαστε ότι μπορούμε πλέον με την εθνική στρατηγική που έχουμε στα χέρια μας να συνδράμουμε σε ποιοτικότερες παρεμβάσεις.

Αυτά από την πλευρά μας, νομίζω ότι θα είναι ένα πάρα πολύ σημαντικό Πρόγραμμα, πολύ καλό Πρόγραμμα, παρά τις δεσμεύσεις που ενδεχομένως να έχει ήδη από οριζόντιες παρεμβάσεις. Νομίζω υπάρχει χώρος για ποιοτικότερες δράσεις και σίγουρα έχει σχεδιαστεί μ' έναν τρόπο που μας επιτρέπει να σκεφτόμαστε.

Βλέπω και το κομμάτι της κοινωνικής καινοτομίας στο οποίο μπορούμε να επανέλθουμε, νομίζω ακριβώς για να δοκιμάσουμε τα ελληνικά μικρά νησιά ως πεδία κοινωνικής καινοτομίας πολύ στοχευμένα. Σας ευχαριστώ και καλή συνέχεια στις εργασίες σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πάρα πολύ κ. Γενικέ, είναι σίγουρο ότι ειδικά στα μικρά νησιά, το ελληνικό αρχιπέλαγος, Αιγαίο και το Ιόνιο είναι ίσως τα πεδία όπου η κοινωνική πολιτική αφήνει περισσότερο έντονα το αποτύπωμά της.

Θα ήθελα να απευθυνθώ εδώ και προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, βεβαίως νομίζω ότι πρέπει να εργαστούμε από κοινού σε κάποιο τέτοιο πιλοτικό Πρόγραμμα οπωσδήποτε, αυτά δεν είναι πολλοί πόροι, είναι πολύ μικρά ενδεχομένως στην τάξη μεγέθους, τολμώ να πω και του συνόλου των πόρων, αλλά πραγματικά επειδή κι εμείς κάνουμε αναλύσεις όλα τα χρόνια και λέμε γεωγραφική διακρίσιμότητα και περιφερειακότητα και εμείς στο Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο έχουμε τα κριτήρια των κοινωνικά ευάλωτων, στις περιπτώσεις αυτές εδώ ο γεωγραφικά ευάλωτος καθίσταται λόγω του χωρικού προβλήματος και κοινωνικά ευάλωτος, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων.

Είναι ταυτόσημες έννοιες σε αυτή την περίπτωση. Έχει αναγνωριστεί επανειλημμένως κι από το Ευρωκοινοβούλιο με ψηφίσματα η αξία της νησιωτικότητας, η ανάγκη εδαφικής συνοχής, πολλώ δε μάλλον κοινωνικής συνοχής. Αλλά θα πρέπει να μεταφράσουμε τα ψηφίσματα σε ρεαλιστικά μικρά, στοχευμένα πιλοτικά Προγράμματα με τη βοήθειά σας, υπό τις επιλεξιμότητες του ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, που όμως ακριβώς οι άνθρωποι που είναι στο πεδίο εκεί, πρέπει εμείς να πάμε επιτόπου, ο κ. Γενικός έχει πάει επιτόπου, έχει άποψη και έχουμε πάει και μαζί, μπορούμε να έχουμε μια εικόνα.

Νομίζω ότι εκεί πραγματικά αξίζει τον κόπο να υπάρχει και αυτή η διάσταση μέσα στα Προγράμματά μας και να ξανασκεφτούμε ακριβώς την ευαλωτότητα στο δικό μας πλαίσιο. Όταν έχουμε επισκεφθεί με τον κ. Γενικό νησί των 60 κατοίκων, εκεί δε μπορούμε να κάνουμε εύκολα ούτε υγειονομική περίθαλψη, εκεί να αναδειχθεί η κοινωνική καινοτομία χωρίς καθοδήγηση και υποβοήθηση.

Γιατί άλλωστε το κράτος, η πολιτεία δε μπορεί να κάνει νοσοκομείο σ' ένα νησί των 60 κατοίκων, δε θα βρίσκαμε γιατρούς όπως ξέρετε, ή οτιδήποτε. Όμως εκεί μπορεί να εφαρμοστούν άλλα μέτρα που να ενισχύουν την ποιότητα ζωής. Να συνδυαστούν με δράσεις Κοινωνικής Καινοτομίας, εκεί μπορεί να έχουμε έναν άνθρωπο ο οποίος είναι ανάπηρος, έναν άνθρωπο ο οποίος έχει κάποια ειδική ανάγκη, άρα για έναν δε μπορεί να χτιστεί ολόκληρη δομή. Εκεί ειδικά προσφέρεται να εφαρμοστεί ειδική λύση, τοπική λύση, κοινωνική λύση. Και νομίζω ότι αυτό είναι ένα πεδίο που αξίζει τον κόπο να διερευνηθεί.

Β. ΚΟΥΤΟΥΛΑΚΗΣ: Κυρία Πρόεδρε αν μου επιτρέπτε, χωρίς να θέλω να μονοπωλήσω καθόλου, έχετε τόσα θέματα και σημαντικά, εκείνο που θα θέλαμε εμείς να ζητήσουμε και να συζητήσουμε γιατί εδώ είναι ένα όργανο στο οποίο πραγματικά πρέπει να λέμε και τον τρόπο που πρέπει να βελτιωνόμαστε, θεωρώ ότι η αναγκαία ευελιξία που υπάρχει από την πλευρά του Υπουργείου Ανάπτυξης να τη συζητήσουμε, πραγματικά στο μικρό αυτό πεδίο, η ευελιξία θα μας δώσει σημαντικό αποτέλεσμα.

Ευελιξία δε σημαίνει να κοροϊδέψουμε το σύστημα για να βαφτίσουμε μια δράση, είναι για ν' αντιμετωπίσουμε την ουσία που έχει αναγνωρίσει πρόσφατα και σε απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που αναφέρεται στα θέματα της συνοχής και των μικρών νησιών και νομίζω ότι εκεί μπορούμε να είμαστε πάρα πολύ στοχευμένοι για το πώς μπορεί να παρέχεται αυτή η υποστήριξη σε κάθε κοινωνική ομάδα, όπου και αν βρίσκεται.

Ξέρετε ότι οφείλουμε να διατηρήσουμε υποδομές και λειτουργίες, ακόμη και έναν κάτοικο σε ένα νησί και αντιλαμβάνεστε οι περισσότεροι τι σημαίνει και για εθνικούς λόγους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Προφανώς και ακόμη και τα παραδείγματα που αναφέρατε, τα Gr-eco Islands, να πούμε εδώ και για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είναι απόλυτη πραγματικότητα αυτό, καθώς υπάρχει έλλειμμα τεχνικών ειδικοτήτων και δεξιοτήτων, σαφέστατα, στα νησιά, για τις παραδοσιακές υποδομές, όπως γνωρίζουμε πολύ καλά, πολλώ δε μάλλον για υποδομές νέου τύπου ή πιο σύγχρονες 'πράσινες' παρεμβάσεις, που είναι αυτές που κατά τα λοιπά βεβαίως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μας ωθεί, και εμείς άλλωστε με το Εθνικό

Σχέδιο για το Κλίμα και τον οριζόντιο στόχο του Προγράμματος για την κλιματική αλλαγή δεσμευόμαστε.

Άρα, θα βγάλουμε και θα υπάρχουν βεβαίως μεγάλα προγράμματα ανάπτυξης των πράσινων δεξιοτήτων κτλ., αλλά ακριβώς θα πρέπει να συνδυαστούν εδώ κάποια προγράμματα δεξιοτήτων με την τοπική απασχόληση και με συγκεκριμένες περιπτώσεις, ούτως ώστε να δούμε πώς μπορούμε να παρέμβουμε και να βρούμε και ανθρώπους που θα έχουν ψηφιακές δεξιότητες, λχ στη Θύμaina.

Ευχαριστούμε πολύ κ. Γενικέ, πάντα μας γειώνειτε λίγο με την πραγματικότητα και ευχαριστούμε γι' αυτό. Νομίζω ότι είναι πολύ χρήσιμο για όλους μας.

Να περάσουμε στην κα Δαλαβέρη, Επιτελική δομή του Υπουργείου Υγείας.

Φ. ΔΑΛΑΒΕΡΗ: Ευχαριστώ πολύ. Απλώς πάνω στο θέμα που τέθηκε με τη νησιωτικότητα κ. Γενικέ και κα Ειδική, η κα Δανδόλου γνωρίζει ότι σχεδιάζουμε κάποιες πολιτικές για Κινητές Ομάδες Υγείας που θα εδρεύουν σε αστικά κέντρα και θα μετακινούνται και ίσως έχουμε την ευκαιρία να έχουμε μια πιλοτική εφαρμογή σ' αυτό το Πρόγραμμα.

Αυτή είναι η προσπάθεια που κάνει το Υπουργείο Υγείας, έχει θεσμοθετήσει την άνοιξη πιο πρόσφατα μέτρα και έχουμε έναν προγραμματισμό, να προλάβουμε το χειμώνα αν είμαστε τυχεροί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Ναι, βεβαίως, σ' αυτό υπάρχει μια μελέτη, κατά τη διάρκεια της διαπραγμάτευσης, σε επόμενο στάδιο θα ενημερώσουμε και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναλυτικά, που έχει άποψη για το ζήτημα των κινητών μονάδων και ποια είναι τα όρια που μπορούμε να συνδράμουμε μέσω του Προγράμματος αυτού.

Έδωσα το λόγο στους κ.κ. συναδέλφους Γενικούς Γραμματείς γιατί πρέπει να τους απελευθερώσουμε και ευχαριστούμε πολύ για την παρουσία σας. Να συνεχίσουμε με το υπόλοιπο των παρουσιάσεών μας από τη Διαχειριστική Αρχή, για να δώσουμε στο τέλος τη δυνατότητα κα Μανώλη να παρέμβουν και οι συνεργάτες σας.

Α. ΜΑΝΩΛΗ: Καλησπέρα, σας ευχαριστούμε που συμμετέχετε στις εργασίες της 1^{ης} πανηγυρικής Επιτροπής του νέου Προγράμματος.

Πάρα πολύ γρήγορα, θα διατρέξουμε πλέον τις προτεραιότητες διότι καταλαβαίνουμε ότι είστε κουρασμένοι. Θέλουμε να σας αφήσουμε και λίγο χρόνο για κάποιες ερωτήσεις και υποθέτω, ότι αυτό που σας ενδιαφέρει κυρίως είναι ο χρονοπρογραμματισμός, οι επόμενες ενέργειες.

Επομένως θα πάω πολύ σύντομα για την Προτεραιότητα 1 που περιλαμβάνει τις συστημικές οριζόντιες παρεμβάσεις, όπου εδώ πέρα με προϋπολογισμό συνολικό 165 εκατομμύρια, υποστηρίζονται παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό, την προσαρμογή και ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, της κοινωνικής ένταξης και υγείας, της βελτίωσης ικανότητας συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων και φορέων της Κοινωνίας των Πολιτών, δράσεις διακυβέρνησης όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης, δημιουργία Παρατηρητηρίων ή Ψηφιακών Πυλών για την παρακολούθηση της υλοποίησης δράσεων, χαρτογράφηση ομάδων στόχου κτλ.

Οι Ειδικοί Στόχοι που περιλαμβάνονται σε αυτή την Προτεραιότητα, αφορούν κυρίως την αγορά εργασίας, στο 4.2, στο 4.3 για την ισότητα των φύλων όπου περιλαμβάνονται δράσεις, παρεμβάσεις για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, Παρατηρητήρια Ισότητας των Φύλων και Δημογραφικής Πολιτικής.

Έχουμε τον Ειδικό Στόχο για την Εκπαίδευση, για τη βελτίωση των μηχανισμών παρακολούθησης της απόδοσης των εκπαιδευτικών πολιτικών, ανάπτυξη εργαλείων πρόβλεψης αναγκών σε δεξιότητες, λειτουργία δικτύου γραφείων διασύνδεσης, το σύστημα παρακολούθησης Στρατηγικού Σχεδιασμού στην Ανώτατη Εκπαίδευση.

Έχουμε επίσης τον Ειδικό Στόχο 4.8 που αφορά στην καταπολέμηση των διακρίσεων και την αναβάθμιση του Εθνικού Μηχανισμού Συντονισμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης των Πολιτικών Κοινωνικής Ένταξης, τη θεσμική ενδυνάμωση του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθώς και οριζόντιες και συστημικές δράσεις για την ένταξη των Ρομά.

Στον 4.8, έχουμε την ισότιμη πρόσβαση μέσω Μητρώου Πιστοποιημένων Διαπολιτισμικών Διαμεσολαβητών, Μητρώου Δήμων για καταγραφή κτλ. Εδώ συμπεριλαμβάνονται και δράσεις για τα ασυνόδευτα

παιδιά, χαρτογράφηση του εκπαιδευτικού και επαγγελματικού υπόβαθρου των δικαιούχων διεθνούς προστασίας.

Επίσης εδώ περιλαμβάνεται και ο Ειδικός Στόχος 4.10 για την υγεία, την κοινωνική πρόνοια, τη στέγαση, ποιοτικές υπηρεσίες Υγείας κυρίως των ευάλωτων ομάδων, ψηφιακό σύστημα αναδοχής και υιοθεσίας, σύστημα παρακολούθησης των δράσεων αποϊδρυματοποίησης των παιδιών, Παρατηρητήριο θεμάτων αναπηρίας και αξιολόγηση της αναπηρίας, καθώς και πολιτικές στέγασης.

Στην Προτεραιότητα 2, προφανώς στοχεύει στην αντιμετώπιση της ανεργίας και στην αύξηση της απασχόλησης και στην αύξηση της απασχόλησης, στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας, είναι γνωστές δράσεις που έχουν υλοποιηθεί και στο παρελθόν με κάποια άλλη προσέγγιση και κάποιο άλλο πλαίσιο, είναι δράσεις για νέες θέσεις εργασίας, επιδότηση ανέργων για νέες επιχειρήσεις, εργασιακή εμπειρία, κοινωνική επιχειρηματικότητα, επαγγελματική κατάρτιση και πιστοποίηση δεξιοτήτων, είναι όμως και δράσεις που προωθούν την ισότητα των φύλων και την ίση πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Είναι οι «Νταντάδες της γειτονιάς» που είναι φροντίδα παιδιών μέχρι 2,5 ετών, από επιμελητές, επιμελήτριες, ειδικά πιστοποιημένους, οι οποίοι θα παρέχουν τις υπηρεσίες μέσα στο σπίτι. Αφορά βρέφη και νήπια μέχρι 2,5 ετών. Είναι απασχόληση γυναικών σε τομείς υψηλής ειδίκευσης, συμβουλευτική κατάρτιση, πρακτική άσκηση γυναικών, δικαιούχων διεθνούς προστασίας αλλά και εισαγωγή σύγχρονων μεθόδων οργάνωσης εργασίας και βελτίωσης της θέσης των γυναικών στην αγορά εργασίας.

Επίσης, μέτρα για τους εργαζόμενους με επισφαλή εργασία, μέτρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων και ένταξη και επανένταξη ευάλωτων ομάδων ανέργων. Γι' αυτούς έχει προβλεφθεί και κοινωφελής εργασία. Κοινωνικές επιχειρήσεις ένταξης.

Επίσης έχουμε στο πλαίσιο του Ειδικού Στόχου 4.9, εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και του ελληνικού πολιτισμού σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας, επαγγελματικές δεξιότητες για την προώθηση του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής, πρακτική άσκηση για πρόσφυγες και μετανάστες στο πλαίσιο της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης.

Στην Προτεραιότητα 3, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση, περιλαμβάνονται παρεμβάσεις που αποσκοπούν στην αναβάθμιση της ποιότητας και την ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης και της εξωστρέφειας όλων των βαθμίδων Εκπαίδευσης, καθώς και της Δια Βίου Μάθησης μέσω της αξιοποίησης νέων τεχνολογιών και του Ψηφιακού Μετασχηματισμού της εκπαιδευτικής μαθησιακής διαδικασίας, τη διασύνδεση με την αγορά εργασίας, την παροχή σύγχρονων γνώσεων και δεξιοτήτων, υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής.

Οι Ειδικοί Στόχοι που περιλαμβάνονται σε αυτή την Προτεραιότητα, είναι ο 4.5 που αφορά την αναμόρφωση και δημιουργία νέων Προγραμμάτων Σπουδών, ανασχεδιασμό διδακτικών εγχειριδίων για την εισαγωγή νέων θεματικών ενοτήτων, για την καλλιέργεια σύγχρονων δεξιοτήτων, πολιτισμός, κλιματική αλλαγή, αειφορία, βιώσιμη ανάπτυξη και σύνδεση με την αγορά εργασίας μέσω των Γραφείων Διασύνδεσης, Πρακτικής Άσκησης, Μαθητείας, Επαγγελματικού Προσανατολισμού, Συμβουλευτικής, διασφάλιση της ποιότητας, εξωστρέφεια και διεθνοποίηση, τεχνική και επαγγελματική εκπαίδευση, ναυτική εκπαίδευση, ψηφιακός εκσυγχρονισμός.

Εδώ έχουμε επίσης και τον Ειδικό Στόχο 4.6 για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση, στην Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια, Τριτοβάθμια και Επαγγελματική Εκπαίδευση, προσαρμογή του Εκπαιδευτικού Συστήματος και δημιουργία εκπόνηση προσβάσιμου εκπαιδευτικού υλικού, για όλες τις μορφές αναπηρίας και των αναγκών των ειδικών κοινωνικών ομάδων.

Έχουμε επίσης τη διεύρυνση λειτουργίας των ολοήμερων Νηπιαγωγείων και Δημοτικών Σχολείων, Παρατηρητήριο Ανισοτήτων, ανάπτυξη ικανοτήτων εκπαιδευτικού, ακαδημαϊκού και άλλου προσωπικού, ενίσχυση της ισότιμης συμμετοχής στην καταπολέμηση των διακρίσεων και ισότητας του φύλου, υποστήριξη των φοιτητών και σπουδαστών για την έγκαιρη ολοκλήρωση των σπουδών τους, χορήγηση υποτροφιών κτλ.

Εδώ περιλαμβάνεται και ο Ειδικός Στόχος 4.7 για τη Δια Βίου Μάθηση που δίνεται πολύ μεγάλη έμφαση, γενική εκπαίδευση ενηλίκων, συμβουλευτική, επαγγελματικός προσανατολισμός για άτομα με χαμηλά προσόντα και άτομα που προέρχονται από ειδικές κοινωνικές ομάδες, που απαιτούν κατά κάποιον τρόπο μια άλλη προσέγγιση.

Έλληνες, Ρομά και Μουσουλμάνοι στα καταστήματα κράτησης είναι επίσης δράσεις και ομάδες στους οποίους το Πρόγραμμα κάνει focus. Πιστοποίηση στη γενική εκπαίδευση ενηλίκων, τη συμβουλευτική και τον επαγγελματικό προσανατολισμό, το σύστημα διασφάλισης ποιότητας, επιμόρφωση και κινητικότητα εκπαιδευτικών, εκπαιδευτών ειδικοτήτων, μαθητείας και κατάρτισης εκπαιδευτών ενηλίκων.

Εξειδικευμένες δεξιότητες στα ΚΕΔΙΒΙΜ, διδακτική ακαδημαϊκή εμπειρία νέων επιστημόνων, δεξιότητες για ερευνητές, ανθρώπινο δυναμικό φορέων κοινωνικής πρόνοιας και στελέχη Δημόσιας Διοίκησης μέσω του ΕΚΤ για συγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Μια παρένθεση μόνο, εκεί που βλέπετε σε πράσινο κάποιες παρενθέσεις με ποσά, είναι τα ενδεικτικά ποσά που έχουν προκύψει από εσωτερικούς υπολογισμούς του πολύ αρχικού σταδίου. Δεν είναι κάποια δεσμευτική, αυτή τη στιγμή προφανώς κατάσταση, είναι η τάξη μεγέθους που χρειάζεται ούτως ή άλλως για την απεικόνιση ανά Ειδικό Στόχο του οικονομικού προγραμματισμού μας.

A. ΜΑΝΩΛΗ: Προτεραιότητα 4, είναι η Κοινωνική Καινοτομία. Έχει ένα ειδικό βάρος το Πρόγραμμα παρ' όλο που χρηματοδοτικά δεν είναι τόσο προικισμένη, αλλά όμως πιστεύουμε ότι θα πάει πολύ καλά, στόχος μας είναι να πάει πολύ καλά.

Εδώ περιλαμβάνεται στον Ειδικό Στόχο 4.1 το Πρόγραμμα ALMA που ουσιαστικά είναι Πρόγραμμα προώθησης στην απασχόληση ΑμεΑ, με ειδικά προβλήματα, στο πλαίσιο και της κινητικότητας εργαζομένων, είναι η δημιουργία κόμβων και συστάδων για την προώθηση πρωτοβουλιών κοινωνικής επιχειρηματικότητας, είναι η ενίσχυση φορέων κοινωνικής καινοτομίας, όπως το Ελληνικό Κέντρο Ικανοτήτων Κοινωνικής Καινοτομίας, δράσεις του Εθνικού Σχεδίου για την Ισότητα των Φύλων, προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας, δημιουργία νέων καινοτόμων εργαλείων για την αύξηση της συμμετοχής και εμπλοκής και της διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους και την Κοινωνία των Πολιτών.

Εδώ επίσης έχουμε τον Ειδικό Στόχο για την καταπολέμηση των διακρίσεων. Κοινωνική επιχειρηματικότητα για ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες, επιχειρούμε δηλαδή δράσεις με μια καινούργια,

καινοτόμα προσέγγιση, ώστε να καταφέρουμε να ολοκληρώσουμε αυτό που προσπαθήσαμε και σε προηγούμενες προγραμματικές περιόδους.

Δημιουργία νέων, καινοτόμων εργαλείων και διαδικασιών για την αύξηση της συμμετοχής της εμπλοκής της Κοινωνίας των Πολιτών, των κοινωνικών εταίρων και των πολιτών γενικότερα, στο πλαίσιο και της συμμετοχικής διακυβέρνησης. Επίσης, εδώ περιλαμβάνονται δράσεις στον Ειδικό Στόχο 4.11 για την Υγεία, Κοινωνική Πρόνοια και Στέγαση, με την παραγωγή πλαισίου τεκμηρίωσης και εφαρμογής για χρηματοδότηση δράσεων κοινωνικής στέγασης, περιλαμβανομένης συνδυαστικής πράξης επιστρεπτέων και μη μορφών στήριξης ή ανάπτυξης χρηματοοικονομικού εργαλείου σε πεδία κοινωνικής καινοτομίας. Τεχνολογική καινοτομία προς εξυπηρέτηση ΑμεΑ, με τη χρήση γλωσσικών τεχνολογιών, τεχνητής νοημοσύνης.

Στη συνέχεια, στην Προτεραιότητα 5 που είναι η Απασχόληση των Νέων, 15 έως 29 ετών, έχουμε προϋπολογισμό 939 εκατομμύρια. Περιλαμβάνονται δράσεις για την αντιμετώπιση της ανεργίας των νέων έως 29 ετών που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, στοχεύοντας στη βιώσιμη ένταξή τους στην αγορά εργασίας μέσω υλοποίησης δράσεων μαθητείας, επαγγελματικής κατάρτισης και πιστοποίησης δεξιοτήτων, απόκτησης εργασιακής εμπειρίας, προώθησης της νεανικής επιχειρηματικότητας κτλ.

Εδώ ωφελούμενοι είναι νέοι έως 29 ετών οι οποίοι όπως προανέφερα, πρέπει να είναι εκτός εκπαίδευσης εργασίας και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων βεβαίως των προερχομένων από ευάλωτες και ειδικές ομάδες πληθυσμού, ΑμεΑ και εμποδιζόμενα άτομα, Ρομά, νέοι παραβάτες, νέοι ωφελούμενοι από δομές παιδικής προστασίας κτλ.

Στην κατηγορία αυτή, στον Ειδικό Στόχο 4^α, προβλέπεται ο μηχανισμός και η ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος, τα Γραφεία Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας, εντοπισμός, ευαισθητοποίηση και συμμετοχή, επαγγελματική κατάρτιση και πιστοποίηση δεξιοτήτων, η νεανική επιχειρηματικότητα, η μάθηση στην εκπαιδευτική δομή και μάθηση σε εργασιακό χώρο, θεωρητική και εργαστηριακή κατάρτιση και πρακτική άσκηση ή μαθητεία στα ΙΕΚ και στις ΑΕΝ, εργαστηριακά μαθήματα και μάθηση σε εργασιακό χώρο στο μεταλυκειακό έτος, η τάξη μαθητείας, η εκπαίδευση

αποφοίτων Πανεπιστημίων των ΑΕΙ, σπουδές ανακατεύθυνσης αποφοίτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης έτσι ώστε να είναι δυνατή η ένταξή τους στην αγορά εργασίας.

Επίσης εδώ προβλέπεται η κοινωνική ένταξη απόρων παιδιών με δράσεις επαγγελματικής κατάρτισης και πιστοποίησης δεξιοτήτων, κοινωνική και εργασιακή ένταξη για πρώην ανηλίκους φιλοξενούμενους σε δομές παιδικής προστασίας, επαγγελματική και κοινωνική ένταξη ΑμεΑ, επαγγελματική κατάρτιση, αναβάθμιση και πιστοποίηση δεξιοτήτων για Ρομά, επιδότηση ιδιωτικών επιχειρήσεων για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για την πρόσληψη Ρομά καθώς και επιδότηση νέων ελευθέρων επαγγελματιών, που απευθύνονται σε Ρομά.

Στην Προτεραιότητα 6, που είναι ο επισιτισμός και η Υλική Στήριξη, προϋπολογισμός 400 εκατομμύρια, περιλαμβάνονται δράσεις για την πρακτική στήριξη, για την απτή στήριξη των απόρων και εν γένει όσων διαβιούν σε κίνδυνο ακραίας φτώχειας, καθώς και συνοδευτικές δράσεις υποστήριξης της κοινωνικοποίησης και κοινωνικής ένταξης των απόρων, ως διάδοχη προτεραιότητα του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους απόρους, δηλαδή το ΤΕΒΑ.

Περιλαμβάνονται δράσεις, διανομή τροφίμων, διανομή ειδών που στοχεύουν στις βασικές υλικές στερήσεις και που ικανοποιούν τις βασικές ανάγκες, συνοδευτικές δράσεις όπως οι Υπηρεσίες Ψυχοκοινωνικής Στήριξης. Είναι πολύ σημαντικό ότι εδώ πέρα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στις οικογένειες που έχουν παιδιά, προσαρμόζοντας το πακέτο, το περιεχόμενο του πακέτου που δίνεται στους ωφελούμενους, στις περιπτώσεις που υπάρχουν παιδιά, ένα ή περισσότερα μέσα στην οικογένεια.

Η Προτεραιότητα 7 είναι η Τεχνική Βοήθεια του Προγράμματος, που αφορά την Ειδική Υπηρεσία, τις Επιτελικές Δομές, τους Ενδιάμεσους Φορείς, τους Δικαιούχους του Προγράμματος και περιλαμβάνει ενέργειες προετοιμασίας εφαρμογής παρακολούθησης και επιθεώρησης του Προγράμματος, αξιολογήσεις, μελέτες και εμπειρογνωμοσύνες, ενίσχυση της ικανότητας της διαχειριστικής των δικαιούχων, καθώς και ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας.

Στη συνέχεια, θα σας μιλήσουν λίγο για τις εμβληματικές δράσεις. Οι δράσεις που έχουν χαρακτηριστεί ως εμβληματικές από το Πρόγραμμα είναι τα Ανοιχτά Προγράμματα Ένταξης στην αγορά εργασίας με έμφαση σε μακροχρόνια ανέργους και γυναίκες, οι «Νταντάδες της γειτονιάς» που ήδη υλοποιείται σε πιλοτική φάση, και μετά τη λήξη της πιλοτικής φάσης, μετά την εκπόνηση μιας μελέτης, τ' αποτελέσματα της μελέτης θ' αξιοποιηθούν για την καθολική εφαρμογή σε όλη τη χώρα.

Η συμπεριληπτική εκπαίδευση για μαθητές με αναπηρία, το Πρόγραμμα Εκμάθησης Ελληνικής Γλώσσας και του Ελληνικού Πολιτισμού σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας, η υποστήριξη εργαστηρίων δεξιοτήτων για μαθητές σε όλες τις βαθμίδες, η λειτουργία των Γραφείων Επαγγελματικής Ανάπτυξης και Σταδιοδρομίας, τα Προγράμματα Υποστήριξης και Ενίσχυσης της Νεανικής Επιχειρηματικότητας με έμφαση στην Πράσινη Ψηφιακή και Γαλάζια Οικονομία.

Η ενίσχυση της μαθητείας νέων έως 29 ετών, μεταλυκειακό έτος ΕΠΑΛ, ανοιχτό Πρόγραμμα πρώτης ένταξης νέων, 18 έως 29 στην αγορά εργασίας με στόχο την απόκτηση εργασιακής εμπειρίας. Είναι το γνωστό πρώτο ένημο, καθώς και Παρατηρητήρια Ισότητας των Φύλων και Δημογραφικής Πολιτικής.

Στη συνέχεια θα μιλήσουμε για τον προγραμματισμό των ενεργειών της Διαχειριστικής το επόμενο διάστημα. Οι επόμενες ενέργειες της Διαχειριστικής Αρχής, είναι η διαμόρφωση μεθοδολογίας και κριτηρίων αξιολόγησης προτάσεων που προβλέπεται εντός του Νοεμβρίου του 2022.

Η έγκριση της μεθοδολογίας και των κριτηρίων αξιολόγησης προτάσεων από την ΕΠΑ μέσω της γραπτής διαδικασίας, που τοποθετείται χρονικά το Δεκέμβριο του '22, η διαμόρφωση του χρονοπρογραμματισμού προσκλήσεων τοποθετείται τον Ιανουάριο του '23 και η έκδοση πρώτων προσκλήσεων προς δικαιούχους, αρχές Φεβρουαρίου του 2023.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ για την προσοχή σας, ελπίζω ότι δε σας κούρασα πολύ. Θα κάνουμε μια αλλαγή στο πρόγραμμα, να δώσω το λόγο στην κα Καραβατά να κάνει μια παρουσίαση για το Digital Skills και στη συνέχεια, αμέσως, μετά, η κα Αλεξανδροπούλου θα μας παρουσιάσει τη δημοσιότητα του Προγράμματος.

Φ. ΚΑΡΑΒΑΤΑ: Καλησπέρα σας. Σ' αυτό το μαραθώνιο θα έλεγα, σήμερα. Η έννοια των δεξιοτήτων είναι μια έννοια που στις μέρες μας περνά από τη σκέψη και τα χείλη όλο και περισσότερων ανθρώπων κάθε μέρα.

Μια μαμά αναρωτιέται πώς θα καταφέρει το μωρό της να περπατήσει. Ζούμε και αντιμετωπίζουμε τις καθημερινές μας προκλήσεις αναπτύσσοντας συνεχώς νέες δεξιότητες. Ο τρόπος με τον οποίο καθοδηγούμε την καθημερινή μας ζωή, συμμετέχουμε στην κοινωνία, μαθαίνουμε και εργαζόμαστε, αλλάζει με τις τεχνολογικές εξελίξεις, τις παγκόσμιες και δημογραφικές προκλήσεις.

Οι σωστές δεξιότητες βοηθούν τα άτομα να προσαρμοστούν στις αλλαγές και να διασφαλίσουν την ευημερία τους ενόσω συνεισφέρουν παράλληλα στην κοινωνία, την παραγωγικότητα και την οικονομική ανάπτυξη. Οι δεξιότητες δίνουν στα άτομα τ' απαραίτητα εφόδια, έτσι ώστε να διαδραματίσουν ενεργό ρόλο στη διαχείριση των μεταβάσεων και την αγορά εργασίας.

Τα άτομα σήμερα πρέπει να είναι εφοδιασμένα με πολλές και ποικίλες δεξιότητες ξεκινώντας από τις βασικές, τις επαγγελματικές ή τεχνικές, μέχρι τις επιχειρηματικές δεξιότητες, αλλά και τις εγκάρσιες, όπως οι ξένες γλώσσες, η ατομική εξέλιξη και οι μεταγνωστικές.

Το εξειδικευμένο εργατικό δυναμικό είναι ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση κοινωνικά δίκαιης, Πράσινης και Ψηφιακής Μετάβασης, καθώς και για την ενίσχυση της βιώσιμης ανταγωνιστικότητας και ανθεκτικότητας της Ένωσης έναντι δυσμενών εξωτερικών κλυδωνισμών όπως είναι η πανδημία και οι επιπτώσεις του πολέμου στην Ουκρανία.

Καθώς εξελίσσονται οι αγορές, οι άνθρωποι οφείλουν να συμβαδίζουν αποκτώντας περισσότερες και καλύτερες δεξιότητες. Η αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η επανειδίκευση των ενηλίκων, αποτελούν ισχυρά εργαλεία για την προώθηση της κοινωνικής δικαιοσύνης και για τη συμμετοχή των ατόμων στην κοινωνία, στο πλαίσιο της δημογραφικής αλλαγής.

Οι εθνικές και περιφερειακές αγορές εργασίας και τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες προκλήσεις. Ωστόσο, όλα τα κράτη μέλη αντιμετωπίζουν παρόμοια προβλήματα και προοπτικές. Οι

αναντιστοιχίες δεξιοτήτων εμποδίζουν την παραγωγικότητα και την ανάπτυξη και επηρεάζουν την αντοχή των κρατών μελών στους οικονομικούς κλυδωνισμούς.

Οι επιχειρήσεις αναφέρουν δυσκολίες στην εξεύρεση εργατικού δυναμικού με απαραίτητες δεξιότητες σε ποσοστό 77% ήδη από το 2019. Ο Ψηφιακός Μετασχηματισμός, οι νέοι τρόποι εργασίας, οι ταχείες τεχνολογικές αλλαγές, η μετάβαση σε μια κυκλική οι, η γήρανση και η συρρίκνωση του εργατικού δυναμικού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οδηγούν σε ορισμένες περιπτώσεις σε ελλείψεις δεξιοτήτων.

Οι γυναίκες είναι ένα 60% των νέων πτυχιούχων, αλλά το ποσοστό απασχόλησής τους παραμένει χαμηλότερο από εκείνο των ανδρών. Οι αγορές εργασίας χωρίς αποκλεισμούς, θα πρέπει ν' αξιοποιούν τις δεξιότητες και τα talenta όλων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με χαμηλή ειδίκευση και άλλων ευπαθών ομάδων.

Είναι ανάγκη να διατηρήσουμε το ειδικευμένο εργατικό μας δυναμικό και να μειώσουμε τη διαρροή εγκεφάλων. Παράλληλα θα πρέπει να διευκολύνουμε την κινητικότητα των πολιτών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, να προσελκύσουμε talenta από το εξωτερικό και ν' αξιοποιήσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις δεξιότητες των μεταναστών.

Όλο και περισσότερο οι άνθρωποι αποκτούν εκπαίδευσης εκτός των ορίων του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος μέσα από το διαδίκτυο, την εργασία, μέσω της επαγγελματικής τους μετεκπαίδευσης, μέσω κοινωνικών δράσεων ή του εθελοντισμού. Η μαθησιακή εμπειρία αυτού του είδους, συχνά δεν αναγνωρίζεται.

Για την αντιμετώπιση λοιπόν της έλλειψης δεξιοτήτων, θ' απαιτηθούν σημαντικές προσπάθειες πολιτικής και συστημικές μεταρρυθμίσεις. Θα απαιτηθούν έξυπνες επενδύσεις σε ανθρώπινο δυναμικό. Προς αυτή την κατεύθυνση, τέθηκε ήδη από το 2016, το Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο Δεξιοτήτων για βιώσιμη ανταγωνιστικότητα, κοινωνική δικαιοσύνη και ανθεκτικότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Αποτελεί το πλαίσιο για τη συνεργασία στον τομέα της πολιτικής δεξιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και θα συνεχίσει να βοηθά τα άτομα ν' αναπτύσσουν και να χρησιμοποιούν περισσότερες και καλύτερες δεξιότητες.

Το Ευρωπαϊκό Θεματολόγιο Δεξιοτήτων, θέτει κυρίως ποσοτικούς στόχους για το 2015, υλοποιώντας τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων και ιδίως την πρώτη αρχή του, που διευκρινίζει το δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, κατάρτιση και Δια Βίου Μάθηση.

Συνδέεται άμεσα με την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, τη νέα Ψηφιακή Στρατηγική και τις νέες βιομηχανικές στρατηγικές και στρατηγικές για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις καθώς οι δεξιότητες είναι καίριας σημασίας για την επιτυχία τους. ο δρόμος προς την επίτευξη των εν λόγω στόχων, περνά μέσα από 12 διαφορετικές δράσεις.

Έχουμε αρχικά ένα κάλεσμα για να ενώσουμε τις δυνάμεις μας σε μια συλλογική δράση, υλοποίηση νέων δράσεων που διασφαλίζουν ότι τα άτομα έχουν τις κατάλληλες δεξιότητες για θέσεις εργασίας, αξιοποιώντας εργαλεία και πρωτοβουλίες για την υποστήριξη των ατόμων στις διαδρομές της Δια Βίου Μάθησης.

Ένα πλαίσιο για την αποδέσμευση επενδύσεων σε δεξιότητες, ρυθμίζεται με τα κονδύλια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, που αντλούνται από διαφορετικά χρηματοδοτικά εργαλεία, τα οποία μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά και ως καταλύτες για τις επενδύσεις στις δεξιότητες των ατόμων.

Για να προωθήσουν τη Δια Βίου Μάθηση, τα κράτη μέλη ενστερνίστηκαν τους κοινωνικούς στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το 2030 και παρουσίασαν ήδη στο τέλος του 2021, την εθνική τους συμβολή στην επίτευξη αυτών των στόχων.

Στο Σύμφωνο για τις Δεξιότητες, που αποτελεί μέρος του Θεματολογίου Δεξιοτήτων, έχουν προσχωρήσει μέχρι τώρα, πάνω από 500 Οργανισμοί και έχουν συσταθεί 12 ευρείας κλίμακας συμπράξεις, σε στρατηγικούς τομείς, με δεσμεύσεις για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων έως και 6 εκατομμυρίων ατόμων.

Η πρωτοβουλία για τους ατομικούς λογαριασμούς μάθησης, έχει ενεργοποιηθεί σ' ένα βαθμό θεσμικά και στη χώρα μας και η ευρωπαϊκή προσέγγιση για τα μικροδιαπιστευτήρια, τα οποία είναι αποτέλεσμα αλλαγών στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την αγορά εργασίας, και μπορούν να στηρίξουν την παροχή στην αναγνώριση δεξιοτήτων, προσέλκυαν την

προσοχή στο πλαίσιο συζητήσεων για τη χάραξη πολιτικών. Ενώ η νέα πλατφόρμα Eurorpass, λειτουργεί ήδη από τον Ιούλιο του 2020.

Με σαφή δήλωσή της στις 14 Σεπτεμβρίου στην ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης το 2022, η Πρόεδρος Φον Ντερ Λάιεν, πρότείνει ν' ανακηρυχθεί το 2023, Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων για την ενίσχυση της Ανταγωνιστικότητάς μας, την καλύτερη εστίαση των επενδύσεών μας, τη συνεργασία με τις επιχειρήσεις και την αντιστοίχιση αυτών των αναγκών με τις προσδοκίες των πολιτών καθώς και για την προσέλκυση ταλέντων στην ήπειρό μας.

Στις 12 Οκτωβρίου η Επιτροπή εξέδωσε την πρότασή της για την ανακήρυξη του 2023, ως ευρωπαϊκού έτους δεξιοτήτων. Και στις 8 Φεβρουαρίου του 2023, όπως αναφέρθηκε προχθές από τον κ. Raquet, αναμένεται η επίσημη ανακήρυξη του Ευρωπαϊκού Έτους Δεξιοτήτων, δια του Επιτρόπου Απασχόλησης και Κοινωνιών Δικαιωμάτων, κ. Νικολά Σμιτ, και του Αντιπροέδρου για την Προώθηση του Ευρωπαϊκού Τρόπου Ζωής μας, κ. Μαργαρίτη Σχοινά.

Ο τελευταίος, δήλωσε: «Η Ένωσή μας είναι ένας μοναδικός στον κόσμο χώρος ελευθερίας, αξιών, ευκαιριών και αλληλεγγύης. Η προσέλκυση των ατόμων με τις δεξιότητες που χρειάζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση, μεταξύ άλλων, με τη διευκόλυνση της αναγνώρισης των προσόντων τους, θ' αποτελέσει βασική προτεραιότητα για το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων.

Ενώ η δήλωση του Ευρωπαίου Επιτρόπου κ. Σμιτ, δεν αφήνει κανένα περιθώριο παρερμηνείας, για τη σημαντικότητα του Έτους Δεξιοτήτων: «Είμαι πεπεισμένος ότι η ανακήρυξη του 2023 ως Ευρωπαϊκού Έτους Δεξιοτήτων, θα διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη της επανάστασης των δεξιοτήτων που χρειαζόμαστε στην Ευρώπη»

Πιο συγκεκριμένα, οι δραστηριότητες του έτους θα προωθήσουν πολιτικές δεξιοτήτων και επενδύσεις για να διασφαλιστεί ότι κανείς δε θα μείνει στο περιθώριο, στη διττή μετάβαση και στην οικονομική ανάκαμψη, και ιδίως για ν' αντιμετωπισθούν οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού για ένα καλύτερα ειδικευμένο εργατικό δυναμικό στην Ένωση που θα είναι σε θέση ν' αξιοποιήσει τις ευκαιρίες αυτής της διαδικασίας.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην ενεργοποίηση περισσότερων ατόμων για την αγορά εργασίας, κυρίως γυναικών και νέων, και ιδίως εκείνων που βρίσκονται εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης ή κατάρτισης. Για την επίτευξη αυτών των στόχων η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα προωθήσει ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης, για παράδειγμα με την ανάδειξη σχετικών πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων ενωσιακής χρηματοδότησης για τη στήριξη της υιοθέτησης και της υλοποίησής τους στην πράξη.

Θα διοργανωθούν επίσης εκδηλώσεις και εκστρατείες ευαισθητοποίησης για την υποστήριξη της αμοιβαίας μάθησης των εταίρων, όσον αφορά στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση. Το προτεινόμενο έτος έχει επίσης ως στόχο να συμβάλλει στην περαιτέρω ανάπτυξη εργαλείων συλλογής πληροφοριών για τις δεξιότητες, και να προωθήσει την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων, ακόμη κι εκείνων που αποκτώνται σε τρίτες χώρες.

Ας δούμε τι γίνεται στη χώρα μας. σε συνδυασμό με το Ν. 4763/2020 του ΥΠΕΘ που αποτελεί το σύγχρονο ρυθμιστικό πλαίσιο για το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, ο Ν. 4921 του ΥΠΕΚΥ, θεσπίζει περαιτέρω την κατάρτιση της Εθνικής Στρατηγικής για την Αναβάθμιση των Δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού για τη διασύνδεση με την αγορά εργασίας. Νωρίτερα, η τοποθέτηση της κας Γιώτη ήταν πάρα πολύ κατατοπιστική για όλο αυτό το σύστημα.

Έχοντας λοιπόν διαμορφώσει και ενεργοποιήσει το παραπάνω θεσμικό πλαίσιο, η χώρα μας στα επόμενα έτη είναι έτοιμη ν' αξιοποιήσει όλα τα χρηματοδοτικά εργαλεία που της παρέχει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και να λάβει μέρος στις σχεδιαζόμενες πρωτοβουλίες. Μέσω της χρηματοδότησης του ΕΚΤ+, το Πρόγραμμά μας θα υλοποιήσει δράσεις όπως ακούσατε νωρίτερα από την Ειδική Γραμματέα και την κα Μανώλη, για την απόκτηση και αναβάθμιση δεξιοτήτων καθώς και δράσης επανειδίκευσης για κάθε πληθυσμιακή ομάδα.

Οι παρεμβάσεις για την απόκτηση δεξιοτήτων, ξεκινούν από τα πρώτα χρόνια συμμετοχής στην εκπαίδευσης και διατρέχουν όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Αφορούν μαθητές, μαθητευόμενους,

καταρτιζόμενους, φοιτητές, σπουδαστές και όλους τους συμμετέχοντες στην εκπαιδευτική διαδικασία.

Οι προσκλήσεις είναι σημαντικές για τον πληθυσμό που βρίσκεται σε ηλικία εργασίας. Αξιοποιώντας τ' αποτελέσματα του μηχανισμού διάγνωσης αναγκών εργασίας και χαρτογραφώντας τις ανάγκες για τις υπάρχουσες δεξιότητες των επιμέρους πληθυσμιακών ομάδων, θα επιτευχθεί η αντιστοίχιση προσφοράς και ζήτησης θέσεων και δεξιοτήτων.

Όλα τα παραπάνω έχουν ληφθεί υπ' όψιν κατά το σχεδιασμό του Προγράμματος και σχετικές δράσεις έχουν ενσωματωθεί στο Πρόγραμμα που θα υλοποιηθεί τα επόμενα έτη, αρχής γενομένης το αμέσως προσεχές διάστημα, όπως μας προσδιόρισε η κα Μανώλη λίγο νωρίτερα.

Σε αυτό λοιπόν το ευρύ φάσμα δράσεων για την απόκτηση δεξιοτήτων και με απώτερο στόχο να συνεχίσουν τα άτομα να συμμετέχουν στη μάθηση, ανεξάρτητα από την εργασιακή τους κατάσταση, την ηλικιακή και πληθυσμιακή τους ομάδα, μέσω του Προγράμματος, θα κατευθυνθούν πόροι με εκτίμηση προϋπολογισμού άνω του 1 δις.

Η επαρκής χρηματοδότηση αποτελεί βασικό χαρακτηριστικό των επιτυχημένων παρεμβάσεων. Καθώς η ανάπτυξη δεξιοτήτων θα χρηματοδοτηθεί κι από άλλα Προγράμματα, θα υπάρξει συνέργεια τόσο με τα Τομεακά Προγράμματα όσο και με τα 13 Περιφερειακά Προγράμματα αλλά και με το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, «Ελλάδα 2.0».

Κλείνοντας, για το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων, θα ήθελα να πω ότι θ' αξιοποιήσουμε το Πρόγραμμά μας και τις διάφορες πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που βρίσκονται ήδη σ' εξέλιξη για τη στήριξη των δεξιοτήτων.

Και είμαι στην ευχάριστη θέση, ν' ανακοινώσω ότι η Ειδική Γραμματεία Διαχείρισης Προγραμμάτων Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου, με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προγραμματίζουν για τις αρχές του 2023, μία δράση ενημέρωσης για θέματα δεξιοτήτων με στόχο την προσέλκυση της προσοχής των πολιτών στο συγκεκριμένο θέμα. Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ, ήταν μια παρουσίαση με την ευκαιρία του Ευρωπαϊκού Έτους Δεξιοτήτων για όλους μας και θα συνεργαστούμε με την

Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τη διοργάνωση της ημερίδας, συνεδρίου, θα δούμε, νομίζω υπάρχει μια κοινή φιλοδοξία να γίνει κάτι χρήσιμο.

Να περάσουμε στη δημοσιότητα. Κα Αλεξανδροπούλου παρακαλώ έχετε το λόγο.

Ενημέρωση για θέματα Επικοινωνίας και Προβολής

Δ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΥ: Καλησπέρα. Θα σας παρουσιάσουμε τις γενικές γραμμές της επικοινωνιακής στρατηγικής για το Πρόγραμμα.

Ούτως ή άλλως αυτό θ' αναλύεται στα ετήσια σχέδια που θα εξετάζονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης, οπότε κάθε φορά θα εξειδικεύεται.

Το επικοινωνιακό σχέδιο, η στρατηγική επικοινωνίας, καταρτίσθηκε με βάση τον Κανονισμό του 2021, τον 1060 για τον καθορισμό των κοινών διατάξεων για τα Ταμεία και ειδικά για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο. Βασιστήκαμε πάρα πολύ στις αναλυτικές οδηγίες που μας είχε δώσει η ΕΥΣΣΑ με τον οδηγό επικοινωνίας ΕΣΠΑ, 2021-2027, όπου αυτόν θα τον εξειδικεύσουμε κι εμείς στην πορεία και θα τον προσαρμόσουμε όπως έχουμε αυτή την προγραμματική περίοδο ειδικό οδηγό δημοσιότητας για τη βοήθεια των τελικών μας δικαιούχων.

Αντίστοιχα θα δημιουργήσουμε κι έναν τέτοιο οδηγό, προσαρμοσμένο όμως στο δικό μας Επιχειρησιακό Πρόγραμμα. Επίσης έχουμε σαν οδηγό και τον οδηγό σχεδίασης ψηφιακών εφαρμογών του site πάλι από την Εθνική Αρχή Συντονισμού.

Ο κύριος στόχος μας είναι η προβολή του ρόλου του Προγράμματος, στη βελτίωση των τομέων της απασχόλησης, της εκπαίδευσης, της Δια Βίου Μάθησης, της κοινωνικής ένταξης, της αντιμετώπισης υλικής στέρησης και της θεσμικής ενδυνάμωσης των κοινωνικών εταίρων και αυτός ο επικοινωνιακός στόχος ο κεντρικός, εξειδικεύεται μετά σε ειδικούς όπου εδώ θέλουμε κυρίως την άμεση και έγκαιρη ενημέρωση των δυνητικών δικαιούχων μας, θέλουμε την προβολή των εμβληματικών έργων στρατηγικής σημασίας του Προγράμματος, την ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας και θετικής στάσης απέναντι και στη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των

πολιτών μας, στη διάδοση των καλών πρακτικών και των αποτελεσμάτων που κάθε φορά θα έχουμε από το πρόγραμμά μας.

Και βέβαια στη συνέχιση της προώθησης των συνεργειών που έχουμε μεταξύ των επικοινωνιακών πρωτοβουλιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του Προγράμματος όπως για παράδειγμα τις κεντρικές επικοινωνιακές καμπάνιες που έχει η DG Employment και για το Ευρωπαϊκό Έτος Νέων.

Μέσα από τους επικοινωνιακούς στόχους, προκύπτουν οι κοινοί στόχοι. Εδώ έχουμε την πρώτη μεγάλη κατηγορία, το ευρύ κοινό, τους δυνητικούς δικαιούχους που είναι τα άτομα που αναζητούν εργασία, νέοι, μακροχρόνια άνεργοι, οι νέοι εκτός απασχόλησης, δηλαδή εκτός εκπαίδευσης ή κατάρτισης και είναι κυρίως νέοι κάτω των 29 ετών, οι γυναίκες, οι μαθητές όλων των βαθμίδων και της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

Έχουμε και τις ειδικές κατηγορίες με τις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού, όπως εδώ έχουμε τα άτομα που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων απόρων, παιδιών, προσωποποιημένων κοινοτήτων και υπηκόων τρίτων χωρών.

Οι κοινοί στόχοι ολοκληρώνονται με τους διάφορους Οργανισμούς και Φορείς Διάχυσης ενημέρωσης, όπως είναι οι δημοσιογράφοι, τα δίκτυα πληροφόρησης, οι διαμορφωτές κοινής γνώμης, τα ευρωπαϊκά όργανα, που εδώ έχουμε και το Europe Direct και το Γραφείο Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Αθήνα, τα Υπουργεία, οι Περιφέρειες, τα Πανεπιστήμια, η ΔΥΠΑ και οι θεσμικοί κοινωνικοί εταίροι.

Στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης τα οποία θα χρησιμοποιήσουμε σε αυτή την προγραμματική περίοδο, περιλαμβάνονται τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπου είμαστε ήδη πολύ ενεργοί, η ιστοσελίδα του Προγράμματός μας η οποία είναι υπό δημιουργία, τον επόμενο μήνα θα έχετε την ευκαιρία να τη δείτε όλοι.

Θα κάνουμε διάφορες εκδηλώσεις, ελπίζουμε δια ζώσης οι περισσότερες, θα προχωρήσουμε σε έντυπες και ψηφιακές παραγωγές, θα συνεχίσουμε τη λειτουργία του δικτύου υπευθύνων δημοσιότητας που έχουμε με όλους τους δικαιούχους μας, όπου εκεί θα προσθέσουμε και εκπροσώπους από τη μόνιμη αντιπροσωπεία της Επιτροπής στην Αθήνα και

το Europe Direct και βεβαίως θα έχουμε τακτική επικοινωνία με τη DG Employment για τις κεντρικές καμπάνιες.

Επίσης έχουμε συμπεριλάβει μια ιδέα για πρόταση επίτευξης συμφωνίας με το Υπουργείο Παιδείας αν μπορέσουμε, για τη διανομή ενημερωτικού υλικού για τις δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου μέσω των σχολείων. Η παρακολούθηση και η αξιολόγηση του Επικοινωνιακού Σχεδίου Δράσης θα γίνεται μέσω δεικτών υλοποίησης, όπου έχουμε συγκεκριμένες τιμές στόχου, δε θ' αναφερθώ αναλυτικά τώρα σ' αυτές. Δείκτες αποτελέσματος, δείκτες επίπτωσης, καθώς επίσης και κάθε δυο χρόνια θα γίνεται η αξιολόγηση της επικοινωνιακής στρατηγικής μας.

Όσον αφορά τις υποχρεώσεις που έχουμε, στο άμεσο διάστημα θα ορισθεί υπεύθυνος επικοινωνίας του Προγράμματος, όπως προείπα θα δημιουργηθεί το website του προγράμματος, θα δημοσιευθεί όπως ήδη έχουν αναφερθεί από τις προηγούμενες παρουσιάσεις, χρονοδιάγραμμα προγραμματισμένων προσκλήσεων, υποβολής προτάσεων στο site μας το καινούργιο, η δημοσίευση του καταλόγου των πράξεων που έχουν επιλεγεί και η ενημέρωση των δικαιούχων για όλα τα δεδομένα που θα δημοσιοποιούνται.

Επίσης και οι δικαιούχοι και οι Φορείς Υλοποίησης έχουν αντίστοιχα διάφορες υποχρεώσεις για θέματα πληροφόρησης και επικοινωνίας, θα είναι αναλυτικά αυτά και στον οδηγό τον οποίο θα φτιάξουμε για βοήθεια. Αυτή τη στιγμή, αν και δε λειτουργεί το site μας, όποια πληροφορία θέλετε μπορείτε να τη βρείτε για το νέο Πρόγραμμα στο ειδικό link που υπάρχει στο υπάρχον site.

Θα θέλαμε να ολοκληρώσουμε την παρουσίασή μας μ' ένα βιντεάκι που ετοιμάσαμε, δημιουργήθηκε για την έναρξη του νέου Προγράμματος, περιλαμβάνει τα εμβληματικά έργα στρατηγικής σημασίας του Προγράμματός μας και έχει πραγματοποιηθεί inhouse από τη Μονάδα Γ' οπότε παρακαλούμε για την επιείκειά σας γιατί δεν είμαστε επαγγελματίες.

Το story board έχει γίνει από την Αριάννα Τσόκου και τη Διονυσία Αλεξανδροπούλου και το animation από τη Δήμητρα Τζιάνη, την Πληροφορικό στο Τμήμα μας. Σκοπεύουμε να το μεταφράσουμε και στα Αγγλικά, ελπίζουμε να σας αρέσει.

Προβολή βίντεο

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Όπως βλέπετε, η διαχείριση των κοινοτικών πόρων, είναι και λογιστήριο, είναι και στρατηγικές, είναι και ταλέντα άλλων κλάδων, συγκερασμός ταλέντων.

III. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

Παρουσίαση βασικών στοιχείων Προγράμματος

A. ΜΑΝΩΛΗ: Είναι κάποια ειδικά θέματα που θα παρουσιάσουν οι συνάδελφοι από την Εθνική Αρχή Συντονισμού.

Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι

E. ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Καλησπέρα σας, είμαι από την Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης (ΕΥΣΣΑ).

Η πρώτη παρουσίαση που θα σας κάνω, έχει να κάνει με τους Αναγκαίους Πρόσφορους Όρους. Τους έχουμε ακούσει από την αρχή της εκδήλωσης ν' αναφέρονται σαν ορολογία, να δούμε γιατί δίνουμε τόση σημασία σ' αυτούς τους αναγκαίους όροι σε αυτή την προγραμματική περίοδο, για να καταλάβουμε πώς επηρεάζουμε τη Διαχείριση και το Πρόγραμμα.

Οι Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι αποτελούν προαπαιτούμενη προϋπόθεση για την αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή των Ειδικών Στόχων με τους οποίους συνδέονται. Στο 4^ο παράρτημα του Κοινού Κανονισμού Διατάξεων, υπάρχουν 16 θεματικοί Αναγκαίοι Όροι και καθένας από αυτούς συνδέεται με συγκεκριμένους Ειδικούς Στόχους των Ταμείων του ΕΤΠΑ, του Ταμείου Συνοχής και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+.

Και υπάρχουν και στο 3^ο annex του Κανονισμού 4 οριζόντιοι αναγκαίοι όροι που συνδέονται με το σύνολο των Ταμείων του Κανονισμού, δηλαδή και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και τα Ταμεία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου.

Η παρακολούθηση της τήρησης των απαιτήσεων των αναγκαίων όρων, θα ισχύει καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου, όπως έχει ήδη αναφερθεί και αυτό είναι το καινούργιο στοιχείο σε

σχέση με τις αιρεσιμότητες που είχαμε στην προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Εν πολλοίς, οι αναγκαίοι όροι είναι η εξέλιξη των αιρεσιμοτήτων στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο. Η θεματική 16 Αναγκαίοι Όροι, συνδέονται με τους Ειδικούς Στόχους των 3 Ταμείων του Κανονισμού, ΕΤΠΑ, Ταμείο Συνοχής, Κοινωνικό Ταμείο, δεν αφορούν τους Στόχους των προγραμμάτων INTERREG αλλά ούτε και τους πόρους που μεταφέρονται από το ΕΤΠΑ και το Κοινωνικό Ταμείο+ στο Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης.

Οι οριζόντιοι Αναγκαίοι Όροι όμως, όπως ήδη ανέφερα, αφορούν τους Ειδικούς Στόχους όλων των Προγραμμάτων, με εξαίρεση τα Προγράμματα INTERREG και με την εξαίρεση του οριζόντιου Αναγκαίου Όρου των κρατικών ενισχύσεων που δεν εφαρμόζεται στα τρία Ταμεία του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, αυτά που επισπεύδουσα είναι η DG Home.

Γιατί όμως είναι σημαντικοί οι Αναγκαίοι Όροι να εκπληρώνονται: Γιατί η εκπλήρωσή τους συνδέεται με τα αιτήματα πληρωμής, αφού σύμφωνα με τον Κανονισμό οι δαπάνες που σχετίζονται με τις πράξεις που βρίσκονται σ' έναν ειδικό στόχο, που συνδέεται με κάποιο αναγκαίο όρο, δε θα μπορούν ν' αποδοθούν από την Επιτροπή στο κράτος μέλος, όταν θα υποβληθούν και αυτός ο Αναγκαίος Όρος δεν εκπληρώνεται.

Αυτό δε σημαίνει όμως ότι υπάρχει πρόβλημα στην ενεργοποίηση δράσεων που συνδέονται μ' αυτούς τους Ειδικούς Στόχους. Δηλαδή στην εξειδίκευσή τους, στην έκδοση προσκλήσεων, στην κανονική τους υλοποίηση. Απλά, όταν δε θα είναι εκπληρωμένος ο σχετικός αναγκαίος όρος, η χώρα θα βάζει λεφτά από την τσέπη της. Αυτό είναι το ρεζουμέ.

Επομένως οι απαιτήσεις τους πρέπει να εκπληρώνονται σε όλη την προγραμματική περίοδο, με βάση τον Κανονισμό δεν ήταν απαραίτητο να είναι εκπληρωμένοι οι Αναγκαίοι Όροι όταν εγκρίθηκαν τα Προγράμματα, όμως όπως θα δούμε στη συνέχεια, έγινε ένας αγώνας δρόμου, είχε ξεκινήσει μια διαδικασία συντονιστική για την εκπλήρωσή τους από το 2018 κιόλας, το 2019, με τους περισσότερους εδώ από τις επιτελικές δομές, από τους αρμόδιους φορείς πολιτικής συνεργαστήκαμε στενά και συνεχίζουμε να συνεργαζόμαστε έτσι ώστε να φτάσουμε σήμερα στο να έχουμε τους

περισσότερους από τους Αναγκαίους Όρους εκπληρωμένους ή να είμαστε πολύ κοντά στην εκπλήρωσή τους.

Η εκπλήρωση δε, άλλο ένα στοιχείο το οποίο είναι διαφορετικό σε σχέση με την προηγούμενη προγραμματική περίοδο, και με τις αιρεσιμότητες, πρέπει να είναι ολική, δηλαδή δεν υπάρχει η έννοια της μερικής εκπλήρωσης, κάποια κριτήρια του αναγκαίου όρου να εκπληρώνονται και κάποια άλλα να υπάρχει αναμονή, αλλιώς δε νοούνται ως εκπληρωμένοι.

Τι περιλαμβάνουν τα κριτήρια των Αναγκαίων Όρων που πρέπει να εκπληρώνονται: Ουσιαστικά, κάθε Αναγκαίος Όρος είναι μια στρατηγική στους θεματικούς Αναγκαίους Όρους, επομένως οι απαιτήσεις είχαν να κάνουν με την επικαιροποίηση της στρατηγικής, τον εμπλουτισμό της στρατηγικής, την περιφερειακή εξειδίκευση ενδεχομένως της στρατηγικής, είχαν να κάνουν με την καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά και τη διάγνωση αναγκών, αυτό που λέμε mapping.

Ενδεικτικά στις παρενθέσεις βλέπετε σε ποιους Αναγκαίους Όρους παρουσιάζονται κάποια από τα bullets τα οποία αναφέρουμε εδώ συνοπτικά. Επίσης, οι απαιτήσεις των Αναγκαίων Όρων περιλαμβάνουν διαμόρφωση συστημάτων διακυβέρνησης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των πολιτικών, εκτίμηση των χρηματοδοτικών πόρων που απαιτούνται για την υλοποίησή τους και ιεράρχηση έργων.

Φυσικά για όλα αυτά χρειάζεται συνεργασία μεταξύ διαφορετικών Υπουργείων και Φορέων, οι Αναγκαίοι Όροι δεν είναι μονοσήμαντα με κάποια Υπουργεία, σε αρκετούς από αυτούς χρειάζεται να συνεργαστούν δύο ή και περισσότερα Υπουργεία.

Και επειδή όλη αυτή η άσκηση έχει πάρα πολύ πληροφορία και όπως θα δείτε και στη συνέχεια η Επιτροπή Παρακολούθησης καλείται στην προγραμματική περίοδο να εξετάζει καθ' όλη τη διάρκειά της, την εκπλήρωση των αναγκαίων όρων, πώς συνδέονται με το Πρόγραμμα που παρακολουθεί, θεωρήσαμε ότι ήταν χρήσιμο και απαραίτητο σαν Εθνική Αρχή Συντονισμού να έχουμε ένα εθνικό καθοδηγητικό κείμενο.

Η πρώτη του έκδοση είχε βγει τον Ιούνιο του '20, ακολούθησε μία πέρυσι τον Απρίλιο και πριν λίγες μέρες με αφορμή τη συγκρότηση των Επιτροπών Παρακολούθησης, εκδώσαμε μια πιο επικαιροποίηση έκδοση,

όπου για κάθε αναγκαίο όρο, υπάρχουν αναλυτικά οι απαιτήσεις, τα κριτήρια που απαιτούνται, όπως και όλες οι ενέργειες που έχουν γίνει για τους εκπληρωμένους αλλά και για τους μη εκπληρωμένους ακόμα και τα σημεία εκείνα στα οποία υπάρχει ένα διακύβευμα ως προς την εκπλήρωσή τους.

Είναι αρκετά χρήσιμο, θ' ανέβει και στο «Δίαυλο», για όσους παίρνουν την πληροφορία για τους Αναγκαίους Όρους μέσα από το «Δίαυλο», ήδη έχουμε ανεβάσει στο «Δίαυλο» τους Αναγκαίους Όρους που είναι εκπληρωμένοι, θ' ανεβάσουμε και αυτό τον τελευταίο οδηγό μόλις κάνουμε κάποιες διορθώσεις που περιμένουμε απ' όλους σας αν εντοπίσετε ότι υπάρχουν παραλείψεις ή αστοχίες.

Να δούμε πολύ σύντομα ποιο είναι το state of play σήμερα. Έχουμε από τους 20 Αναγκαίους Όρους που είναι συνολικά, τους 11 Αναγκαίους Όρους εκπληρωμένους, μέσα στους οποίους περιλαμβάνονται οι 3 οριζόντιοι Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι, δημόσιες συμβάσεις, κρατικές ενισχύσεις, Χάρτα Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και 8 θεματικοί από τους 16, οι μισοί, όπου για το Πρόγραμμά μας μας ενδιαφέρουν οι δυο τελευταίοι, το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Ισότητα των Φύλων και το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την ΕΣΚΕ, την Εθνική Στρατηγικής Κοινωνικής Ένταξης και μείωσης της φτώχειας.

Από τους υπόλοιπους τώρα Αναγκαίους Όρους που δεν είναι εκπληρωμένοι, έχουμε στείλει ήδη θετική αυτοαξιολόγηση για τους 7, μέσα στους οποίους συμπεριλαμβάνεται και ο 4^{ος} οριζόντιος Αναγκαίος Όρος, που αφορά τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ και όπως μας ανέφερε και ο Προϊστάμενος της Γεωγραφικής Μονάδας τη Δευτέρα, είμαστε πολύ κοντά στο να τον θεωρήσουμε και αυτόν εκπληρωμένο. Απομένουν θέματα τεχνικά πια και όχι ουσίας.

Επίσης, από τους θεματικούς Αναγκαίους Όρους όπου η διαπραγμάτευση είναι σ' εξέλιξη για περισσότερο από ένα χρόνο και ενδιαφέρον το Πρόγραμμα, είναι ο 4.3 που αφορά το Σύστημα Εκπαίδευσης και Κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα, το στρατηγικό του σχεδιασμό όπου κι εκεί είχαμε ξεκινήσει τη διαπραγμάτευση με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για περισσότερο από ένα χρόνο, πηγαίνοντας πίσω.

Έχουμε στείλει από το Σεπτέμβριο, τελευταίες, θέλουμε να πιστεύουμε διευκρινίσεις σε ερωτήματα – παρατηρήσεις, αναμένουμε ν' ακούσουμε κάποια στιγμή σύντομα τα καλά νέα κι εκεί.

Έχουμε τον Αναγκαίο Όρο για τη στρατηγική των Ρομά, την ΕΣΚΕ των Ρομά που δε συνδέεται μεν με το Πρόγραμμα με την έννοια ότι έχει τον Ειδικό Στόχο 4ι το Πρόγραμμα, αλλά υπάρχουν δράσεις με κοινό Ρομά σαν Ομάδα Στόχου, επομένως η στρατηγική επιδρά και το πρόγραμμα και ο Αναγκαίος Όρος, αναμένουμε και αυτός να εκπληρωθεί, έχουμε στείλει κι εκεί τις τελευταίες, πιστεύουμε, διευκρινίσεις που έχουν ζητηθεί.

Κι έχουμε και τον Αναγκαίο Όρο για την Υγεία και τη Μακροχρόνια Περίθαλψη, τον 4.6 όπου πριν λίγες μέρες, πριν 10 μέρες περίπου, στείλαμε ένα νέο ολοκληρωμένο πακέτο θετικής αυτοαξιολόγησης, πιστεύουμε αυτή τη φορά ότι είναι πολύ κοντά στην εκπλήρωση των απαιτήσεων όλων των κριτηρίων και περιμένουμε να δούμε κι εκεί πώς θα προχωρήσουμε.

Το κόκκινο, σε ό,τι αφορά τον Αναγκαίο Όρο 4.1 ίσως είναι πολύ αυστηρό, αλλά όταν γράφτηκε η παρουσίαση, ήμασταν ακόμα πιο πίσω από αυτά που έχουν γίνει σήμερα. Είναι ένας αναγκαίος όρος αυτός των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας, για τον οποίο δεν έχουμε στείλει ακόμα ολοκληρωμένη θετική αυτοαξιολόγηση, δηλαδή να εκπληρώνουμε όλα τα κριτήρια και να στείλουμε την αξιολόγησή μας σαν κράτος μέλος, όμως έχουν γίνει πολύ σημαντικά βήματα.

Όπως αναφέρθηκε ήδη η Γενική Γραμματέας νωρίτερα, στρατηγική για τις ενεργητικές πολιτικές υπάρχει ήδη, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή νομίζω ότι έχει δώσει την έγκρισή της ως προς το περιεχόμενό της και πριν λίγες μέρες εστάλη κι ένα draft του νέου στρατηγικού κειμένου για τους νέους, επομένως πιστεύουμε ότι πολύ σύντομα, θα έχουμε κι εκεί ολοκληρωμένη θετική αυτοαξιολόγηση και την εκπλήρωσή του.

Τους Αναγκαίους Όρους θα τους συναντήσουμε και στην εξειδίκευση των Προγραμμάτων αλλά και στη διαδικασία της αξιολόγησης, θα τα δείτε στη διαφάνεια, δε θα ήθελα να σταθώ εδώ, θα τα δείτε στην παρουσίαση όταν θα σας σταλεί από τη Διαχειριστική Αρχή.

Να πούμε ότι, όπως έχει ήδη ειπωθεί από την αρχή της συνεδρίασης, θα τους παρακολουθείτε, καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου και αν κάποια στιγμή δε σταματήσουμε να εκπληρώνουμε κάποιο από τα κριτήρια, από τις απαιτήσεις όπως είναι διατυπωμένα σε κάθε αναγκαίο όρο, θα πρέπει να φροντίσουμε να ολοκληρώσουμε την εκπλήρωση με βάση τις νέες συνθήκες, με βάση τις παρατηρήσεις που θα γίνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Πότε μπορεί να συμβαίνει αυτό; Όταν επικαιροποιηθεί μια στρατηγική, όταν θα υπάρχει κάτι καινούργιο στο θεσμικό μας πλαίσιο, όταν θα έρθει μια νέα ευρωπαϊκή στρατηγική και θα πρέπει να την ενσωματώσουμε. Καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου οι στρατηγικές είναι ζωντανές και θα πρέπει να μεριμνούμε ώστε, όπως τις επικαιροποιούμε και τις υλοποιούμε επιχειρησιακά, δε θα ξεφεύγουν από τις απαιτήσεις των κριτηρίων των αναγκαίων όρων που συνδέονται.

Η μέθοδος παρακολούθησης των Αναγκαίων Όρων, είναι κάτι το οποίο μένει ν' αποσαφηνίσουμε με τους συνεργάτες μας στις γεωγραφικές μονάδες, και στην Employment και στη Regio στο προσεχές διάστημα σαν ΕΑΣ, για να δούμε με ποιον τρόπο ακριβώς, θα κάνουμε το reporting στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, την ενημέρωση τη δική σας και τη συνεργασία που πρέπει να κάνουμε από τώρα και στο εξής για τους Αναγκαίους Όρους ακόμα και για τους εκπληρωμένους, για το πώς εξελίσσονται, πώς τηρούμε τις δεσμεύσεις που έχουμε υποσχεθεί και πώς τους επικαιροποιούμε και δεν αμελούμε την τήρηση των υποχρεώσεων.

Να δούμε ποιος είναι ο ρόλος της Επιτροπής Παρακολούθησης σε σχέση με τους Αναγκαίους Όρους. Όπως είπα, υπάρχει σαφής λειτουργία, είναι σαφής αρμοδιότητα των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης, με βάση τον Κανονισμό. Αναφέρεται ότι θα πρέπει να εξετάζει την εκπλήρωση των Αναγκαίων Όρων και την Εφαρμογή σε όλη τη διάρκεια της περιόδου.

Όπως είπα όμως, θα δούμε πώς θα γίνει αυτό, ακόμα δεν έχουμε συζητήσει, νομίζω ότι είναι στη διακριτική ευχέρεια του κράτους μέλους πώς θα συντονίσει αυτή την εξέταση της εκπλήρωσης.

Ειδικότερα όμως, σε σχέση με τους δύο οριζόντιους Αναγκαίους Όρους, αυτούς που σχετίζονται με την εφαρμογή του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και την εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ, η Επιτροπή Παρακολούθησης έχει έναν επιπλέον ρόλο, γιατί εκεί υπάρχει μια απαίτηση, η Διαχειριστική Αρχή να ενημερώνει τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης τουλάχιστον μια φορά το χρόνο στη συγκρότηση της Επιτροπής, για όλα τα παράπονα και τις καταγγελίες που θα έχουν τεθεί εις γνώσιν της σε σχέση με μη συμμόρφωση συγχρηματοδοτούμενων πράξεων που σχετίζονται με το Πρόγραμμα που υλοποιεί.

Επομένως εδώ θα υπάρχει μια συγκεκριμένη διαδικασία στο ΣΔΕ η οποία θα έρθει στην ώρα της, με βάση την οποία θα περιγράφεται ο τρόπος όπου θα έρθουμε να συναντήσουμε τις απαιτήσεις αυτές του Κανονισμού και αυτών των δυο συγκεκριμένων Αναγκαίων Όρων.

Το σκαρίφημα είναι ότι η Διαχειριστική Αρχή θα πρέπει να ενημερώνει τα μέλη των Επιτροπών Παρακολούθησης, γι' αυτές τις περιπτώσεις καταγγελιών και παραπόνων, τον αριθμό, την πορεία εξέτασης των υποθέσεων, τ' αποτελέσματα της διερεύνησής τους, τις διορθωτικές ενέργειες που τυχόν θα έχουν γίνει.

Η Εθνική Αρχή Διαφάνειας προβλέπεται να συνεχίσει να συνεργάζεται με το σύστημα του ΕΣΠΑ για το σκοπό αυτό, όπως συνεργαζόταν και στην προγραμματική περίοδο 2014-2020. Νομίζω ότι μέχρι την επόμενη συγκρότηση της Επιτροπής, όλα αυτά θα έχουν αποσαφηνιστεί και θα έχουμε πιο σαφή εικόνα για το πώς θα μπορείτε να ενημερώνεστε και να συνεργείτε σε σχέση με αυτό.

Αυτά για τους Αναγκαίους Όρους. Δεν ξέρω αν υπάρχει κάποια ερώτηση σχετικά, πριν περάσω στην επόμενη παρουσίαση. Ή αν ήθελε κάτι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή να μας πει γι' αυτό, για τις αναμονές που έχουμε.

Αν δεν υπάρχει κάτι, πολύ σύντομα να περάσουμε στην επόμενη παρουσίαση που έχει να κάνει με την αξιολόγηση στη νέα προγραμματική περίοδο.

Αξιολόγηση και Σχέδιο Αξιολόγησης

Ν' αναφερθώ λίγο στις κανονιστικές απαιτήσεις. Ποιες είναι οι βασικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των περιόδων, δηλαδή του 2014-2020 και του 2021-2027: Στο 2021-2027 δεν υπήρχε η υποχρέωση εκπόνησης ex ante αξιολόγησης για την υποβολή των Προγραμμάτων, με την εξαίρεση των χρηματοδοτικών εργαλείων που όμως, εν προκειμένω δεν αφορούν το Πρόγραμμα.

Θα διενεργηθεί αξιολόγηση για την υποστήριξη της ενδιάμεσης επανεξέτασης του προγράμματος, με στοιχεία του 2025. Προβλέπεται εκπόνηση αξιολόγησης επιπτώσεων που θα πρέπει να έχει ολοκληρωθεί από τη Διαχειριστική Αρχή ως τις 30/6/2029 και δεν προβλέπεται η υποβολή της σύνθεσης των αξιολογήσεων, αυτό το οποίο είχα πει στην προηγούμενη Επιτροπή για το 2014-2020, που προβλέπονται για τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου 2021-2027.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή από την πλευρά της θα διενεργήσει ενδιάμεση αξιολόγηση στο επίπεδο των Ταμείων, όχι της χώρας, μέχρι τις 31/3/2024, ενόψει της ενδιάμεσης επανεξέτασης των Προγραμμάτων που θα γίνει το 2025 και επίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διενεργήσει μια αναδρομική αξιολόγηση πάλι σε επίπεδο Ταμείων μέχρι το τέλος του 2031.

Ποια είναι τώρα τα κοινά σημεία μεταξύ των δυο προγραμματικών περιόδων: Η Διαχειριστική Αρχή, όπως ειπώθηκε, θα υποβάλλει σχέδιο αξιολόγησης στην Επιτροπή Παρακολούθησης, η οποία οφείλει να το εγκρίνει, όπως και κάθε τροποποίησή του και αυτό πρέπει να γίνει το αργότερο ένα έτος μετά την απόφαση έγκρισης του Προγράμματος, δηλαδή μέχρι του χρόνου τον Ιούνιο και η Επιτροπή Παρακολούθησης θα πρέπει να εξετάζει την πρόοδο του σχεδίου αξιολόγησης, τη σύνθεση των αξιολογήσεων, τα συμπεράσματά τους, τυχόν συνέχεια που μπορεί να δόθηκε στα πορίσματά τους και φυσικά να εγκρίνει κάθε τροποποίηση του σχεδίου αξιολόγησης.

Για να γίνει αξιολόγηση πρέπει να έχει μεριμνήσει το κράτος μέλος και η Διαχειριστική Αρχή να διασφαλίζει ότι υπάρχουν όλες οι αναγκαίες διαδικασίες και τα δεδομένα που είναι απαραίτητα για να παραχθούν αξιολογήσεις, κι εδώ μπορείτε να δείτε όλες τις εργασίες που έχουμε κάνει από την αρχή της προετοιμασίας του σχεδιασμού του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων σαν Εθνική Αρχή Συντονισμού, ΕΥΣΣΑ και ΕΥΣΕΚΤ από

κοινού και σε επίπεδο κατευθύνσεων γενικών σε ό,τι αφορά τους δείκτες, το πλαίσιο επίδοσης, ειδικότερα δελτία ταυτότητας δεικτών μεταφρασμένα στα Ελληνικά όπως μας ήρθαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόταση ομογενοποίησης σε ειδικούς δείκτες, και εμείς σαν ΕΥΣΣΑ για το κομμάτι του ΕΤΠΑ αλλά και ΕΥΣΕΚΤ για το κομμάτι του ΕΚΤ.

Όλα αυτά αποτελούν αναγκαία εργασία για να τροφοδοτήσουν με δεδομένα αξιόπιστα τις αξιολογήσεις που πρέπει να γίνουν. Άλλη μια διαφορά σε σχέση με την τρέχουσα περίοδο, έχει να κάνει με το πλαίσιο επίδοσης. Στο 2021-2027, όλοι οι δείκτες ενός Προγράμματος περιλαμβάνονται στο πλαίσιο επίδοσης, και οι δείκτες εκροών και οι δείκτες αποτελέσματος.

Όμως η πρόοδος στην επίτευξη των οροσήμων των δεικτών που θα γίνει με στοιχεία το 2024 στην ενδιάμεση επανεξέταση του 2025, δε συνδέεται με αναστολή πληρωμών ή με αποθεματικά επίδοσης όπως ίσχυσε στην τρέχουσα προγραμματική περίοδο, την περίοδο του 2014-2020. Ωστόσο επηρεάζει τον τρόπο με τον οποίο θα γίνει η κατανομή του ποσού ευελιξίας για τα έτη 2026 και 2027. Δεν είναι όμως ο αποκλειστικός παράγοντας γι' αυτό.

Το κάθε κράτος μέλος θα πρέπει να υποβάλλει ως 31/3/2025 μια αξιολόγηση για κάθε πρόγραμμα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σε ό,τι αφορά το αποτέλεσμα της ενδιάμεσης επανεξέτασης, συμπεριλαμβανομένης της πρότασης για την οριστική διάθεση του ποσού ευελιξίας για τα έτη 2026-2027, με βάση τεκμηρίωση σε μια σειρά παραγόντων.

Υποστήριξη Δικαιούχων

Έχω άλλη μια τελευταία εισήγηση να κάνω, η οποία έχει να κάνει μ' ένα κομμάτι του Προγράμματος της Τεχνικής Βοήθειας, του Τομεακού, το οποίο είναι υπό εξέλιξη, έχει να κάνει με αυτό που λέμε ενίσχυση της ικανότητας των δικαιούχων.

Θα είναι το νέο στοιχείο του Τομεακού Προγράμματος της Τεχνικής Βοήθειας για το 2021-2027 και είναι ένα κομμάτι το οποίο δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί, υπάρχει ένας οδικός χάρτης ο οποίος συντάσσεται και θα υποβληθεί όχι στην πρώτη έκδοση του Προγράμματος της Τεχνικής

Βοήθειας, όπως αυτές τις μέρες υποβάλλεται για να εγκριθεί αλλά σε μια επόμενη φάση, όταν είναι πιο ώριμος και όταν καταλήξουν και οι συζητήσεις τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σ' επίπεδο με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τι είναι αυτό: Δε θα είναι η Τεχνική Βοήθεια με τον παραδοσιακό τρόπο που γνωρίζουμε, όπου οι δαπάνες θα πληρώνονται και με βάση τα παραστατικά, θα είναι δυο Άξονες Προτεραιότητας, ένας για κάθε Ταμείο, ΕΤΠΑ και ΕΚΤ, που θα αφορούν αποκλειστικά την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των δικαιούχων.

Ο συνολικός προϋπολογισμός θα είναι 100 εκατομμύρια ευρώ και δε θα συνδέεται με δαπάνες, δηλαδή θα είναι κατ' αποκοπή με βάση στόχους, ορόσημα τα οποία θα τεθούν.

Οι Τομείς Προτεραιότητας δεν έχουν οριστικοποιηθεί, ωστόσο αυτοί που συζητούνται για τις παρεμβάσεις του Κοινωνικού Ταμείου, θα είναι στον τομέα των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, της απασχόλησης των νέων, κοινωνικής ένταξης, κοινωνικής καινοτομίας, κοινωνικής οικονομίας, του child guarantee και πάντα σε σχέση με την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας των δικαιούχων που θ' ασχολούνται μ' αυτούς τους τομείς.

Νομίζω ότι η παρουσίαση στη συνέχεια σας λέει ποιοι είναι οι στόχοι, ποιες θα είναι οι βασικές ομάδες εργασιών, όλα αυτά βέβαια είναι ενδεικτικά.

Αυτό το οποίο σας ενδιαφέρει, το Πρόγραμμα, είναι ότι όταν ολοκληρωθεί αυτή η άσκηση και έχουμε ένα νέο Πρόγραμμα Τομεακό Τεχνικής Βοήθειας που θα περιέχει αυτή την προσέγγιση, θ' αποδεσμευτούν οι πόροι της Τεχνικής Βοήθειας του Προγράμματος που αυτή τη στιγμή συνδράμουν, είναι τεχνικό το κομμάτι, θα μπορεί τέλος πάντων να γίνει μια αναδιάρθρωση των πόρων της Τεχνικής Βοήθειας, να μεγαλώσουν στο Τομεακό Πρόγραμμα.

Αυτό είναι μόνο το τεχνικό στοιχείο που μπορούμε να κρατήσουμε. Να μη σας κουράσω παραπάνω, τα υπόλοιπα νομίζω ότι θα τα βρείτε στην παρουσίαση που θα σας διατεθεί. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σας ευχαριστούμε πολύ. Το λόγο έχει η κα Κονταράτου από την ΕΥΣΕΚΤ.

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο + την προγραμματική περίοδο 2021-2027

N. KONTAPATOY: Καλησπέρα κι από μένα, είμαι από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου στην Ελλάδα.

Θα πω λίγα και πολύ συνοπτικά, ενδεικτικά, υπόσχομαι, δεδομένης της ώρας, για το ΕΚΤ+ που είναι plus, καθώς ενσωματώνει σ' αυτή την προγραμματική περίοδο και την ΠΑΝ, και το ΤΕΒΑ και το Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία, με τη φιλοδοξία να επιτευχθούν μεγαλύτερες συνέργειες και να υλοποιηθούν πιο ολοκληρωμένες παρεμβάσεις.

Σε αυτό το πλαίσιο πλέον, το ΕΚΤ+ ως βασικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις επενδύσεις στο Ανθρώπινο Δυναμικό, συνεχίζει να στηρίζει τα κράτη μέλη στα πεδία της Απασχόλησης, της Εκπαίδευσης και της Δια Βίου Μάθησης, της Κοινωνικής Ένταξης, της Υγείας και της Αντιμετώπισης της Υλικής Στέρησης.

Στο πεδίο της Απασχόλησης, κύριος στόχος είναι η επίτευξη των υψηλών ποσοστών απασχόλησης με τη βελτίωση της πρόσβασης για όλους όσους αναζητούν εργασία, με ειδικά Μέτρα ανάλογα με το προφίλ και τις ειδικές ανάγκες του κάθε ωφελουμένου. Έτσι υπάρχει πρόβλεψη για στήριξη για τους μακροχρόνια ανέργους, για τις μειονεκτούσες ομάδες, τα οικονομικά αδρανή άτομα, τις γυναίκες και τους νέους.

Ειδικά για τους νέους, είναι σημαντικό νομίζω ν' αναφερθούμε στην εμβληματική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Reinforced Youth Guarantee, την ενίσχυση των εγγυήσεων για τη νεολαία, η οποία με πολύ συγκεκριμένο και ολοκληρωμένο πλέγμα μέτρων, που ξεκινούν από την

πρόληψη, τη χαρτογράφηση και το outreach, φιλοδοξεί να φέρει πιο κοντά στην αγορά εργασίας ακόμα και τους πιο ευάλωτους νέους.

Στο πεδίο της Απασχόλησης προβλέπεται επίσης η ισότιμη πρόσβαση των γυναικών στην αγορά εργασίας, η ισορροπία επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής, η φροντίδα παιδιών και εξαρτόμενων ατόμων και η ενεργός και υγιής γήρανση.

Στο πεδίο της Εκπαίδευσης και Δια Βίου Μάθησης, τρία πολύ σημαντικά: Η βελτίωση των Συστημάτων Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και η σύνδεσή τους με την αγορά εργασίας, η ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς Εκπαίδευση και Κατάρτιση με ειδική μέριμνα για τα πιο ευάλωτα παιδιά και τους πιο ευάλωτους ενήλικες και η Δια Βίου Μάθηση με ευκαιρίες αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους, όλα αυτά στη βάση και του Ευρωπαϊκού Θεματολογίου για τις δεξιότητες, όπως πολύ αναλυτικά ακούσαμε και από τη συνάδελφο.

Στο πεδίο της Κοινωνικής Ένταξης, προβλέπεται στήριξη για όλες τις ευάλωτες ομάδες, τις περιθωριοποιημένες κοινότητες όπως οι Ρομά, τους υπηκόους τρίτων χωρών, τα ΑμεΑ, τους άστεγους και τα παιδιά.

Στο πεδίο των Παρεμβάσεων για τα Παιδιά και για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας, αξίζει να μνημονεύσουμε επίσης την πρόσφατη πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Εγγύηση για το παιδί» (Child Guarantee), με την οποία ζητείται από όλα τα κράτη μέλη, να αναπτύξουν μέτρα στήριξης κυρίως για τα παιδιά που διατρέχουν τον κίνδυνο της φτώχειας, ή του κοινωνικού αποκλεισμού και να τους εξασφαλίσουν τα βασικά, δηλαδή δωρεάν υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση, προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, αξιοπρεπή στέγαση και επαρκή διατροφή.

Πρόβλεψη για τα παιδιά υπάρχει επίσης και στο πεδίο της Αντιμετώπισης της Υλικής Στέρησης, όπου προβλέπεται στήριξη για όλα τα άπορα άτομα, όχι μόνο με την παροχή τροφίμων, αλλά και σε συνδυασμό με συνοδευτικά μέτρα και με στόχο την κοινωνική τους ένταξη.

Τέλος, στον Τομέα της Υγείας, προτεραιότητα δίνεται στην πρόσβαση, στην υγειονομική περίθαλψη και τη μακροχρόνια φροντίδα για ευάλωτα άτομα και στη στήριξη μεταρρυθμίσεων πολιτικών και συστημάτων. Από τις οριζόντιες προτεραιότητες που είναι λίγο πολύ γνωστές καθώς είναι

διαχρονικά δεδομένες για το ΕΚΤ, να σταθώ λίγο στην Εταιρική Σχέση που ορίζεται ως η συμμετοχή των εταίρων σε όλα τα στάδια, από τον προγραμματισμό και την υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση.

Στις επόμενες διαφάνειες θα δείτε τους Ειδικούς Στόχους όπως αναφέρονται στον Κανονισμό του ΕΚΤ+ και στο Πρόγραμμα και κάτω από τις οποίες κουμπώνουν όλες οι δράσεις ανάλογα με τη θεματική και τη στόχευσή τους. Όπως μας ανέφερε ήδη και η Ειδική, για κάποιους από αυτούς τους Ειδικούς Στόχους υπάρχει και η υποχρέωση για πρόβλεψη ειδικού ποσού που πρέπει να διατεθεί για τις σχετικές δράσεις ανά κράτος μέλος και είναι η λεγόμενη «θεματική συγκέντρωση».

Βλέπετε τα ποσοστά και έτσι φωτίζονται περισσότερο οι προτεραιότητες για την κοινωνική ένταξη, για την Εγγύηση για το Παιδί, για τη στήριξη των απόρων και για την απασχόληση των νέων και βλέπετε και τα ποσά που έχουν αυξηθεί σε εθνικό επίπεδο, καθώς και η χώρα αναγνώρισε τις αυξημένες ανάγκες σε αυτά τα συγκεκριμένα πεδία.

Για την Απασχόληση των νέων και τη στήριξη των απόρων, το Πρόγραμμα θα υλοποιήσει το σύνολο των δράσεων όπως έχει ήδη ειπωθεί, καθώς θα υλοποιήσει και την Ειδική Προτεραιότητα για δράσεις Κοινωνικής Καινοτομίας, όπου ελπίζουμε να πειραματιστούμε και να δούμε ωραίες νέες πιλοτικές δράσεις.

Έχοντας πει όλα αυτά, πιστεύω ότι είναι σαφές ότι το Πρόγραμμα ακουμπάει όλα τα πεδία παρέμβασης του ΕΚΤ+ και μάλιστα, για κάποια από αυτά θα υλοποιήσει το σύνολο των δράσεων.

Αναγνωρίζοντας το πόσο μεγάλη είναι αυτή η πρόκληση, ευχόμαστε καλή επιτυχία σε όλα τα στελέχη της Διαχειριστικής. Η ΕΥΣΕΚΤ θα είναι πάντα δίπλα σας σε κάθε βήμα για ό,τι χρειαστείτε. Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ και το γνωρίζουμε. Προσβλέπουμε ακριβώς στη συνεργασία και με τη δική σας εμπειρία καθ' ό,τι πιο οριζόντια και στα Περιφερειακά Προγράμματα και νομίζω ότι το στοίχημα της κοινωνικής οικονομίας, θέλει πραγματικά πιλοτικά παραδείγματα τα οποία παρακολουθείτε και ανταλλαγή καλών πρακτικών και σίγουρα η καθοδήγηση, ένας οδηγός, ακριβώς το πώς μπορούν να σχεδιαστούν καλύτερα αυτές οι δράσεις είτε στο Εθνικό Τομεακό Πρόγραμμα είτε στα ΠΕΠ, είναι πολύ

χρήσιμος, ή κάποια τέτοια υποδείγματα, θα ήταν πολύ χρήσιμα ειδικά γι' αυτό τον ταλαιπωρημένο τομέα.

Αντίστοιχα, ευχαριστούμε και για τους Αναγκαίους Όρους, οι Αναγκαίοι Όροι του Προγράμματος όπως ειπώθηκε, οι οριζόντιοι έχουν εκπληρωθεί, θα μας επιβεβαιώσει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έχει ολοκληρωθεί η αυτοαξιολόγησή μας, αλλά είναι σε εξέλιξη η υπόλοιπη διαδικασία.

Θα δώσω το λόγο στον κ. Paquet της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη συνολική ανάδραση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε όσα ειπώθηκαν μέχρι στιγμής. Ευχαριστώ.

P. PAQUET: Ευχαριστώ όλους τους συναδέλφους και την Εθνική Αρχή Συντονισμού που παρουσίασε όλες τις διάφορες οριζόντιες πτυχές που πρέπει να έχουμε υπ' όψιν μας.

Δε μπορώ παρά να προσυπογράψω όσα ειπώθηκαν μέχρι τώρα και θα ήθελα ίσως, να ξεκινήσω με αντίστροφο τρόπο, δηλαδή με αυτά που ανέφερε η ΕΥΣΕΚΤ πρώτα. Έχουμε αυτό το κεντρικό Πρόγραμμα του ΕΚΤ, αλλά ξέρετε ότι το ΕΚΤ διατρέχει πάρα πολλά άλλα πεδία στην επόμενη περίοδο. Επομένως, έχει μεγάλη σημασία όλοι να εργαστούμε με τους ίδιους στόχους προς την ίδια κατεύθυνση, με πολύ καλό συντονισμό και συνέργειες.

Κι εδώ είναι ο δικός σας ρόλος βέβαια ως Υπηρεσία. Εδώ, και το συνδέω με το Πρόγραμμα της Τεχνικής Βοήθειας, στο οποίο αναφερθήκαμε και το Capacity Building. Για μένα είναι πολύ σημαντικό εδώ να σημειωθεί κάτι το οποίο το συζητήσαμε πάρα πολύ. Όλα τα Προγράμματα συνεισφέρουν σ' αυτό το στόχο με συμπληρωματικό τρόπο.

Έχουμε τα πρώτα στοιχεία, θα έλεγα μια εργαλειοθήκη για να βοηθήσουμε τους δικαιούχους, και πέραν από τους κλασικούς, παραδοσιακούς δικαιούχους, και στο μέλλον, αυτοί οι δικαιούχοι να μην είναι πλέον δικαιούχοι οι ωφελούμενοι από το δημόσιο τομέα, αλλά να εμπλέξουμε και την Κοινωνία των Πολιτών, η οποία θα μπορέσει αργότερα να στηριχθεί από το ΕΚΤ.

Έχουμε εδώ όλες τις ειδικεύσεις και πλέον θα πρέπει να μιλήσουμε και για τις πολιτικές και με τα Υπουργεία Πολιτικής. Για παράδειγμα, σε σχέση με τις πολιτικές που αφορούν τους Ρομά. Μετά όμως

θα δούμε και πώς οι Περιφέρειες, οι οποίες θα εφαρμόσουν τελικά τις συγκεκριμένες δράσεις θα συμμετέχουν.

Το ίδιο ισχύει επίσης και για την Εγγύηση για το Παιδί, δηλαδή το Πρόγραμμά μας θα βοηθήσει το Υπουργείο για ν' αναπτύξει το σχέδιο. Όμως οι περισσότερες δράσεις τελικά αφορούν τα Περιφερειακά. Όλα θα συνεργαστούν. Επίσης η Κοινωνική Καινοτομία που αναφέρθηκε, είναι πάλι ένα καλό παράδειγμα, όπου το κύριο Πρόγραμμα θα τρέξει κάποια πιλοτικά που ελπίζουμε να είναι πετυχημένα και μετά αυτά θα επεκταθούν σε περιφερειακό επίπεδο. Θέλουμε λοιπόν να δούμε πραγματικά αυτό το σύνδεσμο.

Τα Περιφερειακά Προγράμματα έχουν και τα ίδια, κάποια κονδύλια για να στηρίξουν άμεσα την Κοινωνία των Πολιτών και τους κοινωνικούς εταίρους σε περιφερειακό επίπεδο. Έτσι και αυτά μπορούν να συνδυαστούν. Επίσης και το Τομεακό της Τεχνικής Βοήθειας, θα δώσει αυτό το κάτι παραπάνω για να λάβουμε κάποια μέτρα στήριξης προς το σκοπό αυτό.

Το αν θα μπορέσουμε όλα αυτά να τα κουμπώσουμε και πραγματικά θεωρούμε ότι πρέπει να αρχίσουμε να κινητοποιούμαστε προς την κατεύθυνση αυτή. Έχουμε βέβαια και τις Ομάδες Εργασίας σύμφωνα με τον καινούργιο Κανονισμό μας που μπορούμε να συστήσουμε και αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό, να ξεκινήσουμε με κάποιες από αυτές τις ομάδες σύντομα, ώστε οι Αρχές να καθίσουν μαζί με τους εμπλεκόμενους, μαζί με τις Περιφερειακές Αρχές, να συζητήσουν γι' αυτά τα θέματα που αναφέραμε.

Για παράδειγμα, η Εγγύηση για το Παιδί, μπορεί να είναι ένας καλός τρόπος να ξεκινήσει κανείς, για μένα αυτό είναι αρκετά προφανές. Προσβλέπω λοιπόν πραγματικά στις καινούργιες ειδήσεις που θα έχουμε όταν θα στηθεί αυτή η πρώτη Ομάδα Εργασίας. Και πραγματικά είμαστε πάντα διαθέσιμοι να συνεισφέρουμε στην εργασία της ομάδας, στο βαθμό που είναι χρήσιμο για εσάς, αν θα σας άρεσε κάτι τέτοιο.

Γιατί είναι η δική σας Ομάδα Εργασίας πρώτα απ' όλα. Αλλά φυσικά κι εμείς είμαστε πάντα διαθέσιμοι να συνεισφέρουμε και να σας παρουσιάσουμε τις απόψεις ή την προοπτική που έχουμε σε αυτό το

καινούργιο πλαίσιο. Όμως θεωρώ ότι αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό, όταν μιλάμε δηλαδή και σε αυτή την Επιτροπή Παρακολούθησης.

Για το κυρίως Πρόγραμμα, θέλω να πιστεύω ότι θα διατηρήσουμε αυτό τον ετήσιο ρυθμό από δω και πέρα στις Επιτροπές Παρακολούθησης. Και αυτό είναι ένα πολύ χρήσιμος κύκλος μεταξύ μας, να το συζητήσουμε και με μια ευρύτερη ομάδα εμπλεκομένων. Βέβαια δεν εκπροσωπούνται άπαντες στις Ομάδες Εργασίας, ίσως θέλετε να κάνετε κάποιες συνεδριάσεις, στις οποίες θα φέρετε μέσα και άλλους συμμετέχοντες για να γίνει μεγαλύτερη ανταλλαγή απόψεων.

Νομίζω όμως ότι η κεντρική ιδέα, δεν είναι να περιμένουμε μόνο τη συζήτηση που θα γίνει στην Επιτροπή Παρακολούθησης, αλλά στη διάρκεια της χρονιάς, να γίνονται εργασίες σε κάποιους τομείς Προτεραιότητας. Ας μην έχουμε 12 Ομάδες Εργασίας, γιατί μετά δε θα μπορέσουμε να παρακολουθήσουμε τι ακριβώς συμβαίνει με χρήσιμο τρόπο. Ας πούμε ότι θα έχουμε 5-6 σημαντικά θέματα. Νέοι, εγγύηση για το παιδί, πολιτικές για τους Ρομά κτλ.

Για τους Αναγκαίους και Πρόσφορους Όρους πρέπει να πω ότι ήταν ξεκάθαρη η εισήγησή σας έχουμε κάνει πολύ μεγάλη πρόοδο και κάντε τώρα λίγο υπομονή μαζί μας, γιατί κι εμείς τελειώνουμε την αξιολόγηση όλων όσων λάβαμε από το Σεπτέμβριο. Ποτέ δεν το κάνουμε ξέρετε μόνοι μας αυτό. Έχουμε και συναδέλφους από άλλες Μονάδες, οπότε θα χρειαστεί αρκετός χρόνος για να είμαστε όλοι σύμφωνοι να σας δώσουμε τις καλύτερες δυνατές συμβουλές και να έχουμε το τελικό κλείσιμο.

Αλλά νομίζω ότι μέχρι τότε θα έχουμε ολοκληρώσει, στα τέλη του έτους, αν όχι στις αρχές του επόμενου. Και ξέρετε, το θέμα δεν είναι αν εκπληρώνεται ο όρος «τελειώσαμε», γιατί συνεχώς θα ελέγχουμε την εκπλήρωση του Αναγκαίου και Πρόσφορου Όρου. Και υπάρχουν κάποιοι τομείς όπου οι στρατηγικές ήδη προβλέπεται να λήξουν σε αυτή την περίοδο.

Τέλος πάντων, και πάλι θα πρέπει να έχουμε την ενημέρωση για τις νέες στρατηγικές. Τελικά θα πρέπει να είναι όλα στη θέση τους, ας το έχουμε κι αυτό υπ' όψιν. Σας ευχαριστώ πολύ για την παρουσίαση για τα θέματα της αξιολόγησης και για την ενημέρωση για τα θέματα επικοινωνίας.

Επίσης ως προς το Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων, έφυγε η συνάδελφος, θα ήθελα να την ευχαριστήσω ιδιαίτερα, διότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν υιοθετεί πάντα τόσο γρήγορα κάποια πρόταση. Ανακοινώθηκε τον προηγούμενο μήνα, αλλά ήταν στις 12 Οκτωβρίου τελικά η υιοθέτηση. Και την επόμενη εβδομάδα ήδη, ένα κράτος μέλος, αρπάζει την ευκαιρία και την εντάσσει στο δικό του σχεδιασμό.

Βέβαια ξέρετε ότι και ο Αντιπρόεδρος, ο κ. Σχοινάς ενδιαφέρεται πάρα πολύ για το θέμα των δεξιοτήτων και αυτό λίγο εξηγεί γιατί κινηθήκατε τόσο γρήγορα, αλλά τέλος πάντων αυτή είναι μια πολύ ευτυχής συγκυρία και πραγματικά προσβλέπουμε τις πολλές εκδηλώσεις που θα γίνουν στην Ελλάδα, αλλά και διάφορες άλλες δραστηριότητες διάχυσης πληροφορίας, που θα μπορούσαν να γίνουν στη διάρκεια του 2023, προκειμένου το θέμα αυτό πραγματικά ν' ανέβει σ' ένα καινούργιο επίπεδο δραστηριοτήτων.

Και με όλα αυτά τα κονδύλια που αναφέρατε και με τη βοήθεια όλων των Ταμείων είναι πολύ καλό ότι η συνάδελφος ανέφερε ότι υπάρχουν διάφορα Ταμεία τα οποία θα συνεισφέρουν στο πεδίο των δεξιοτήτων. Και αυτό είναι πάρα πολύ καλό. Σας ευχαριστώ και πάλι πάρα πολύ για την εισήγηση αυτή.

Κάτι τελευταίο για τις ειδικές συστάσεις για την Ελλάδα. αυτό είναι μια καινούργια άσκηση, βάσει του Κανονισμού, όπως το εξηγήσατε και εσείς. Η φιλοσοφία μοιάζει λίγο με αυτή των αναγκαίων και πρόσφορων όρων. Δηλαδή θα πρέπει να συγκεραστεί αυτό που γίνεται στο Πρόγραμμα με το ευρύτερο πλαίσιο πολιτικής, να κουμπώσουν αυτά και επομένως οι ειδικές συστάσεις για την Ελλάδα θα παρακολουθούν τη δουλειά που γίνεται σε αυτή την Επιτροπή.

Και βέβαια συζητάμε τώρα, πώς μπορούμε να τα εξηγήσουμε αυτά καλύτερα. Η πρώτη συζήτησή μας ήταν πάρα πολύ καλή και πραγματικά έγιναν κάποιες αλλαγές τη Δευτέρα. Δηλαδή πήραμε το παράρτημα Δ' που αφορούσε το 2019 στην Έκθεση για την Ελλάδα και διάφορα κομμάτια του προγράμματος. Και πιστεύω ότι ήταν πάρα πολύ καλή η παρουσίαση.

Δε θέλω να εξαφανιστεί, έχει μεγάλη σημασία για τη ζήτηση που γίνεται στα πλαίσια του ΕΚΤ και μετά πρέπει να κάνουμε και μια δεύτερη

παρουσίαση, που θα εστιάζει περισσότερο στην Ελλάδα και στις ειδικές συστάσεις για την Ελλάδα.

Θέλουμε αυτές οι παρουσιάσεις να είναι και πιο κατανοητές. Και πώς μπορεί να γίνει αυτό; Μπορούμε να αναφερθούμε στις διάφορες αιτιολογικές σκέψεις που έχουμε σ' αυτές τις ειδικές συστάσεις ανά χώρα, να κάνετε ευθεία αναφορά εκεί. Πιστεύω ότι αυτό θα είναι πάρα πολύ διαφωτιστικό, ιδιαίτερα στα πλαίσια αυτού του Προγράμματος, βασιζόμαστε τόσο πολύ στις αναλύσεις ανά χώρα.

Κι εσείς συνεισφέρατε πάρα πολύ σε αυτές τις αναλύσεις και τις γνωρίζετε πάρα πολύ καλά. Θέλω λοιπόν και πάλι να σας ευχαριστήσω για όλες αυτές τις προσπάθειες. Αυτή είναι η κατεύθυνση που δώσατε στο Πρόγραμμα και σας ευχαριστώ πάρα πολύ γι' αυτό.

Και τώρα θα θέλαμε πραγματικά ν' ακούσουμε τι έχουν να πουν και οι άλλοι εμπλεκόμενοι εδώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πράγματι θα επιληφθούμε του πίνακα αυτού σα συγκερασμό των δυο πινάκων που σας παρουσιάσαμε στην ετήσια συνάντηση και στην σημερινή συνεδρίαση της Επιτροπής Παρακολούθησης και νομίζω θα είναι χρήσιμο σε όλους μας, όταν τελειώσει, ακριβώς για την απεικόνιση όλης της διαστασιολόγησης αν θέλετε, από το επίπεδο της δράσης, ως τον αναγκαίο όρο και από εκεί στην ευρύτερη πολιτική – εθνική σύσταση στόχο που συμπληρώνει.

Γιατί αυτό το Πρόγραμμα, ακριβώς η εμβέλειά του είναι εθνική, που σημαίνει ότι παρεμβαίνουμε από την Αττική, μέχρι το οποιοδήποτε μικρό νησάκι όπως αναφέρθηκε πριν και άρα το κομμάτι των δράσεων σε συνολικό επίπεδο και σε τοπικό επίπεδο, είναι διαφορετικής μεταχείρισης. Παρ' όλα αυτά νομίζω ότι θα έχουμε τη δυνατότητα να δείξουμε ότι στον ίδιο ανώτερο στόχο συνεισφέρουμε.

Θα ήθελα να πάμε στη μεγάλη εθνική εμβέλεια, ΟΑΕΔ, ένας από τους μεγαλύτερους δικαιούχους του Προγράμματος. Θα έλεγα να κάνουμε ένα tour the table αν συμφωνείτε, να έχουν την ευκαιρία να μιλήσουν οι εκπρόσωποι των μεγάλων Φορέων Υλοποίησης του Προγράμματος.

Έχετε το λόγο κ. Φλουρή.

IV. Συζήτηση - Παρεμβάσεις

Κ. ΦΛΟΥΡΗΣ: Καλησπέρα, ευχαριστούμε για την πρόσκληση. Σ' αυτό το σημείο θέλω να σας πω ότι τη δεδομένη χρονική στιγμή, ίσως είναι λίγο τετριμμένο αλλά υπάρχει μια τέλεια καταιγίδα, που λένε.

Προσπαθούμε να κλείσουμε σ' ένα έτος, 31/12/2023, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του 2014-2020, προγραμματίζουμε τις δράσεις για τη νέα προγραμματική περίοδο και είμαστε πάρα πολύ πιεσμένοι και για τις δράσεις του Ταμείου Ανάκαμψης για τις οποίες έχουν τεθεί σε υψηλή προτεραιότητα. Και όχι μόνο αυτό, αλλά και να μην υπάρχει αλληλοκάλυψη με τις ήδη υπάρχουσες δράσεις που υλοποιούνται αλλά και με τις δράσεις που θα υλοποιηθούν.

Αυτό είναι ένα μεγάλο στοίχημα και μεγάλος προβληματισμός που υπάρχει όσον αφορά το σχεδιασμό και την κατάρτιση. Και πάνω σε αυτό ουσιαστικά δουλεύουμε όλη αυτή την περίοδο. Όπως γνωρίζετε έχει μια εμπειρία απ' όλες τις προγραμματικές περιόδους, βέβαια είναι ένα κομμάτι από αυτά τα πολλά τα οποία έχουν ανατεθεί από την πολιτική ηγεσία για να κάνει.

Ενδεικτικά μπορώ να σας πω ότι κάθε έτος, όσον αφορά για τις παθητικές πολιτικές, ξοδεύει περίπου 1,2 δις που αντιπροσωπεύουν γύρω στο 0,6% του ΑΕΠ και αντίστοιχα, όσον αφορά τις ενεργητικές πολιτικές, που είναι και αυτό, είμαστε γύρω στα 300 με 400 εκατομμύρια που είναι περίπου στο 0,2 του ΑΕΠ.

Οπότε καταλαβαίνετε ότι κινούμαστε σε δυο ταμπλό, ενεργητικές, παθητικές και κατάρτιση. Προσπαθούμε ν' ανταποκριθούμε, ήδη υλοποιούμε όσον αφορά τη μεγάλη να μην πω αιρεσιμότητα, αλλά τον όρο που είναι για τ' ανοιχτού τύπου προγράμματα, τα οποία ούτως ή άλλως ήταν ένας όρος που είχαμε φύγει από τη μεταμνημονιακή εποπτεία και τα οποία υλοποιούνται με τη μορφή των κύκλων.

Έχουν αρχίσει, θα δούμε τ' αποτελέσματά τους και ουσιαστικά θα είναι κι ένας πρόδρομος, ένας μπουσουλας για την επόμενη προγραμματική περίοδο. Θα πάμε με αυτό και με κάποια μορφή και με το Ταμείο Ανάκαμψης, τις δράσεις που ήδη έχουν προγραμματιστεί και

αναμένεται άμεσα να ξεκινήσει η υλοποίησή τους, ευτυχώς κλείνουν οι δράσεις της προγραμματικής περιόδου του 2014-2020 και ξεκινούν αμέσως για το Ταμείο Ανάκαμψης.

Θα το δούμε πώς θα κυλήσει και με τα ανοιχτού τύπου Προγράμματα, ήδη υπάρχουν ανοιχτού τύπου και ένα πιλοτικό που θα γίνει στα πλαίσια του Ταμείου και θα τα δούμε στο επόμενο χρονικό διάστημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σας ευχαριστώ πολύ και σαν Ενδιάμεσος Φορέας του Προγράμματος και δικαιούχος και βεβαίως της επόμενης περιόδου και ενόψει της αναδιοργάνωσης της ΔΥΠΑ με το νέο θεσμικό πλαίσιο, προσβλέπουμε ακριβώς κι εμείς σε αυτά, νομίζω η πρόκληση προφανώς είναι μεγάλη..

Κ. ΦΛΟΥΡΗΣ: Μόνο να προσθέσω κάτι, το είχατε πει κιόλας κι εσείς, ότι μιλάμε για το ψηφιακό μητρώο, για το ψηφιακό ΑΣΔ το οποίο προβλέπεται και στο νόμο 4921/2022 του Απριλίου και με βάση αυτό, έχουν ήδη δημοσιευθεί γιατί ήταν και ένα προαπαιτούμενο, ένα ορόσημο του Ταμείου Ανάκαμψης και οι αμοιβαίες υποχρεώσεις και δικαιώματα, μπορούμε να το πούμε, που θα είναι του Οργανισμού ή της Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης με τους Ανέργους.

Και αναμένεται μετά, μέχρι το τέλος του έτους, να δημοσιευθούν οι σχετικές ΚΥΑ για το ψηφιακό μητρώο, το ψηφιακό ατομικό σχέδιο δράσης, τη μετάπτωση, και να ξεκινήσει όλο αυτό ν' αρχίσει να υλοποιείται και μηχανογραφικά, είναι μια πρόκληση καινούργια που έχουμε, μια μεγάλη πρόκληση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Απλά να τονίσουμε ότι εδώ υπάρχει περισσότερος χρόνος, εμείς πάντως είμαστε στη διάθεσή σας να συνεργαστούμε για τον προγραμματισμό των προσκλήσεων και εννοώ και των προσκλήσεων των δικών μας προς εσάς και των δικών σας προς τους ωφελουμένους, όπως ακριβώς είχε ζητήσει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αυτά τα βήματα, να ξέρουμε χρονικά πότε έρχεται, για να μπορούμε να προγραμματίζουμε, όχι μόνο για εμάς και την κατανομή των πόρων κατ' έτος, αλλά βεβαίως και με τις ανάγκες όπως προκύπτουν.

Υπάρχει το Ταμείο Ανάκαμψης που προφανώς προηγείται χρονικά, για την επιλεξιμότητα εννοώ, από κει και πέρα νομίζω καλό θα ήταν ακριβώς αυτό που ζητά η Επιτροπή, μόλις συνδεθούμε με τις ενεργητικές

πολιτικές, να έχουμε τους τομείς στους οποίους σκοπεύετε να παρέμβετε και κάποια, νομίζω θα είναι πιο σκόπιμο, μεγαλύτερου εύρους προσκλήσεις ανοιχτές, μεγαλύτερο διάστημα και με τη διαδικασία του ανοιχτού τύπου κατά το δυνατόν, ούτως ώστε ένα πρόγραμμα ετησίως να είναι πάντα ανοιχτό. Νομίζω ότι υπάρχει αυτό το περιθώριο αυτή τη στιγμή ως προς το ΕΣΠΑ.

Κ. ΦΛΟΥΡΗΣ: Αρκεί να μας το επιτρέπει και τεχνικά και το ΠΣΚΕ, η επόμενη έκδοση που θα βγει, θα το δούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Πείτε μας τι χρειάζεστε, να το δούμε.

Κ. ΦΛΟΥΡΗΣ: Εντάξει, είναι τεχνικά, θα σας τα πούμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Βεβαίως. Γιατί είναι πολύ σημαντικό, ο ΟΑΕΔ θα παρέμβει με το Ταμείο Ανάκαμψης στις Πράσινες και στις Ψηφιακές Δεξιότητες, καλό είναι να ξέρουμε και η δική μας στόχευση ως ΕΣΠΑ πού θα κατευθύνεται και επίσης, είναι κατανοητό, ότι ακριβώς με τη θεσμοθέτηση όλου αυτού του πλαισίου εμείς πρέπει να ξέρουμε, και εμείς θ' απευθυνθούμε για προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης, για τους ανέργους, μάλλον να το πω και διαφορετικά, δεν είμαι και απόλυτα ειδικός, συγχωρήστε με, όπως το καταλαβαίνω σαν απλός πολίτης το λέω, ότι οι άνεργοι στους οποίους απευθυνόμαστε με οποιαδήποτε άλλη δράση, θα έχουν την 'ταυτότητά' τους από εσάς ως προς το πού χρειάζεται να πάνε, ακριβώς για να είναι στοχευμένες οι παρεμβάσεις.

Η κα Μανώλη έχει μια ερώτηση.

Α. ΜΑΝΩΛΗ: Αν θέλετε λίγο να παρουσιάσετε πολύ σύντομα πώς θα λειτουργήσει το ατομικό Ψηφιακό Σχέδιο Δράσης γιατί είχαν και οι συνάδελφοι από την Ευρ. Επιτροπή εκφράσει την επιθυμία...

Κ. ΦΛΟΥΡΗΣ: Επειδή όλα αυτά είναι στο πλαίσιο του σχεδιασμού, είναι κάποια σχέδια ΚΥΑ και έχουν αποσταλεί και κάποιες προδιαγραφές σε αναδόχους, δεν έχουν ακόμα ολοκληρωθεί οι προδιαγραφές που έχουμε αποστείλει, γιατί θα πρέπει να εγκριθούν και τα σχέδια των ΚΥΑ και από την πολιτική ηγεσία. Αυτό θα γίνει μέχρι το τέλος του μήνα και το πρώτο 15νήμερο του άλλου μήνα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ, κατανοητό, απλά νομίζω ότι το ζητούμενο είναι, από κοινού όταν ολοκληρωθεί βεβαίως το θεσμικό πλαίσιο να υπάρχει μια συνοπτική, διαγραμματική απεικόνιση της ροής, της πορείας αποτύπωσης

των διαδικασιών για τον άνεργο, πολύ απλή, της αποκωδικοποίησης του θεσμικού πλαισίου αυτού για το ψηφιακό σχέδιο πώς θα βοηθήσει, τόσο για τη χρήση της Διαχειριστικής Αρχής όσο και για την παρουσίαση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Νομίζω θα μας είναι όλων πάρα πολύ χρήσιμο και αναγκαίο.

A. ΜΑΝΩΛΗ: Η βεβαιότητα ότι κάθε άνεργος που μπαίνει μέσα στο ΚΠΑ έχει αυτή τη διαδικασία μπροστά του.

Κ. ΦΛΟΥΡΗΣ: Μόλις ολοκληρωθούν και είναι προς υπογραφή τα σχέδια των ΚΥΑ και αποσταλούν στο γραφείο του Υπουργού, τότε θα είμαστε σε θέση να κάνουμε μια ανάπτυξη, γιατί ουσιαστικά ερχόμαστε εδώ και είναι με βάση το Ν. 4921, ερχόμαστε και κάνουμε μια ανάλυση του τι χρειάζεται γενικότερα για το Ψηφιακό Ατομικό Σχέδιο Δράσης και το Ψηφιακό Μητρώο. Δηλαδή ουσιαστικά ερχόμαστε και υλοποιούμε το νόμο. Και τις προδιαγραφές που θα έχουμε κάνει δηλαδή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Θα περιμένουμε στην επόμενη Επιτροπή και νομίζω ότι καλό θα ήταν και μόλις ετοιμαστούν και οι πλατφόρμες, κάποια στιγμή να τα παρουσιάσουμε αυτά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και νομίζω ότι υπάρχει σ' αυτό μεγάλο ενδιαφέρον και για την κοινή μας κατανόηση, είναι ένα καινούργιο πλαίσιο, θέλουμε όλοι να πετύχει, να το έχουμε υπ' όψιν μας. Και διμερώς, καταλαβαίνετε ότι στηριζόμαστε πάντοτε στην πολύ σημαντική εμπειρία σας.

Και για τις κρατικές ενισχύσεις αν επιθυμείτε να μεταφέρουμε κάτι συγκεκριμένο ή αν είστε σε διάυλο με την ΕΑΣ - ΕΥΚΕ...

Κ. ΦΛΟΥΡΗΣ: Είμαστε σε συνεχή επικοινωνία για πάρα πολλά χρόνια και ένα από τα θέματα είναι και αυτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ωραία, για τις προδιαγραφές του συστήματος καταλαβαίνω ότι τώρα λαμβάνονται υπ' όψιν οι παρατηρήσεις όλων των φορέων ούτως ώστε να υπάρξει το νέο σύστημα γρήγορα.

Κ. ΦΛΟΥΡΗΣ: Ωραία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Να περάσουμε σε μια αναφορά, αν υπάρχει επιτελική δομή Υπουργείου που δεν αναφέρθηκε πριν, πάμε και στους κοινωνικούς εταίρους.

Ξ. ΠΑΠΑΣΤΑΥΡΟΥ: Καλησπέρα, είμαι Διοικητής ΟΠΕΚΑ. Ο Οργανισμός μας έχει γίνει πλέον διάδοχος της δράσης του ΤΕΒΑ που έχει περάσει πλέον σαν αρμοδιότητα στον Οργανισμό μας και είμαστε πολύ χαρούμενοι γι' αυτό.

Ήρθαμε σήμερα για ν' ακούσουμε και να μάθουμε από όλους εσάς, και σας ευχαριστώ πάρα πολύ, για εμάς είναι ένα κρίσιμης σημασίας Πρόγραμμα και έχουμε όλη την εμπειρία πια στον Οργανισμό από τη Διαχειριστική Αρχή και είμαστε προσηλωμένοι στο στόχο να πάει το Πρόγραμμα εξαιρετικά καλά με όλες μας τις δυνάμεις. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εμείς ευχαριστούμε. Ν' αναφέρουμε εδώ ότι η εκτίμηση είναι ότι θα χρησιμοποιηθεί το μοντέλο του Ενδιάμεσου Φορέα Διαχείρισης για την περίπτωση της Προτεραιότητας αυτής που αφορά το πρώην ΤΕΒΑ αλλά θα κοιτάξουμε τα διαδικαστικά στη συνέχεια όπως προβλέπει και ο σχετικός νόμος του ΕΣΠΑ. Κι εμείς σας ευχαριστούμε και είμαστε έτοιμοι για κάθε συνεργασία και συνέργειες και με τις υπόλοιπες ενδεχομένως δράσεις του Προγράμματος, όπου αυτό είναι εφικτό.

Κύριε Βαλιάντζα, Επιτελική δομή Υπ. Παιδείας, παρακαλώ έχετε το λόγο.

Κ. ΒΑΛΙΑΝΤΖΑΣ: Ευχαριστώ πολύ. Θ' αναφερθώ κυρίως στον προγραμματισμό που γίνεται στην προετοιμασία που μας ενδιαφέρει στο επόμενο στάδιο, που αφορά εξειδικεύσεις και κυρίως στον προγραμματισμό προσκλήσεων.

Ήδη έχουμε ξεκινήσει τις συζητήσεις με τη Διαχειριστική Αρχή και παράλληλα έχουμε στενή συνεργασία και με τους τρεις Γενικούς Γραμματείς, όπου θα δούμε τις προτεραιοποιήσεις με βάση τις στρατηγικές που υπάρχουν και με βάση το χρόνο που απαιτείται και τα έργα που γίνονται ήδη στο υφιστάμενο πρόγραμμα, τις μεταφορές και τα phasing και τα νέα έργα που υπάρχουν, ήδη υπάρχουν προτάσεις, οι οποίες ήδη σχεδιάζονται.

Νομίζω ότι είμαστε αρκετά έτοιμοι, υπάρχουν κάποια τα οποία είναι σύντομα και μπορούν να βγουν γρήγορα και τα επόμενα αρχές του νέου έτους, θα έχουμε τη δυνατότητα να ξεκινήσουμε δυναμικά για τις νέες προσκλήσεις και σε συνεργασία με τα Πανεπιστήμια όπου απαιτείται. Και νομίζω ότι θα έχουμε μια καλή συνέχιση αυτού του προγράμματος γενικότερα.

Και με τους Φορείς επίσης τους εποπτευόμενους όπως είναι το ΥΕΠ αντίστοιχα που θα έχουμε μια στενή συνεργασία.

Αυτό που ήθελα να πω για να κλείσω, είναι ότι η επιτελική δομή έχει αναλάβει κυρίως και το ρόλο του συντονιστή σε σχέση με το Ταμείο Ανάκαμψης που αυτό δημιουργεί και μια βεβαιότητα και σα Φορέας Υλοποίησης, περίπου τα μισά έργα γίνονται από την Επιτελική Δομή, θα γίνει και μια μονάδα στην ΚΥΑ που έχει προβλεφθεί ειδικά για το Ταμείο Ανάκαμψης, άρα, ο συντονισμός, οι αλληλοεπικαλύψεις κτλ. είναι και συστημικά καλυμμένα με την έννοια ότι ο συντονισμός του ΕΣΠΑ είναι και στην επιτελική δομή και επομένως είμαστε σίγουροι ότι θα γίνει η καλύτερη δυνατή συνεργασία συμπληρωματικότητας και μια αλληλοεπικάλυψη ανάμεσα στο Ταμείο Ανάκαμψης και στα έργα του ΕΣΠΑ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ, βεβαίως ο τομέας της Παιδείας, έχουμε ήδη γνώση, αυτό που είπαμε χτες αναλυτικά, δε νομίζω ότι αναφέρθηκε εδώ αλλά βεβαίως εννοούμε ότι σε όλη τη διαδικασία του επόμενου σταδίου, χρονική προτεραιότητα έχουν βεβαίως οι συνεχιζόμενες δράσεις, δηλαδή τα phasing, η τμηματοποίηση των συνεχιζόμενων έργων προφανώς και θα έχουν προτεραιότητα όταν αυτό είναι εφικτό στην ένταξη στο επόμενο.

Αλλά εν πάση περιπτώσει αυτό είναι ένα κομμάτι υλικού δράσεων και πόρων, που θα περάσει στην επόμενη περίοδο υπό τις εγκρίσεις της σχετικής επιλεξιμότητας, αλλά που θεωρούμε ότι είναι σε ασφάλεια επιλεξιμότητας και βεβαίως και οι νέες δράσεις, που έχει ήδη συμφωνηθεί και προχρηματοδοτούνται από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων με εθνικούς πόρους, όπως η επέκταση του ολοήμερου σχολείου και με τη βοήθεια της Επιτροπής έχουν ήδη εγκριθεί δυνητικά μέσα στο Πρόγραμμα, οπότε μόλις γίνουν και οι λοιπές διαδικασίες, βεβαίως θα μπορούν να περάσουν και αυτές στο ΕΣΠΑ και στο νέο Πρόγραμμα και να δρομολογηθούν μετά σε μια λογική σειρά και θα είναι άλλωστε λογικά επαναλαμβανόμενη αυτή η δράση του ολοήμερου, μέχρι ένα σημείο που θα μας επιτρέψει η ΕΕ.

Παράλληλα με τη μελέτη θα ξέρουμε κι από το πιλοτικό για το ολοήμερο κάποια στιγμή πώς θα υπολογιστεί για όλη την προγραμματική περίοδο, για τα δε υπόλοιπα αναμένονται καινούργιες δράσεις και σ' αυτό είμαστε στη διάθεσή σας. Όπως ειπώθηκε, εμείς θα έχουμε τις προσκλήσεις

και στην προτεραιότητα που περιλαμβάνει την εκπαίδευση, βεβαίως εκεί έχουμε περιθώριο και για νέες δράσεις καθώς θα υπάρχει ένα phasing out των άλλων δράσεων, των πιο παραδοσιακών.

Φαντάζομαι για τις νέες δράσεις δεν θα υπάρχει τόσο άμεση πίεση αυτή τη στιγμή, με την έννοια ότι ακριβώς έχετε να υλοποιήσετε έναν σημαντικό προϋπολογισμό ταυτόχρονα και από το Ταμείο Ανάκαμψης, όπως είπαμε και αυτό σίγουρα για τους ίδιους φορείς και τους εποπτευόμενους φορείς του Υπουργείου Παιδείας είναι ένα σημαντικό επόμενο διάστημα, είμαι σίγουρη κι εγώ ότι θα μπορούμε να τα δρομολογήσουμε στο χρόνο που πρέπει, ούτως ώστε να μην υπάρξει ούτε εδώ κανένα χρηματοδοτικό κενό.

Ήδη νομίζω και το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων καλύπτει και υπερκαλύπτει ένα μεγάλο κομμάτι, όπου μπορούμε και όπως μπορούμε καλύτερα θα βοηθήσουμε. Αλλά ταυτόχρονα να κάνουμε και μια κοινή προσπάθεια μείωσης εκατέρωθεν, του διαχειριστικού βάρους για το καλό όλων μας. Είναι καινούργια περίοδος, νομίζω ότι είναι σημαντικό να μπούμε στη νέα περίοδο με κάποιες απλουστεύσεις, με κάποιες ομαδοποιήσεις, με κάποια απλουστευμένα κόστη, γενικά το λέω, για όλους, διότι πραγματικά νομίζω είναι κρίσιμο, είμαστε πια στη 7^η προγραμματική περίοδο.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή το λέει για τις απλουστεύσεις, το επικροτεί, το ενθαρρύνει, για να εφαρμοστεί βέβαια θέλει μηχανισμούς δικούς μας, να το αγκαλιάσουν. Νομίζω ότι έχει έρθει αυτή η ώρα και όπου μπορούμε να εργαστούμε από κοινού και με την ΕΑΣ και όλοι να το δρομολογήσουμε. Σας ευχαριστούμε πολύ.

Το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής παρακαλώ έχει το λόγο.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΙΕΠ: Θα ξεκινήσω λίγο όπως ξεκίνησε και ο ΟΑΕΔ, ότι αυτή τη στιγμή είμαστε επιφορτισμένοι με την υλοποίηση των δράσεων του 2014-2020. Αυτή τη στιγμή είναι ενεργές 16 πράξεις, 8 πράξεις που αφορούν επιμόρφωση και άλλες 8 που αφορούν εκπόνηση υλικού, Προγράμματα Σπουδών κτλ.

Την ίδια στιγμή έχουν ολοκληρωθεί όσον αφορά το φυσικό και το οικονομικό αντικείμενο άλλες 7-8 περίπου και είμαστε σε διαδικασία κλεισίματος, οπότε αυτή τη στιγμή η δική μας μέριμνα είναι να ολοκληρωθεί το φυσικό αντικείμενο το οποίο είναι πλήρως καθορισμένο πλέον, έχουν

αναδιαμορφωθεί όλα τα χρονοδιαγράμματα, έχουν τροποποιηθεί τα Τεχνικά Δελτία ώστε ν' αποτυπώνουν ακριβώς τι θα γίνει και όχι δράσεις που δε θα ολοκληρωθούν.

Σ' αυτό το σημείο να πω ότι θέλουμε ν' αποφύγουμε phasing και μεταφερόμενα, όπου είναι δυνατόν, προσπαθούμε να διώξουμε φυσικό αντικείμενο και να ενταχθεί εξ ολοκλήρου σε μια νέα πράξη γιατί θεωρούμε ότι διαχειριστικά είναι καλύτερο. Οι πράξεις που υλοποιούμε είναι αρκετά βαριές γιατί έχουν πολλές αυτεπιστασίες.

Μια μεθοδολογία που ακολουθήθηκε από το Φορέα κυρίως για λόγους ποιότητας υλικού, να έχουμε τον πλήρη έλεγχο, ωστόσο διαχειριστικά είναι κάτι πάρα πολύ βαρύ και μπορώ να πω ότι έχουμε μάθει λίγο από τα λάθη μας και θα είμαστε λίγο πιο ευέλικτοι από δω και πέρα.

Όσον αφορά το νέο ΕΣΠΑ, οι δράσεις που υλοποιούμε κάπως μας οδηγούν στο τι θα κάνουμε. Μπορώ να σας πω σε 4 κατηγορίες πώς θα κινηθούμε. Οι πρώτες που είναι άμεσης ενεργοποίησης, η μία είναι το πολλαπλό βιβλίο, διότι έχει θεσμοθετηθεί με το νόμο 4823, αναμένεται να βγει μέσα στην επόμενη εβδομάδα, μέσα στο μήνα οι προβλεπόμενες ΥΑ και ΚΥΑ για να ενεργοποιηθεί η δράση και ήδη, έχει υποβληθεί στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων Τεχνικό Δελτίο προκειμένου να μπορέσουμε να ξεκινήσουμε την υλοποίηση χωρίς βέβαια να γίνουν οι νομικές δεσμεύσεις.

Οπότε η δράση του πολλαπλού βιβλίου θα πρέπει να ξεκινήσει άμεσα, είναι μια δράση ύψους 30 εκατομμυρίων και αφορά τα βιβλία γενικής εκπαίδευσης. Αντίστοιχη δράση θα ενεργοποιηθεί στη συνέχεια, θα γίνει πρόταση δηλαδή να ενεργοποιηθεί, δε μπορώ να πω ότι θα ενεργοποιηθεί. Όσον αφορά την επαγγελματική εκπαίδευση, μόλις ολοκληρωθούν και τ' αντίστοιχα Προγράμματα.

Δεύτερη δράση που θα ζητήσουμε την ενεργοποίηση, είναι η αποτίμηση του εκπαιδευτικού έργου, η εσωτερική αξιολόγηση δηλαδή των Σχολικών Μονάδων που έχει θεσμοθετηθεί με το ν. 4692. Αυτή υλοποιείται αυτή τη στιγμή με ίδια μέσα, από το Φορέα, ωστόσο προκειμένου να συστηματοποιηθεί είναι καλό να ενταχθεί, καθ' ό,τι προβλέπεται κιόλας.

Και μια δράση η οποία θεωρούσαμε ότι θα τελειώσει αλλά επειδή είναι καλό να γίνονται προσλήψεις και γίνονται νέες προσλήψεις

μονίμων εκπαιδευτικών, θα πρέπει να προβλεφθεί σχετικά άμεσα, η εισαγωγική επιμόρφωση των νεοδιόριστων, με την υφιστάμενη δράση που έχουμε καλύπτονται οι προσλήψεις που έχουν γίνει μέχρι στιγμής, 18.400, έχουν γίνει άλλες 8.000, 8.500, μπορεί να γίνουν και περισσότερες, οπότε θα πρέπει να προβλεφθεί η συνέχιση όσον αφορά την επιμόρφωση, όχι το υλικό επιμόρφωση, το υλικό επιμόρφωσης έχει παραχθεί και χρησιμοποιείται και θα χρησιμοποιηθεί το ίδιο.

Αυτή είναι η πρώτη βαθμίδα δράσεων. Η δεύτερη βαθμίδα δράσεων είναι επιτυχημένες δράσεις τις οποίες θέλουμε να τις συνεχίσουμε, όπως Τράπεζα Θεμάτων, ελληνικό PISA, το προσβάσιμο υλικό για μαθητές με αναπηρία. Υπάρχει μια τρίτη κατηγορία δράσεων που είναι το Παρατηρητήριο Μετάβασης και οι δράσεις των ΤΠΕ στο Νηπιαγωγείο οι οποίες υλοποιούνται σ' αυτό το ΕΣΠΑ, αυτές υπάρχει πιθανότητα να μην προλάβουν να ολοκληρωθούν, θα δούμε, γιατί είναι το θεσμικό πλαίσιο 4412, μας πάει πίσω και μπορεί να χρειαστεί να μεταφερθούν, μόνο αυτές δηλαδή.

Τέλος, υπάρχουν οι επιμορφώσεις οι οποίες, δεν έχουμε ακόμα εικόνα του τι θα χρειαστεί, διότι θα γίνει μια μεγάλη επιμόρφωση μέσα στο Ταμείο Ανάκαμψης, 155.000 εκπαιδευτικών οπότε δεν έχουμε στο πλάνο μας τι επιμόρφωση θα χρειαστούμε μέσω ΕΣΠΑ. Εάν χρειαστεί κάποια παρέμβαση σ' αυτό τον Τομέα, θα γίνει νέα πρόταση. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ. Νομίζω ότι ειδικά και η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών και το πολλαπλό βιβλίο και η PISA η οποία μέχρι τώρα έχει δείξει ανησυχητικά αποτελέσματα για τους Έλληνες μαθητές και πρέπει να μας οδηγήσει οπωσδήποτε πολύ γρήγορα σε δράσεις, μέσα στα σχολεία αλλά και στην επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, νομίζω το συντομότερο όχι για το ΕΣΠΑ μόνο, το συντομότερο που θα βγάλουν αποτελέσματα θα είναι πολύ χρήσιμο για την εκπαιδευτική διαδικασία.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΙΕΠ: Ήδη έχει βγάλει αποτελέσματα και γίνονται παρεμβάσεις στα Προγράμματα Σπουδών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εξαιρετικά. Ίσως θα μπορούσαμε τότε κάποια από αυτά να τα παρουσιάσουμε, να τα γνωρίσουμε, να τα επικοινωνήσουμε, να τα προβάλλουμε, να καθησυχαστούν, όχι μόνο εμείς, σαν ΕΣΠΑ και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, και οι γονείς.

Η κα Δαλαβέρη παρακαλώ έχει το λόγο.

Φ. ΔΑΛΑΒΕΡΗ: Να πω συγχαρητήρια για σας κα. Πρόεδρε, για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για την Υπηρεσία, που τόσο γρήγορα εγκρίθηκε αυτό το Πρόγραμμα, που μας συμπεριέλαβε όλους, ακόμη και μερικές δεκάδες εκατομμύρια την Υγεία, αλλά είναι κρίσιμα και σημαντικά, στον άξονα που είναι.

Δε θέλω τώρα να πω για προτεραιότητες και δράσεις, θα είμαστε έτοιμοι όσο γρήγορα μπορείτε. Να διαφοροποιήσουμε μόνο τις ΚΟΜΥ που είναι της Δημόσιας Υγείας και είναι για όλες τις μαστιγες, είτε είναι Covid, είτε είναι λοιμογόνους παράγοντες είτε είναι παχυσαρκία παιδική, δεν ξέρω πού αλλού μπορεί ν' αξιοποιηθούν και να κάνουν τεστ και να συνεχίσουν ίσως μια δράση.

Από τις ΚΟΜΥ της Πρωτοβάθμιας που ήταν συμπληρωματικό έργο στις ΤΟΜΥ και ήταν μόνο για τις απόκεντρες περιοχές, κλασική παρακολούθηση Πρωτοβάθμιας Φροντίδας και είναι λίγο διαφορετικά αυτά τα δύο οπότε ήθελα να τα διακρίνω. Αυτό αναχαιτίστηκε δυστυχώς από την επέλαση της πανδημίας, ήταν μια νέα θεσμική πρόταση στο νόμο που δεν έχει εφαρμοστεί καθόλου.

Έχουμε κοινωνικές καινοτομίες με τους ΚΥΣΠΕ μας και με θέματα που έχουν να κάνουν με παιδιά στον αυτισμό κτλ. Θα θέλαμε να συμμετέχουμε σε όποια Ομάδα Εργασίας, αν γίνουν Ομάδες Εργασίας όπως προτείνετε για τέτοια θέματα. Ευχαριστώ. Καλά αποτελέσματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εμείς ευχαριστούμε, πολύ σημαντικό, έχει το Πρόγραμμα κι εδώ παρ' ό,τι δεν είναι όπως είπατε, της τάξης μεγέθους των πόρων της απασχόλησης, ή της εκπαίδευσης, μπορούν να προκύψουν μέσα από τις οριζόντιες και συστημικές δράσεις με δέσμευση, όπως έχουμε πει και μέσα στο Πρόγραμμα, ότι θα εφαρμοστούν από το πιλοτικό, οι αναλογούσες αναπτυγμένες δράσεις, είτε από το θεσμικό πλαίσιο είτε με κάποιον τρόπο και από τα ΠΕΠ ή όπως αρμόζει.

Νομίζω ότι μπορούν να γίνουν σημαντικές δράσεις, είναι και η Ψυχική Υγεία, είναι πολλά κομμάτια που μπορούμε να συνεισφέρουμε, νομίζω ότι θα είναι σημαντικό το σκέλος αυτό και για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο ευρύτερα.

Φ. ΔΑΛΛΑΒΕΡΗ: Αν μου επιτρέπεται, θα ήταν παράλειψη να μην πω πόσο σημαντικές ήταν οι πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, στην περίοδο της πανδημίας, μπορεί να μη μιλάμε για τη νέα προγραμματική περίοδο, αλλά ήταν πολύ σημαντικό ότι οι Εθνικές Αρχές εδώ, εσείς σαν Ειδική Γραμματέας Διαχειριστικών, και οι Περιφέρειες, αξιοποιήσαμε τις πρωτοβουλίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Τυπολόγιο, το CRI 1 και 2 και όλα αυτά ήταν πολύ κρίσιμα.

Πρέπει να ειπωθεί και αυτό, ήταν και είναι ακόμα, συνεχίζουν τα έργα να ολοκληρώνονται βέβαια αλλά είναι ακόμα και μεγάλο budget και σημαντικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Βεβαίως, θα έχουμε και την ευκαιρία στην Επιτροπή Παρακολούθησης της μεταρρύθμισης του δημόσιου τομέα, του άλλου μας Προγράμματος, τον επόμενο μήνα, να ειπωθούν κι εκεί αναλυτικά που είχαμε το μεγάλο κομμάτι της Υγείας βεβαίως και τ' αποτελέσματα των δράσεων. Σήμερα παρουσιάσαμε το πρωί τις δράσεις Covid στο νυν Πρόγραμμα, του Ανθρώπινου Δυναμικού. Ευχαριστούμε πολύ και πάλι.

Μ. ΚΟΜΒΟΥ: Είμαι από την Επιτελική Δομή ΕΣΠΑ του Υπ. Πολιτισμού. Κι εμείς, θερμές ευχαριστίες σ' εσάς, στη Διαχειριστική Αρχή, σε όλες τις Επιτελικές, είχαμε εξαιρετική συνεργασία. Μια εξαιρετική συνεργασία και για το Εθνικό Σχέδιο για τους Ρομά, χαιρόμαστε πολύ που βλέπουμε τον Πρόεδρο σήμερα εδώ σε μια Επιτροπή Παρακολούθησης.

Ο Πολιτισμός είναι ένα εργαλείο κοινωνικής ενσωμάτωσης, πολυεπίπεδο, σίγουρα θα κάνουμε πολύ σημαντικά πράγματα, σας ευχαριστούμε και για την αναφορά, η Διαχείριση το έβαλε μαζί με την ελληνική γλώσσα και τον ελληνικό πολιτισμό, προσέθεσε για τους πρόσφυγες, κάνουμε ήδη εκπαιδευτικά Προγράμματα και για περιθωριοποιημένες ομάδες, δεν είναι μόνο οι Ρομά, είναι και στα βόρεια οι Πομάκοι, είναι όλες οι ευαίσθητες ομάδες πληθυσμών που ήδη συμπεριλαμβάνουμε στην πολιτιστική ανάδειξη και διαχείριση.

Σας ευχαριστούμε για άλλη μια φορά πάρα πολύ όλους και καλή συνέχεια, καλή δύναμη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Εμείς ευχαριστούμε για τη συνεργασία και νομίζω ότι ξεδιπλώνεται, δε θα μπορούσαμε σήμερα σ' ένα απόγευμα να έχουμε όλο το

πεδίο των δράσεων ενός Προγράμματος 4 δισεκατομμυρίων, αλλά νομίζω σημειακά έστω, ξεδιπλώνεται εδώ μια πολύ ενδιαφέρουσα βεντάλια δράσεων σε όλους αυτούς τους τομείς και θα μπορούμε να είμαστε μπροστά σ' ένα πολύ ενδιαφέρον Πρόγραμμα.

Οι Κοινωνικοί Εταίροι έχουν το λόγο.

Γ. ΛΑΓΟΣ: Γεια σας, είμαι Πρόεδρος της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Κατ' αρχάς θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες μας προς την Πρόεδρο της Επιτροπής Παρακολούθησης για την πρόσκληση να είμαστε εδώ σήμερα καθώς και τα στελέχη της Υπηρεσίας, για όλη αυτή τη δουλειά που έγινε, για να γίνει η σημερινή εκδήλωση.

Ευελπιστούμε να έχουμε μια στενή συνεργασία το επόμενο διάστημα για την Κοινωνική Οικονομία. Ακούστηκε αρκετές φορές σήμερα εδώ, αλλά στο προηγούμενο, στα Τομεακά Προγράμματα του 2014-2020, θα λέγαμε ήταν σχεδόν ανύπαρκτη η Κοινωνική Οικονομία.

Θα μπορούσαμε να πούμε πάρα πολλά γι' αυτήν, στο εξωτερικό είναι ένας αναπτυσσόμενος κλάδος, ο 3^{ος} τομέας της Οικονομίας, μεταξύ δημοσίου και ιδιωτικού τομέα, μπορεί να επιχειρήσει εκεί που δε μπορεί το Δημόσιο και δε θέλει ή δεν πρέπει ο ιδιωτικός τομέας και σίγουρα μπορεί να φέρει πολλές χιλιάδες θέσεις εργασίας, άμα το οργανώσουμε σωστά.

Θα ήθελα να πω το εξής: Τον προηγούμενο μήνα ήμουν σ' ένα workshop στη Φινλανδία και εκεί φαίνεται η τάση που υπάρχει στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τις αραιοκατοικημένες περιοχές, που δεν είναι μόνο τα νησιά, είναι και τα βουνά, είναι και πάρα πολλά τέτοια πρέπει, υπήρχε κι ένα workshop για τα smart villages, πώς μπορούν δηλαδή τα χωριά αυτά να οργανωθούν, κάτι που απασχολεί πάρα πολύ και την Ελλάδα σ' αυτό.

Θα μπορούσαμε να συνεργαστούμε πάρα πολύ σ' αυτό και θα ήθελα να μπορέσουμε να κάνουμε ένα πιλοτικό, να φτιάξουμε κάποια επιχειρηματικά πρότυπα, τα οποία επιχειρηματικά πρότυπα, θα μπορούσαν να φέρουν εκατοντάδες ή χιλιάδες θέσεις εργασίας. Ένα τέτοιο επιχειρηματικό πρότυπο, είναι οι δασικές ΚοινΣΕπ.

Η Ελλάδα έχει 51% δάση και δεν παράγουν σχεδόν τίποτα. φανταστείτε ότι δίνουμε 40 εκατομμύρια για να εισάγουμε κάρβουνα και για να

εισάγουμε καυσόξυλα από άλλες χώρες. Και το 51% είναι δάσος σε αυτή τη χώρα.

Εκεί θα μπορούσαμε λοιπόν να φτιάξουμε ένα επιχειρηματικό πρότυπο με δασικές ΚοινΣΕπ, θα μπορούσαν να καλλιεργούν τα ξέφωτα, το οποίο θα συμμετέχει και στην κλιματική αλλαγή αυτό. καλλιέργεια στα ξέφωτα, αρωματικά φυτά, βότανα, συλλογή τους με την επιτήρηση πάντα του Δασαρχείου, μονοπάτια, πεζοπορικός τουρισμός κι όλα αυτά. Να προσέχουν το δάσος το χειμώνα για τη ξύλευση και το καλοκαίρι για τις φωτιές.

Οπότε έτσι θα μπορούσαμε να συνεισφέρουμε. Αυτό θα μπορούσε να έχει χιλιάδες θέσεις εργασίας. Θα ήθελα άμεσα δηλαδή να προχωρήσουμε σ' ένα τέτοιο πρότυπο και άμα το καταφέρουμε, με τη βοήθειά σας, να έχουμε και τις ανάλογες ΚΥΑ για να μπορέσει να γίνει αυτό και έτσι να πούμε πόσους χιλιάδες ανέργους έχουμε και να κάνουμε και τέτοια πρότυπα.

Έχουμε επεξεργαστεί πράγματα, πώς θα το μεθοδεύσουμε για να γίνει αυτό. Θεωρώ ότι θα έχουμε μια καλή συνεργασία πάνω σ' αυτά, θα ήθελα να γυρίσουμε όμως και λίγο πίσω να δούμε με το ΕΠΑΝΑΔ 2014-2020, υπήρχε κάποια πρόβλεψη εκεί για την Κοινωνική Οικονομία; Τι έχει γίνει γι' αυτό; Θα ήταν καλό να ξέρουμε τι έχει γίνει μέχρι τώρα από τα προηγούμενα επιχειρηματικά τα οποία υπήρχαν.

Και θα μας ενδιέφερε πάρα πολύ η θεσμική ενδυνάμωση των κοινωνικών εταίρων, καθ' ότι είμαστε ένας καινούργιος εταίρος, ένας νέος εταίρος σε όλα αυτά, θα μας ενδιέφερε και αυτό. Στη διάθεσή σας πάντα για συνεργασία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σας ευχαριστούμε. Για τις δασικές ΚΥΣΠΕ, ομολογώ δεν το έχουμε ξανακούσει, δεν είμαι ειδικός, φαντάζομαι θα χρειαστώ και το Γενικό Γραμματέα Δασών τελικά στην Επιτροπή Παρακολούθησης.

Γ. ΛΑΓΟΣ: Ναι, γι' αυτό μίλησα για ΚΥΑ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δεν έχω πρόβλημα, ήταν και Καθηγητής μου στο Πολυτεχνείο.

Γ. ΛΑΓΟΣ: Το 51% της Ελλάδας είναι δάσος, είμαστε η 5^η δασική χώρα της Ευρώπης. Πρέπει ν' ασχοληθούμε μ' αυτό, που είναι ένα πεδίο δόξης λαμπρόν και με χιλιάδες θέσεις εργασίας που θα μπορούσε να φέρει. Αλλά όχι ανταγωνιστικές θέσεις εργασίας, καινούργιες θέσεις εργασίας. Βιώσιμες και με τοπικούς πληθυσμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το καταλαβαίνω, θα το δούμε, μπορεί αν έχετε μια ολοκληρωμένη πρόταση να τη μοιραστούμε μαζί τους γιατί εμείς βεβαίως ενθαρρύνουμε και συνδέουμε τις πολιτικές, αλλά εμείς είμαστε Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων ασχολούμαστε με την διαχείριση των πόρων, υπάρχει κι ένα λεπτό όριο, δε θέλω να υπεισέλθω τόσο πολύ στη διαμόρφωση πολιτικής, είναι θέμα των Υπουργείων Πολιτικής.

Αλλά βεβαίως να σας φέρουμε σ' επαφή ή όπως νομίζετε, να υπάρξουν κάποιες δράσεις, η θεσμική ενδυνάμωση των κοινωνικών εταίρων μέσα από το ΕΣΠΑ, απευθύνεται στους συστημικούς εταίρους της νομοθεσίας που είναι αυτοί που υπογράφουν την Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας σε πρώτο βαθμό. Στη συνέχεια υπάρχει και μια συμμετοχή πλέον από τον Κανονισμό του Προγράμματος, σε συνεργασία και πάλι με τις οδηγίες και τις κατευθύνσεις που θα λάβουμε από τα Υπουργεία Πολιτικής.

Θα βγουν και κάποιες προσκλήσεις μέσα από το νέο Πρόγραμμα, προς ευρύτερα την Κοινωνία των Πολιτών, σε διάφορα πεδία και επειδή θα είναι η πρώτη φορά, νομίζω ότι η κοινή μας πρόθεση, με τα Υπουργεία, τουλάχιστον τα καθ' ύλην Υπουργεία, είναι να διαβουλευθούμε και το περιεχόμενο της πρόσκλησης προς την Κοινωνία των Πολιτών, που θα είναι η πρώτη φορά που βγαίνει μέσα από το ΕΣΠΑ.

Γιατί το ΕΣΠΑ ως γνωστόν είναι δημόσιες επενδύσεις ή μικρομεσαία επιχειρηματικότητα, πλην κάποιων συστημικών δράσεων, στο ΕΣΠΑ δεν είχαμε ΜΚΟ και Κοινωνία των Πολιτών σαν δικαιούχους, εν δυνάμει δυνητικούς δικαιούχους των προσκλήσεων, τώρα θα είναι η πρώτη φορά, οπότε θα πρέπει να το κάνουμε σωστά και να το περιφρουρήσουμε τόσο ως στρατηγική και τομείς, όσο και ως διαδικασία.

Και σ' αυτό βεβαίως είμαστε στη διάθεσή σας, θα γίνει και μια διαβούλευση, κατά το δυνατόν ανοιχτή.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΥΠΑ: Συγνώμη, μια παρατήρηση: Θα σας πρότεινα να συνεργαστείτε με το Υπουργείο Περιβάλλοντος που έχουν υπό την εποπτεία τους τους Δασικούς Συνεταιρισμούς, και με το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης που έχουν υπό την εποπτεία τους και μάλιστα έχουν σχετικό μητρώο Δασικών Συνεταιρισμών, που υπόκεινται και στον έλεγχο των Δασαρχείων, και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, που έχουν τους

αναγκαστικούς Δασικούς Συνεταιρισμούς, εκεί δεν ξέρω αν έχουν μητρώο αλλά τα δυο αυτά Υπουργεία, είναι όσον αφορά για τους Συνεταιρισμούς.

Γιατί Συνεταιρισμοί υπάρχουν γι' αυτό, είναι κάτι διαφορετικό αλλά σε τοπικό επίπεδο, αυτά γίνονται υπό την εποπτεία των συναρμόδιων Υπουργείων, του Υπουργείου Περιβάλλοντος και της Διεύθυνσης Δασών, όπως ειπώθηκε και του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης, με τους αναγκαστικούς.

Γ. ΛΑΓΟΣ: Ευχαριστώ, απλώς αυτοί είναι ελάχιστοι. Φανταστείτε, σε όλη την Πελοπόννησο, υπάρχει μόνο ένας Συνεταιρισμός Δασικός με 22 άτομα μέλη. Και αυτοί αφορούν μόνο την ξύλευση, δεν αφορούν τα υπόλοιπα. Οπότε είναι κάτι ευρύτερο, σίγουρα πρέπει να συνεργαστούμε σε όλο αυτό το θέμα και είμαστε ήδη σ' επαφή μαζί τους. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε. Είναι πολύ ενδιαφέρον και νομίζω επίσης, αν δεν κάνω λάθος από την ενασχόλησή μου μ' αυτό στο παράδειγμα τώρα που γίνεται για την ανασυγκρότηση της Βόρειας Εύβοιας, εκεί μελετώνται επιστημονικά, με οδηγία του Πρωθυπουργού τέτοιες παρεμβάσεις. Και εκεί είναι και ο κ. Μπένος, ο συντονιστής. Θέλω να πω, μελετώνται όλα αυτά τώρα, οπότε αν υπάρξει, θα υπάρξει και το αντίστοιχο θεσμικό πλαίσιο για να μην ανακαλύψει κανείς εξ αρχής τον τροχό.

Γιατί αν μου επιτρέπτε, νομίζω ότι η εμπειρία, εγώ πολύ λιγότερο αλλά εκ του αποτελέσματος, θα ενημερωθείτε και διμερώς, αλλά το είπαμε νωρίτερα στην Επιτροπή Παρακολούθησης του νυν Προγράμματος, ότι πράγματι υπήρχε μια πρόσκληση για την κοινωνική καινοτομία, αλλά εκεί υπήρχε έλλειμμα, όχι χρηματοδότησης αλλά προτάσεων υλοποίησης βασικά, για διάφορους λόγους που θ' αξιολογηθούν και μπορούν πλέον να μπουν.

Αλλά νομίζω ότι το ζήτημα δεν είναι πρώτα η διεκδίκηση χρηματοδότησης, ή μαζί αν θέλετε, είναι η δημιουργία των μηχανισμών, των δομών, η ενημέρωση στο πεδίο και η ανάδραση αυτή. Μπορεί κάποια στιγμή και η ύπαρξη χρηματοδότησης να δημιουργήσει κίνητρα ενασχόλησης, προφανώς, αλλά έχουμε δει ότι δεν αρκεί μόνο αυτό. Να υπάρχει και συνδεδεμένο το πλαίσιο της ενημέρωσης, νομίζω εκεί είναι το στοίχημα τουλάχιστον στους φορείς αυτούς.

B. ΠΑΝΤΖΟΣ: Καλησπέρα κι από μένα, ευχαριστούμε για την πρόσκληση. Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συντελεστές και παράγοντες για τη συμμετοχή μας στην Επιτροπή Παρακολούθησης, σε αυτό το κεντρικό ή ανώτατο επίπεδο.

Για μένα προσωπικά είναι πρωτόγνωρο αυτό και επίσης ελπιδοφόρο, για να μπορέσουμε κι εμείς να ακουστεί η φωνή μας. Γιατί υπάρχουν περιπτώσεις, άλλες φορές λιγότερο άλλες φορές περισσότερο, η φωνή των Ρομά δεν ακούγεται στα κέντρα λήψης αποφάσεων ή σε διάφορες Επιτροπές και Υπηρεσίες.

Έχω την τιμή να εκπροσωπώ την Πανελλαδική Συνομοσπονδία Ελλήνων Ρομά, με 9 Ομοσπονδίες μέλη και 65 Σωματεία Πρωτοβάθμια. Συσταθήκαμε στα τέλη του 2016, με όραμά μας, να δημιουργήσουμε μια κοινή συλλογική εκπροσώπηση γιατί όλα αυτά τα χρόνια δεν είχαμε τη σταθερή, τη συνεχή και την υπεύθυνη εκπροσώπηση.

Μέσα σ' αυτό το πέρασμα των δράσεών μας και των πρωτοβουλιών μας, 6 χρόνων, σ' ένα πραγματικά πολυεπίπεδο, πολυσύνθετο, πολυδιάστατο, βαθιά ανθρωπιστικό και κοινωνικό ζήτημα, που αφορά την κοινωνική ένταξη των Ρομά, με πάρα πολλά εμπόδια, διακρίσεις, θέματα στέγασης, εκπαίδευσης, διαχρονικά ζητήματα που πολλά χρόνια τώρα, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες, και της Ευρωπαϊκής Ένωσης αλλά και των μελών κρατών, βρισκόμαστε και μέχρι σήμερα σε πολύ χαμηλά επίπεδα προόδου όσον αφορά την ένταξη των Ρομά.

Οι Ρομά αποτελούν κομμάτι της ευρωπαϊκής κοινωνίας και οι Έλληνες Ρομά είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ελληνικής κοινωνίας. Γι' αυτό κι εμείς αποφασίσαμε να συμμετέχουμε στα κοινά, να διεκδικήσουμε τα αυτονόητα που για αρκετά χρόνια δεν έχουν γίνει νοητά και να υπάρχει και το αίσθημα της συνευθύνης.

Μέσα σ' αυτή την πορεία, κινηθήκαμε σε πολλά στάδια και πεδία. Χωρίς να έχω κι εγώ προσωπικά την εμπειρία και τις γραμματικές γνώσεις, έχω τελειώσει μόνο το Δημοτικό, εντάξαμε και ανοίξαμε χώρο να ενισχύσουμε τη γυναικεία εκπροσώπηση, να βοηθήσουμε όσο μπορούμε τα Πρωτοβάθμια Σωματεία, να βοηθήσουμε και Δευτεροβάθμια Σωματεία και από την αρχή της προσπάθειάς μας είχαμε ζητήσει Τεχνική Βοήθεια.

Αυτό πώς γίνεται στην πράξη, το capacity και η θεσμική ενδυνάμωση, η Τεχνική Βοήθεια, δε μας το έχει πει κάποιος ξεκάθαρα. Παρ' όλο που έχουμε κάνει συγκεκριμένα αιτήματα, δε λάβαμε ποτέ μια απάντηση για να μας πουν ξεκάθαρα, με απλά λόγια, πώς μπορούμε να ενισχυθούμε θεσμικά, να έχουμε κι εμείς μια διοικητική επάρκεια.

Γιατί αυτό που καλούμαστε και αυτό που πρεσβεύουμε να κάνουμε, έχει πολλά σημεία και πολλά πεδία, έχει γραφειοκρατία, έχει θέματα νομικά και βαθιά θεμελιωδών δικαιωμάτων. Αλλά βλέπουμε σήμερα και ικανοποιούμε, ότι μέσα στα Εθνικά Σχέδια Δράσης της κοινωνικής ένταξης αλλά και των ευρωπαϊκών οδηγιών, ικανοποιείται το πάγιο αίτημά μας για να υπάρχει ενεργός συμμετοχή στα κέντρα λήψης αποφάσεων, να υπάρχει μέριμνα για Τεχνική Βοήθεια και θεσμική ενδυνάμωση, για να μπορέσουμε όλοι μαζί, να δημιουργήσουμε συνέργειες, γέφυρες και διαύλους επικοινωνίας, ώστε όλες αυτές οι πολιτικές και οι σχεδιασμοί να φτάσουν επιτέλους στο πεδίο.

Να φτάσουν στον πραγματικό ωφελούμενο, σε αυτόν που 40, 50, 100 χρόνια, ταλαιπωρείται, σε άθλιες συνθήκες χωρίς νερό, χωρίς εργασία, χωρίς στοιχειώδη κοινωνική προστασία, χωρίς ιατρική περίθαλψη και πολλά άλλα. Η περίοδος της πανδημίας, μας ανέδειξε με τον πιο ξεκάθαρο τρόπο, ότι τα ζητήματα αυτά και οξύνθηκαν, δηλαδή μεγάλωσαν, και αναδείχθηκαν με πρωτοβουλίες και των αρμόδιων Αρχών αλλά και δικές μας.

Δε θέλω να είμαι καταγγελτικός, αλλά είναι μια πραγματικότητα. Και τα προβλήματα είναι ανάμεσά μας. Συνυπάρχουμε οι Έλληνες Ρομά στην Ελλάδα πάνω από 1.000 χρόνια. Θα πρέπει όλοι μαζί να ενώσουμε τις ευαισθησίες μας, ν' αξιοποιήσουμε τα εργαλεία και τις ευκαιρίες που μας δίνονται και αυτή την κρίση τη διαχρονική των Ελλήνων Ρομά αλλά και των Ευρωπαίων, να την κάνουμε ευκαιρία προς όφελος όλων των πολιτών, της χώρας μας αλλά και της ευρωπαϊκής οικογένειας.

Εμείς δηλώνουμε το «παρών», θα συνεχίσουμε να διεκδικούμε τη θέση μας στην κοινωνία και στην ευρωπαϊκή οικογένεια και παρακαλούμε θερμά, και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να βρεθεί τρόπος, απλοποιημένος, να ενισχυθούμε θεσμικά και τεχνικά και να υπάρχει κι ένα κατάλληλο προσωπικό για ν' αντιμετωπίσουμε και τον αντι-τσιγγανισμό, που δεν ακούστηκε σήμερα

εδώ, γιατί υπάρχει μεγάλο ζήτημα πολλαπλών διακρίσεων, είτε και χωρικών είτε και κοινωνικών.

Και μας λυπεί ιδιαίτερα, υπάρχει και θεσμικός, συστηματικός αποκλεισμός. Οι Δήμοι τόσα χρόνια στη χώρα, η Τοπική Αυτοδιοίκηση που είναι ο πυρήνας για να βοηθήσουμε στην ομαλή ένταξη των τσιγγάνων αλλά και άλλων ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, απέχει και αδιαφορεί χρόνια τώρα. Γι' αυτό δεν πήγαμε καλά, την προγραμματική περίοδο η οποία ήταν η 2014-2021. Δεν πήγε καθόλου καλά αυτή η περίοδος για τους Ρομά.

Και είναι πολλοί οι παράγοντες για τους οποίους δεν πήγε καλά. Επηρέασε και η διαχρονική, σχεδόν η χώρα μας διένυσε μια δεκαετία οικονομικής κρίσης, αλλά και η πολλαπλή κρίση που βλέπουμε τα τελευταία χρόνια είτε από την πανδημία είτε από την κλιματική αλλαγή είτε από την ακρίβεια είτε από τον πόλεμο, είτε και από την έξαρση κοινωνικών διακρίσεων, αυτά κρούουν τον κώδωνα του κινδύνου και οι απειλές για τους Έλληνες τσιγγάνους, για τους συνανθρώπους μας, είναι επίκαιρες και είναι μεγάλοι κίνδυνοι αυτοί.

Καλούμε όλους τους θεσμούς, αλλά και την πολιτεία την οργανωμένη, να κοιτάξουμε, γιατί υπάρχουν νόμοι και επικυρώνονται και διασφαλίζονται οι νόμοι, αλλά θα πρέπει η εθνική στρατηγική των Ρομά, να συνοδεύεται μ' ένα πλαίσιο νόμου. Θα πρέπει όλα τα κόμματα, στο ελληνικό Κοινοβούλιο, να υπάρχει μια διακομματική συνεννόηση, και να υπάρχει ένας ψηφισμένος νόμος πλαίσιο, να το πω, για να μην έχουμε και να δίνουμε την ευκολία στους εκάστοτε Δημάρχους να λένε «δεν είναι πρόβλημα δικό μου, είναι ζήτημα της κυβέρνησης και των Υπουργείων».

Όλοι πρέπει να γίνουμε υπεύθυνοι, για να δώσουμε λύση επιτέλους για τα θέματα των Ρομά. Ζητώ συγνώμη εάν πρόσβαλλα κάτι, αλλά είναι μια πραγματικότητα. Και έχουμε να κάνουμε με ανθρώπους, με ψυχές, με πολίτες, και πρέπει να έχουμε ευαισθησία να ενισχύσουμε την κοινωνική συνοχή και να αξιοποιήσουμε, επαναλαμβάνω, όλες αυτές τις ευκαιρίες και τις δυνατότητες που μας δίνει και το κράτος το ελληνικό, αλλά και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η Ευρώπη και η ευρωπαϊκή οικογένεια. Να είστε καλά.

ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΔΥΠΑ: Θα ήθελα απλώς να σας πληροφορήσω, ότι στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος 2014-2020, ο Οργανισμός, ο

ΟΑΕΔ, ως Φορέας Υλοποίησης, με εκχώρηση από τις Περιφέρειες, αναμένεται να υλοποιήσει το επόμενο χρονικό διάστημα δράσεις για νέους ελεύθερους επαγγελματίες που είναι για Ρομά.

Η πρώτη που θα βγει άμεσα, τώρα δε μπορώ να σας πω ημέρες, πότε ακριβώς, είναι για την Περιφέρεια Αττικής και έπεται η Θεσσαλία, η Στερεά Ελλάδα, η Ήπειρος και το Αιγαίο. Είναι συνολικά για 7-8 διοικητικές Περιφέρειες. Αυτό είναι για το 2014-2020.

Το δεύτερο είναι στα πλαίσια του Ταμείου Ανάκαμψης, ένα Πρόγραμμα νέων θέσεων εργασίας, ένα από τα προγράμματα που αναμένεται να προκηρυχθούν άμεσα, τις επόμενες ημέρες δηλαδή, είναι μια από τις μειονεκτικές ομάδες στις οποίες απευθύνεται, γιατί τις έχουμε πλέον ονοματίσει ποιες είναι, είναι και οι Ρομά.

Και το τρίτο, ιστορικά, ότι ο Οργανισμός είχε υλοποιήσει από το 2007 Πρόγραμμα Νέων Ελευθέρων Επαγγελματιών που ήταν αποκλειστικά για Ρομά.

B. ΠΑΝΤΖΟΣ: Να συμπληρώσω κάτι. Επειδή εμείς ως Συνομοσπονδία συμμετέχουμε στην ομάδα έργου του Εθνικού Σημείου Επαφής, που εκεί είναι ο κ. Γιώργος Σταμάτης, υπάρχει συμμετοχή, υπάρχει διαβούλευση, αλλά άκουσα πριν ότι είμαστε κοινωνικοί εταίροι. Είμαστε κοινωνικοί εταίροι ή είμαστε εν δυνάμει κοινωνικοί εταίροι;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Είστε Κοινωνία των Πολιτών και ειδική κατηγορία, αν μου επιτρέπετε, μέριμνας στο Πρόγραμμα αυτό, και διαχρονικά. Θέλω να πω, προφανώς είπατε πρόκειται για ανθρώπους, όλο το Πρόγραμμα Ανθρώπινο Δυναμικό, για ανθρώπους μιλάει πολλώ δε μάλλον νομίζω ότι δίνεται μια ειδική έμφαση και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και από εμάς με δράσεις όπως περιγράφηκε και στον Τομέα της Απασχόλησης κατά το δυνατόν.

Επίσης να σας ενημερώσουμε κι εμείς ότι από το Πρόγραμμα αυτό και τα προηγούμενά του Προγράμματα, αυτή τη στιγμή δίνονται οι χρηματοδοτήσεις για το Υπουργείο Παιδείας, για την εκπαίδευση των παιδιών Ρομά μέσα στα σχολεία το οποίο είναι μια πάρα πολύ σημαντική παρέμβαση πάρα πολλά χρόνια και τώρα φυσικά και αυτή θα συνεχίσει στη συμπεριληπτική εκπαίδευση και βεβαίως οι δράσεις γενικότερα μέσα από το

ΕΣΠΑ για την κοινωνική ένταξη και για τα οποία υπάρχει δημοσίως ενημέρωση, μπορεί να γίνει και πιο στοχευμένα.

Από κει και πέρα, να κάνω κι ένα σχόλιο προσωπικό, είστε πολύ τυχεροί, υπάρχει ο Γενικός Γραμματέας της Κοινωνικής Πρόνοιας, ο κ. Γιώργος Σταμάτης, γνωρίζω κι εγώ από πρώτο χέρι ότι είστε σε διαρκή και απόλυτη επικοινωνία. Από κει και πέρα υπάρχει και η ορολογία των κοινωνικών εταίρων του ΕΣΠΑ που είναι λίγο διαφορετικό, αυτό δε σημαίνει ότι στη διαβούλευση, σε όλες τις δράσεις δεν μπορούμε να συνεργαζόμαστε και βεβαίως σ' αυτό το πλαίσιο είμαστε στη διάθεσή σας.

Δ. ΛΟΓΑΡΑΣ: Είμαι από Εθνική Συνομοσπονδία ΑμεΑ. Σας ευχαριστώ κα Πρόεδρε. Θα ήθελα να πω ότι όπως γνωρίζετε, η Συνομοσπονδία στην τρέχουσα Προγραμματική, εννοώ το 2014-2020 υλοποιεί τρία μεγάλα έργα, που είναι από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», είναι ένα Πρόγραμμα δια βίου, ένα Πρόγραμμα για 3.000 ωφελουμένους ΝΥΤ με αναπηρία και ένα Πρόγραμμα πολύ σημαντικό που είναι το Παρατηρητήριο.

Πέραν όμως αυτού, η ΕΣΑμεΑ με την ιδιότητά της ως εταίρος της ελληνικής πολιτείας σε ζητήματα αναπηρίας, έχοντας δηλαδή έναν πιο οριζόντιο ρόλο, όχι το ρόλο του δικαιούχου, έχει συνεργαστεί για την περίοδο 2021 - 2027 με την Εθνική Αρχή Συντονισμού στενά, προκειμένου να επικαιροποιήσει το Παράρτημα 2 που θ' ακολουθεί όλες τις προσκλήσεις γι' αυτή την περίοδο που έχουν να κάνουν με το κριτήριο της προσβασιμότητας στα ΑμεΑ.

Έχουμε επικαιροποιήσει τον επικοινωνιακό οδηγό του ΕΣΠΑ ο οποίος είναι αναρτημένος για την περίοδο 2021-2017 που είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα του ΕΣΠΑ και αν θυμάμαι καλά δημοσιεύθηκε τον Αύγουστο του 2022 και εκτός αυτού, έχει συνεργαστεί στενά στην αιρεσιμότητα, στον αναγκαίο οριζόντιο όρο που έχει να κάνει με την εφαρμογή και την παρακολούθηση της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ΑμεΑ που πάρα πολύ ωραία παρουσίασε η κα Ευθυμίου από την ΕΥΣΣΑ.

Εμείς, χαρήκαμε πάρα πολύ που έχουμε δει ότι το Παρατηρητήριο και η δουλειά που έχει κάνει, η οποία αξιοποιείται αυτή τη στιγμή από το ελληνικό κράτος για την εκπλήρωση του Αναγκαίου Όρου που

έχει να κάνει με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των ΑμεΑ, έχει συμπεριληφθεί στο νέο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα, στις συστημικές παρεμβάσεις.

Επίσης θα εργαστούμε σκληρά την επόμενη περίοδο προκειμένου δράσεις που έχουμε στο μυαλό μας, να τις εξειδικεύσουμε προ να σας τις γνωστοποιήσουμε, για νέες δράσεις που θα θέλαμε να υλοποιήσουμε.

Ένα άλλο θέμα που θα ήθελα να πω, είναι σε σχέση με τα ζητήματα απασχόλησης των ΑμεΑ. Ένα μεγάλο κενό που παρατηρείται, είναι ότι δεν υπάρχει θεσμικό πλαίσιο για την υποστηριζόμενη εργασία. Καλό θα ήταν αυτό να το δούμε γενικότερα σε σχέση με το Υπουργείο Εργασίας, προκειμένου να υπάρξουν Προγράμματα Υποστηριζόμενης Εργασίας στην επόμενη περίοδο, δηλαδή την περίοδο 2021-2027.

Ευχαριστώ πολύ, καλή επιτυχία στην υλοποίηση του Προγράμματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστώ πολύ, μου δώσατε μια πάσα να σκεφτώ ότι και αυτό το Παρατηρητήριο, όταν έχει στοιχεία, συγχρηματοδοτούμενο έργο του Προγράμματος, νομίζω ότι τ' αποτελέσματά του μπορούν να παρουσιαστούν στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και σ' εμάς, ακριβώς για να υπάρχει κοινή εικόνα. Νομίζω αυτά είναι ιδιαίτερα αξιόλογα έργα, πέρα από όποιες δραστηριότητες προφανώς θα κάνετε.

Δ. ΛΟΓΑΡΑΣ: Θα ήθελα να συμπληρώσω ότι έχει γίνει μια απίστευτη δουλειά στο Παρατηρητήριο, είναι η μεθοδολογία όλη που έχει διαμορφωθεί για την επεξεργασία των στατιστικών δεδομένων κτλ., ίσως να είναι η μοναδική στην Ευρώπη.

Και θα ήθελα να ευχαριστήσω, παρ' όλο που δεν είναι εδώ, τον κ. Φίρμπα, ο οποίος ήταν ο πρώτος που υποστήριξε τη συμμετοχή της ΕΣΑμεΑ με δικαίωμα ψήφου στις Επιτροπές Παρακολούθησης, στο Γ' ΚΠΣ, όταν καμία άλλη Αναπηρική Οργάνωση, δηλαδή απ' όλα τα κράτη μέλη της Ένωσης, δε συμμετείχε με δικαίωμα ψήφου σε καμία Επιτροπή Παρακολούθησης. Ήμαστε οι πρώτοι. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Το θυμάμαι, και τον τότε αρμόδιο Υφυπουργό, κ. Φώλια και τον Γενικό Γραμματέα ΕΣΠΑ κ. Μουσουρούλη τότε με τον κ. Βαρδακαστάνη. Από τις πρώτες Επιτροπές του Γ' ΚΠΣ, πράγματι μετείχατε.

Νομίζω το Παρατηρητήριο όπως και τα άλλα Παρατηρητήρια, το Παρατηρητήριο Ισότητας και ειδικά τα έργα τα οποία είναι συστημικά και συνεισφέρουν στην ολοκλήρωση των στρατηγικών, όπως ο μηχανισμός διάγνωσης όταν επικαιροποιηθεί, του Υπουργείου Εργασίας, ο αντίστοιχος μηχανισμός συνδέεται με το Υπουργείο Παιδείας.

Νομίζω όλα αυτά, και από το Υπουργείο Παιδείας και από τους άλλους φορείς, θα ήταν χρήσιμο όταν έρθει ο χρόνος και νομίζω ότι μπορούμε να δεσμευτούμε όσο έρχονται τ' αποτελέσματα, ή ολοκληρώνονται, στις Επιτροπές Παρακολούθησης που πρέπει, να φαίνονται και αντίστοιχα μετά να ξέρουμε όλοι και πώς κουμπώνουν οι δράσεις μέσα από τα αποτελέσματα αυτά.

Το λόγο έχει ο κ. Λογαράς.

κ. ΣΥΡΙΟΠΟΥΛΟΣ: Καλησπέρα σε όλες και όλους. Να ευχηθούμε κατ' αρχάς καλή επιτυχία στο νέο Πρόγραμμα, από τις παρουσιάσεις φαίνεται και ο άρτιος σχεδιασμός του και η στοχευμένη του προσέγγιση. Από την πλευρά των εργαζομένων το ειδικό ενδιαφέρον είναι στα ζητήματα της απασχόλησης, που έτσι κι αλλιώς το Πρόγραμμα και το παρόν και το νέο έχει τεράστια συμβολή και στα ζητήματα της Απασχόλησης και στα ζητήματα της Εκπαίδευσης.

Μέσω των Ινστιτούτων έχει υπάρξει ενεργός συμμετοχή με την καθοδήγηση της ΕΥΣΕΚΤ στα θέματα του στόχου Πολιτικής 4 για μια πιο κοινωνική Ευρώπη. Νομίζω οι προτεραιότητές μας είναι η συνέχεια της ειδίκευσης των εργαζομένων, η απαραίτητη αναβάθμιση, η επανακατάρτιση και η απόκτηση νέων γνώσεων και δεξιοτήτων για την επιτυχή διττή μετάβαση, την Πράσινη και την Ψηφιακή.

Και μια μικρή αναφορά στα ζητήματα των δράσεων της θεσμικής ενδυνάμωσης. Αυτά επιτρέπουν μέσω της λειτουργίας αντίστοιχων Παρατηρητηρίων, τη συνεχόμενη παραγωγή γνώσης και έρευνας που μας επιτρέπει ν' ανταποκρινόμαστε στο ρόλο μας ως θεσμικοί σύμβουλοι της πολιτείας, αλλά επίσης συμβάλλουν και στην αποτελεσματική διεξαγωγή του

κοινωνικού διαλόγου, ο οποίος με τη σειρά του είναι προϋπόθεση για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας και της αγοράς εργασίας. Αυτά από εμάς, και θα τα λέμε συχνά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ευχαριστούμε πολύ.

Δ. ΒΑΛΑΣΗ: Είμαι επιστημονικό στέλεχος στο Ινστιτούτο Μικρών επιχειρήσεων της ΓΣΒΕΕ, δηλαδή τη Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος.

Εκπροσωπούμε τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, στην πραγματικότητα τη συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων στην Ελλάδα και των αυτοαπασχολούμενων και εκπροσωπούμαστε σε ευρωπαϊκό επίπεδο, συμμετέχοντες στην SME United.

Φυσικά, το κομμάτι των συστημικών παρεμβάσεων μας ενδιαφέρει ιδιαίτερα, αλλά κατά τη διάρκεια του διαλόγου για τη διαμόρφωση της συγκεκριμένης δράσης, θεωρήσαμε ότι πρέπει να υπερβούμε το στενά βασικό ενδιαφέρον μας και προέβημεν και σε προτάσεις, θεωρούμε, που μπορούν να υλοποιηθούν και από άλλους φορείς ή και να έχουμε συνεργασίες.

Θεωρούμε βασικό κομμάτι τη θεσμική ενδυνάμωση για τη διατήρηση και τη διεύρυνση φυσικά του ρόλου των κοινωνικών εταίρων στον εθνικό κοινωνικό διάλογο, θα έλεγα όχι μόνο στον εθνικό κοινωνικό διάλογο, αλλά πλέον και στο ευρωπαϊκό επίπεδο, συμμετέχουμε ως ΓΣΒΕΕ σε αρκετές Επιτροπές και είναι ιδιαίτερα σημαντικό αυτό.

Αν μπορώ λίγο να σας περιγράψω το σκεπτικό μέσα στο οποίο λειτουργήσαμε στην υποβολή των προτάσεών μας, ακολουθήσαμε φυσικά το περιεχόμενο του κοινωνικού πυλώνα των Ευρωπαϊκών Κοινωνικών Δικαιωμάτων και δώσαμε έμφαση σε προτάσεις που αφορούσαν τη διαμόρφωση Γραφείου Ισότητας, Συμβουλευτικής Γυναικών και φυσικά, μηχανισμών και Παρατηρητηρίων Παρακολούθησης των παρουσών συνθηκών αλλά και των αλλαγών του κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος και του τρόπου που αυτές οι αλλαγές, θα επιδράσουν στο ανθρώπινο δυναμικό, στις δεξιότητες, και με άμεσο και έμμεσο τρόπο στις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις.

Θεωρούμε ότι μέσα από το ΕΣΠΑ που τρέχει και που έχει δώσει τη θέση του στο επόμενο σε αρκετά επίπεδα ήδη, έχουμε διαμορφώσει δράσεις που σχετίζονται με το νέο ΕΣΠΑ, όπως για τα ζητήματα του δημογραφικού, για την κοινωνική πολιτική και την κοινωνική προστασία, την κοινωνική οικονομία, δράσεις που είναι ως επί το πλείστον μελετητικές και μας αφορά πολύ η συζήτηση και ο τρόπος που θα γίνει η διάχυση και στις επιχειρήσεις και ευρύτερα στην κοινωνία.

Θα ήθελα να κάνω μια ειδική αναφορά επειδή το 2023 ήδη το αναφέρατε, είναι έτος αφιερωμένο στις δεξιότητες, είναι Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων, ότι ολοκληρώνουμε ένα join action, μια κοινή δράση δεξιοτήτων των κοινωνικών εταίρων αναφορικά με τις δεξιότητες, σε συνεργασία με τη ΓΣΕΕ, το INEMY της ΕΣΕΕ και το ΙΝΣΕΤΕ και έχει παραχθεί ένας μεγάλος αριθμός μελετών και δεδομένων για τις δεξιότητες σε διαφορετικά επαγγέλματα και διαφορετικούς κλάδους, τα οποία σύντομα θα παρουσιαστούν, αρκετά έχουν ήδη δημοσιευθεί, αλλά που νομίζουμε ότι θα βοηθήσουν πολύ και το ρόλο των κοινωνικών εταίρων στο μηχανισμό διάγνωσης αναγκών δεξιοτήτων μέσα από το νέο θεσμικό πλαίσιο και περιβάλλον.

Κλείνοντας, να πω καλή αρχή στην Επιτροπή Παρακολούθησης και συγχαρητήρια για όλη την προσπάθεια. Πιστεύουμε πολύ στην εμβάθυνση της εταιρικής σχέσης και περιμένουμε μια καλή συνεργασία, πραγματικά έχουμε όλη τη διάθεση να συμβάλλουμε σε αυτή την πολυεπίπεδη διακυβέρνηση και στο διάλογο που θ' αναπτυχθεί. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Σας ευχαριστούμε πολύ. είναι από το συγχρηματοδοτούμενο έργο τ' αποτελέσματα που αναφέρατε;

Δ. ΒΑΛΑΣΗ: Ναι, είναι από τη Θεσμική Ενδυνάμωση, μάλιστα σε αυτό τον χρόνο τώρα που διανύουμε πρόκειται να δημοσιευθούν, υλοποιείται και άμεσα θα ολοκληρωθεί μια πανελλαδική έρευνα εργοδοτών για τις δεξιότητες που υπάρχουν αναγκαία στις επιχειρήσεις και στις μικρές αλλά και στις μεγαλύτερες και μια σημαντική, θα λέγαμε, γιατί αυτό το κομμάτι παραγνωρίζεται συνήθως, μελέτη αποτίμησης πολιτικών δεξιοτήτων για να δούμε πώς έχουν πάει αυτά τα ζητήματα και πως μπορούν ν' αξιοποιηθούν στο μέλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Ενδιαφέρον, περιμένουμε να δούμε. Ευχαριστούμε πολύ.

Δ. ΒΑΛΑΣΗ: Εννοείται θα ενημερωθείτε και θα προσκληθείτε πολλοί από τους παρόντες εδώ γιατί θα ετοιμάσουμε Εργαστήρια Πολιτικού Διαλόγου για να γίνει η επεξεργασία και η διάχυση των δεδομένων αυτών.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Αναμένουμε με χαρά, και για την προβολή του αποτελέσματος του συγχρηματοδοτούμενου έργου.

Δ. ΒΑΛΑΣΗ: Εννοείται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Η κα Κουκουλά έχει το λόγο.

Ε. ΚΟΥΚΟΥΛΑ: Κατ' αρχάς καλησπέρα, συγχαρητήρια και από εμάς για την πληρότητα, ταχύτητα, δημιουργικότητα στο καινούργιο Πρόγραμμα, και τεράστιο budget, που έχει μεγάλες προκλήσεις.

Μόνο ένα μικρό σχόλιο, δεν επρόκειτο να μιλήσω. Είμαι Προϊσταμένη της Αξιολόγησης του Κοινωνικού Ταμείου. Θέλω με αφορμή τις δυο παρεμβάσεις που έγιναν και με τον εκπρόσωπο των Ρομά, από εκεί ορμώμενη και από τον κύριο που μίλησε για τις ΚοινΣΕπ, θέλω να θυμίσω, να ενθαρρύνω και να προσκαλέσω και τα μέλη της Επιτροπής και εμάς όλους, να δουλέψουμε για την επόμενη περίοδο στο κομμάτι της αξιολόγησης, κι εδώ έρχομαι κα Πρόεδρε στη δική σας αρχική παρέμβαση προχθές, να δουλέψουμε πιο δημιουργικά στο κομμάτι του τι σημαίνει αξιολογών.

Εκτός από τις θεσμικές μας, κι εδώ ξέρω ότι και η κα Ευθυμίου και το Πρόγραμμα, αναφέρθηκα νωρίτερα, τις θεσμικές μας υποχρεώσεις, τις αξιολογήσεις για τους Ειδικούς Στόχους, για τα πράγματα που μας είναι απολύτως υποχρεωτικά, κανονιστικά, παρ' όλα αυτά να δούμε ίσως αυτή την προγραμματική περίοδο, δεδομένου ότι έχουμε μια τεράστια γκάμα και δράσεων και θεμάτων και στρατηγικών ουσιαστικά που αγγίζουν όλο το ανθρώπινο δυναμικό της χώρας μ' έναν τρόπο εκτός από το κομμάτι των εργαζομένων.

Να δούμε λίγο πιο δημιουργικά το κομμάτι των αξιολογήσεων των πιο ομαδοποιημένων, πιο θεματικών και πιο στρατηγικών, για να δούμε και πράγματα που έχουμε κάνει, που ξέρουμε ότι δεν τα έχουμε κάνει καλά ή τα έχουμε κάνει λιγότερο καλά απ' ό,τι θέλαμε, αλλά κυρίως να δούμε το γιατί και πώς μπορούμε να προχωρήσουμε στο μέλλον, πιο θεματικά, πιο οργανωμένα και πιο συγκεντρωμένα.

Δεν είναι εδώ ο τόπος και με συγχωρείτε που πήρα το λόγο, θ' ακολουθήσουν και δίκτυα και επιμέρους τεχνικές συναντήσεις, αλλά το θεωρώ πολύ σημαντικό, και είναι μια πρόσκληση εκτός από τις Υπηρεσίες, και προς τους κοινωνικούς εταίρους και την Κοινωνία των Πολιτών, να συμβάλλουν και σε αυτό. Ευχαριστώ πάρα πολύ, και πάλι μπράβο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Κι εμείς ευχαριστούμε. Είμαστε σε κοινή γραμμή, το ξέρετε, σ' αυτό, η αξιολόγηση ακριβώς έχει σκοπό να δει αν κάτι δεν πάει καλά να το διορθώσουμε, να το επεκτείνουμε και να το δούμε σε πραγματικούς όρους και σε ωφέλιμο χρόνο, και για εμάς και για τους ωφελουμένους συνεπώς του προγράμματος.

Είμαστε ανοιχτοί και στη διάθεσή σας για κάθε συνεργασία και προτάσεις και έρευνα των φορέων και οτιδήποτε χρειάζεται.

Θα ήθελα να δώσω το λόγο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, για τελευταία φορά σήμερα και βεβαίως εφεξής εγκαινιάζουμε όλη την προγραμματική περίοδο, για το wrap-up από πλευράς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κύριε Raquet παρακαλώ έχετε το λόγο.

Συμπεράσματα – Αποφάσεις

P. PAQUET: Ευχαριστώ πάρα πολύ, είναι αργά, αλλά αυτό δείχνει το ενδιαφέρον που έχουμε όλοι γι' αυτό το Πρόγραμμα.

Τονίστηκε πολύ και είναι το μεγαλύτερο ΕΣΠΑ της περιόδου και αυτό δεν είναι τυχαίο. Έχουμε ενσωματώσει πάρα πολλές φιλοδοξίες. Συγχαρητήρια, το πρόγραμμα πραγματικά πήρε την ευλογία όλων. Δράττομαι της ευκαιρίας ν' αντιδράσω σε ένα δυο πράγματα που ακούσαμε στην τελευταία συνεδρία, αυτά που άκουσα και από τον ΟΑΕΔ και από το Παιδείας.

Έχετε πολλή δουλειά γιατί έχετε και το RRF στη μέση, προφανώς είναι με αρκετές προκλήσεις το έργο σας. Από την άλλη πλευρά, δε μπορούμε να το αφήσουμε έτσι να κοιμηθεί, πρέπει να δούμε μια προσέγγιση, να μπορείτε να τα φέρετε πέρα, να συντονίσετε τα διαφορετικά Προγράμματα.

Γι' αυτό ακριβώς τονίσαμε και την ανάγκη να βλέπουμε συνεχώς αυτές τις συμπληρωματικότητας και να μην τ' αφήσουμε να

κοιμηθούν. Αυτό ακριβώς, ήταν και μια πολύ λογική άσκηση σε όλα τα κράτη μέλη, δεν είναι μόνο στην Ελλάδα. Δηλαδή να βάλουμε στο RRF όσα είχαμε κάπως ετοιμάσει στα πλαίσια των Διαρθρωτικών Ταμείων, δηλαδή να έχουμε αυτή τη σειρά, όπως λέμε, το ripe line των έργων.

Μία πολύ καλή προσέγγιση εδώ, είναι να έχουμε τις προτεραιότητες, το νέο ΕΣΠΑ δε μπορεί να περιμένει και αυτό που πρέπει να πω και για τους δυο φορείς, η υποαπασχόληση των νέων είναι προτεραιότητα. Εδώ, έχει λιγότερο εύρος το RRF όμως υπάρχει πολύ μεγάλη ανάγκη στη χώρα. Εδώ ακριβώς είναι που και στο Παιδείας κάνετε λιγότερο Επαγγελματική Εκπαίδευση – Κατάρτιση, στο RRF η συμπεριληπτική Εκπαίδευση είναι ένας άλλος τομέας.

Έχουμε πολλούς τομείς που πρέπει πρώτα να εστιάσουμε στο ΕΣΠΑ, γιατί το όλο σχέδιο θεωρείται ενιαίο και η ανάκαμψη στην Ελλάδα θα δίκαιη, πλούσια και θα μπορέσει να δώσει τα μέγιστα, αν όλες οι πλευρές κινούνται προς την ίδια κατεύθυνση.

Είναι πολύ σημαντικό αυτό να το επικοινωνήσετε και στους Προϊσταμένους σας και να σας δώσουν τη σωστή προσοχή, πώς θα προχωράτε τις δυο αυτές προτεραιότητες μαζί. Αυτές οι προτεραιότητες να προχωρούν μαζί.

Επίσης ήθελα ν' αναφέρω, γιατί δεν προτεραιοποιήσαμε πολύ σήμερα, αλλά μιλήσαμε για τον ΟΠΕΚΑ και τη μεταφορά του ΤΕΒΑ, έχουμε πολύ μεγάλη ευκαιρία, δυνατότητα να έχουμε το νέο ΤΕΒΑ σ' αυτό το Πρόγραμμα, για να το συνδυάσουμε καλύτερα με τις άλλες δράσεις. Γιατί ο τελικός στόχος, είναι να τονώσω την απασχόληση.

Όταν μιλάμε για δεξιότητες πρέπει να καταλάβουμε ότι η Ελλάδα είναι ουραγός ως προς αυτά. Έχει εργαζομένους χαμηλών δεξιοτήτων. Κι έτσι πολλά άτομα τίθενται εκτός εργασίας λόγω αυτού. Αυτό πρέπει να το έχουμε κατά νου.

Το άλλο έχει να κάνει με τα Περιφερειακά Προγράμματα, γιατί ασχολούνται με άλλες δράσεις κοινωνικής ένταξης. Ελπίζω εσείς να δείτε τον εαυτό σας, να είστε εσείς που θα καθοδηγείτε αυτό το έργο, σε όλες τις διαστάσεις των Προγραμμάτων.

Για την Κοινωνική Οικονομία, η Κοινωνική Οικονομία ήταν προς μια οπτική, πραγματικά είναι πολλά υποσχόμενα αυτά που είπατε για το Δασικό Συνεταιρισμό και για τους Ρομά. Πραγματικά ενθαρρύνουμε μια μάδα Εργασίας. Ας πούμε, η σύσταση μιας Ομάδας που να υπάρχει σωστή αλληλεπίδραση με ευρύτερη ομάδα ατόμων, όσοι ξέρουν για την κοινωνική οικονομία, όσοι ξέρουν για τους τομείς μέσα στην οικονομία που θα υπάρχει ζήτηση.

Και συνήθως, όταν μπαίνεις στην κοινωνική οικονομία πρέπει να δεις τι άτομα θέλεις να προσλάβεις, αυτό είναι μια πολύ σημαντική διάσταση. Αλλά υπάρχει επίσης και το είδος των δραστηριοτήτων, που είναι πολύ πιο επικερδές και αυτό μπορεί να ποικίλει. Πρέπει λοιπόν να ετοιμάσουμε πανοπλία, δηλαδή την εργαλειοθήκη, το νομοθετικό πλαίσιο.

Υπάρχουν πολλές διαστάσεις, δε μπορούν να συζητηθούν τα πάντα με όλους. Αλλά μέσα σε μια Ομάδα Εργασίας μπορείτε ν' ασχοληθείτε σε μια συνεδρίαση, να δείτε ποιες είναι οι πολλά υποσχόμενες δραστηριότητες προς επένδυση.

Εδώ μιλάμε για τη στρατηγική για την κοινωνική οικονομία με όλους τους εταίρους, προφανώς, στους διαφορετικούς τομείς, θα υπάρχει μια παρακολούθηση και μπορεί ν' αυξάνεται κάποιος Τομέας. Εδώ μιλάμε να κάνουμε την έναρξη και ανυπομονούμε γι' αυτό.

Σχετικά με την Προτεραιότητα για τους Ρομά, έχουμε ένα νέο πλαίσιο από το 2019, το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο για τους Ρομά που, τουλάχιστον στα χαρτιά, είναι κάτι το οποίο έχει ενσωματώσει πολύ καλά η εθνική στρατηγική στην Ελλάδα για τους Ρομά.

Τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τη στόχευση, και αναφερθήκατε πραγματικά στην πολύ καλή δουλειά και συνεργασία που έχετε με τον κ. Σταμάτη, υπάρχει πολύ καλύτερο περιβάλλον τώρα σε σχέση με αυτό που υπήρχε σχετικά με το τι θέλουμε να πετύχουμε. Και αυτό πραγματικά μπορείτε να το προωθήσετε, νομίζω ότι αναφερθήκατε σε πάρα πολύ σημαντικά θέματα. Μειονεκτήματα, που χρειάζεται μια νέα προσέγγιση στα θέματά σας και θέλουμε αυτό να το δούμε να γίνεται.

Σε κάποιο βαθμό υπάρχει μια ανυπομονησία γιατί τώρα ξεκινά το Πρόγραμμα. Είτε από αυτό το Πρόγραμμα είτε από τα Περιφερειακά, θα

υπάρχουν προσκλήσεις οπότε τα πράγματα θ' αποσαφηνίζονται καθώς θα προχωράμε.

Όταν μιλάμε για την ενδυνάμωση, το Capacity Building, είναι επίσης και ευθύνη των Αρχών να δημιουργήσουν και τον κατάλληλο χώρο για κάθε κομμάτι της Κοινωνίας των Πολιτών, να μπορεί να καταλαβαίνει τι πρόκειται να συμβεί, και να εκπαιδευθεί ώστε να χρησιμοποιήσει την ευκαιρία. Δεν είναι ότι βγάζουμε μια πρόσκληση και λέμε να δούμε αν θα πετύχει. Αυτό δε μπορεί να γίνει εύκολα σε όλους τους τομείς, τουλάχιστον όχι με τον ίδιο τρόπο.

Πρέπει να υπάρχει μια σκέψη, μια επένδυση στο προπαρασκευαστικό στάδιο ώστε η πρόσκληση να είναι πιο αποτελεσματική και εσείς για παράδειγμα, η Ένωσή σας, να μπορείτε ν' απαντήσετε με καλές ιδέες ώστε μέσα από το Πρόγραμμα να λάβετε υποστήριξη.

Πραγματικά είμαι αισιόδοξος, συγκρατημένα αισιόδοξος, και ανυπομονώ να σας ξαναδώ στις επόμενες Επιτροπές, με πιο θετικό feedback, ανάδραση, για το τι έχει γίνει.

Ακούσαμε επίσης και τις πολύ καλές μαρτυρίες της Ένωσης των Ατόμων με Αναπηρίες, πραγματικά πολύτιμες οι πληροφορίες και δείχνουν ακριβώς στην Ευρώπη πώς θα είστε κι εσείς στην Ένωση των Ρομά σε 5 χρόνια, 10 χρόνια. Ίσως μάλιστα να μπορούμε και να δουλέψουμε μαζί για ν' αναπτύξουμε και το δικό σας ρόλο σ' αυτή την Επιτροπή και γενικά στα Ταμεία. Πραγματικά θα είναι πολύ ενδιαφέρον εργαλείο αυτό.

Να πω στον ΟΑΕΔ αυτό που ακούσαμε από την Ένωση για την υποβοηθούμενη εργασία. Νομίζω ότι είναι πάρα πολύ σημαντικό αυτό, δεν έχουν γίνει πολλά στην Ελλάδα, εμείς το είδαμε όταν επισκεφθήκαμε το Πανεπιστήμιο της Θεσσαλονίκης.

Σε φοιτητικό πλαίσιο αρχίζει να γίνεται και πραγματικά είναι πολύ αποτελεσματικό, επιτρέπει στα άτομα με πολύ σημαντικές αναπηρίες, να μπορούν να τα καταφέρουν και στην εκμάθηση αλλά και στη δυνατότητα εργασίας. Πρέπει να εξασφαλίσουμε ότι αυτό θα συνεχιστεί και νομίζω ότι είναι κάτι που πρέπει να έχουμε κατά νου για το Πρόγραμμα.

Θα ήθελα να σας ευχαριστήσω πάρα πολύ που μας φιλοξενήσατε σήμερα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: Δε θα κάνω πολύ μεγάλο κλείσιμο και λόγω της ώρας και καθότι είμαστε στην 3^η ημέρα της συνεργασίας μας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τα συμπεράσματα και τα πρακτικά θα τεθούν στη διάθεσή σας και στους φακέλους των επόμενων, με το καλό, Επιτροπών Παρακολούθησης, θα συνεργαστούμε με την Εθνική Αρχή Συντονισμού πότε θα γίνει ούτως ώστε να υπάρχει κι ένα υλικό προ της έναρξης της ενεργοποίησης του Προγράμματος και με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή προφανώς. Εκτιμώ ότι θα είναι νωρίτερα από τον ένα χρόνο από σήμερα, αλλά θα δούμε τον προγραμματισμό μας.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά για την εργασία τους και για τη συνεργασία μαζί μας, όλα τα συναρμόδια Υπουργεία και Φορείς, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τους συνεργάτες μας ιδίου Υπουργείου και βεβαίως τα στελέχη της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης, την Προϊσταμένη, τους Μοναδάρχες, όλα τα στελέχη της Διαχειριστικής Αρχής για όλη την εργασία, τόσο για τη σημερινή διοργάνωση όσο βεβαίως και για την καθαυτή προετοιμασία όλης αυτής της περιόδου για το Πρόγραμμα, την εκπόνησή του, την έγκρισή του και τώρα την έναρξη της ενεργοποίησης της διαχείρισης και της υλοποίησής του.

Ευχαριστώ θερμά όλους και νομίζω με αισιοδοξία μπορούμε να ξεκινήσουμε την επόμενη περίοδο και να ευχηθούμε όλοι τα καλύτερα αποτελέσματα και για όσους ασχολούνται επαγγελματικά και θεσμικά με το πολύ σημαντικό αυτό κομμάτι, και στο μέτρο του δυνατού όλοι μας να συνεισφέρουμε ούτως ώστε να έχει το Πρόγραμμα την ωφέλεια στην πράξη, στο πεδίο, σε οποιοδήποτε τομέα, προς τους ανέργους, τους Ρομά, τα ΑμεΑ, εκεί που πρέπει, το όφελος προς την κοινωνία μας, το ανθρώπινο δυναμικό και την κοινωνική συνοχή.

Σας ευχαριστώ θερμά όλους.

ΛΗΞΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ